

**Strategia Rozwoju Gminy
Mikołajki Pomorskie
na lata 2022-2027**

Opracowanie:

Urząd Gminy Mikołajki Pomorskie

we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki i Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Spółka komandytowa oraz Krajowym Instytutem Jakości.

Strategię Rozwoju Gminy Mikołajki Pomorskie na lata 2022-2027 opracowano w oparciu o materiały źródłowe Urzędu Gminy oraz gminnych jednostek organizacyjnych.

Strategia Rozwoju Gminy Mikołajki Pomorskie na lata 2022-2027 zawiera dane według stanu na 31 grudnia 2020 roku, o ile nie zaznaczono inaczej.

 Wielkopolska Akademia
Nauki i Rozwoju

 KRAJOWY
INSTYTUT
JAKOŚCI

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	4
CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY MIKOŁAJKI POMORSKIE	7
1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej	7
2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej	8
3. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej	11
4. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych	14
4.1. <i>Ocena sytuacji Gminy</i>	14
4.2. <i>Pożądanane priorytety rozwojowe</i>	16
5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej	18
CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY MIKOŁAJKI POMORSKIE	21
1. Misja i wizja	21
2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia	22
3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Mikołajki Pomorskie. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie	35
4. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań	38
6. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych	43
7. Ramy finansowe i źródła finansowania	46
ZAŁĄCZNIKI.....	48
Załącznik 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Mikołajki Pomorskie	48
Załącznik 2: Wzór ankiety	87
Załącznik 3: Tabela ewaluacyjna	92

WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Mikołajki Pomorskie na lata 2022-2027 jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania Gminą. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju Gminy w perspektywie do 2027 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz Gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie, infrastrukturalne czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

Strategia Rozwoju Gminy Mikołajki Pomorskie na lata 2022-2027 jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów planistyczno-strategicznym obowiązującym w Gminie Mikołajki Pomorskie, a także spójnym z dokumentami wyższego rzędu – Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 oraz Strategią Rozwoju Regionalnego 2030. Będzie ona wyznaczała również ramy dla planów i programów powstających w Gminie podczas jej obowiązywania.

Dokument został opracowany na podstawie aktualnych dokumentów planistycznych, sprawozdań oraz danych statystycznych. Podstawowym dokumentem prawnym wykorzystywanym podczas przygotowania Strategii była ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Ważnym elementem w pracach nad Strategią była partycypacja społeczna. Diagnoza strategiczna została uzupełniona o analizę ankiet wypełnionych przez mieszkańców.

Ważnym źródłem informacji byli członkowie Zespołu Strategicznego, w skład którego wchodzili reprezentanci władz, jednostek organizacyjnych i społeczności lokalnej:

- Izabela Majewska, Sekretarz Gminy – przewodnicząca Zespołu,
- Iwona Marcinkowska, Samodzielne stanowisko ds. pozyskiwania środków pozabudżetowych, promocji i sportu – koordynator Zespołu,
- Izabela Baczkowska, Skarbnik Gminy – członek Zespołu,
- Marzena Marciniak, Kierownik Referatu Gospodarczego – członek Zespołu,
- Olgierd Zaboronek, Kierownik Referatu Komunalnego – członek Zespołu,
- Irena Sadłós, Kierownik GOPS w Mikołajkach Pomorskich – członek Zespołu,
- Justyna Marguardt, Wicedyrektor Szkoły Podstawowej w Mikołajkach Pomorskich – członek Zespołu,
- Tomasz Krupa, Dyrektor Gminnego Centrum Kulturalno-Bibliotecznego w Mikołajkach Pomorskich – członek Zespołu,
- Sylwia Grębowska, nauczyciel w Szkole Podstawowej w Mikołajkach Pomorskich – członek Zespołu,
- Kazimierz Marchlewski, Radny – członek Zespołu,
- Wiesław Kot, Sołtys – członek Zespołu,

- Piotr Charkiewicz, przedsiębiorca Firma handlowo usługowa Piotr Charkiewicz – członek Zespołu,
- Marcin Marcinkowski, Sołtys – członek Zespołu,
- Anna Felenczak, członek Stowarzyszenia na rzecz Aktywizacji Rozwoju Społeczności Lokalnej „Integracja” – członek Zespołu.

Dodatkowo Zespół Strategiczny wspierali eksperci z Wielkopolskiej Akademii Nauki i Rozwoju z Poznania:

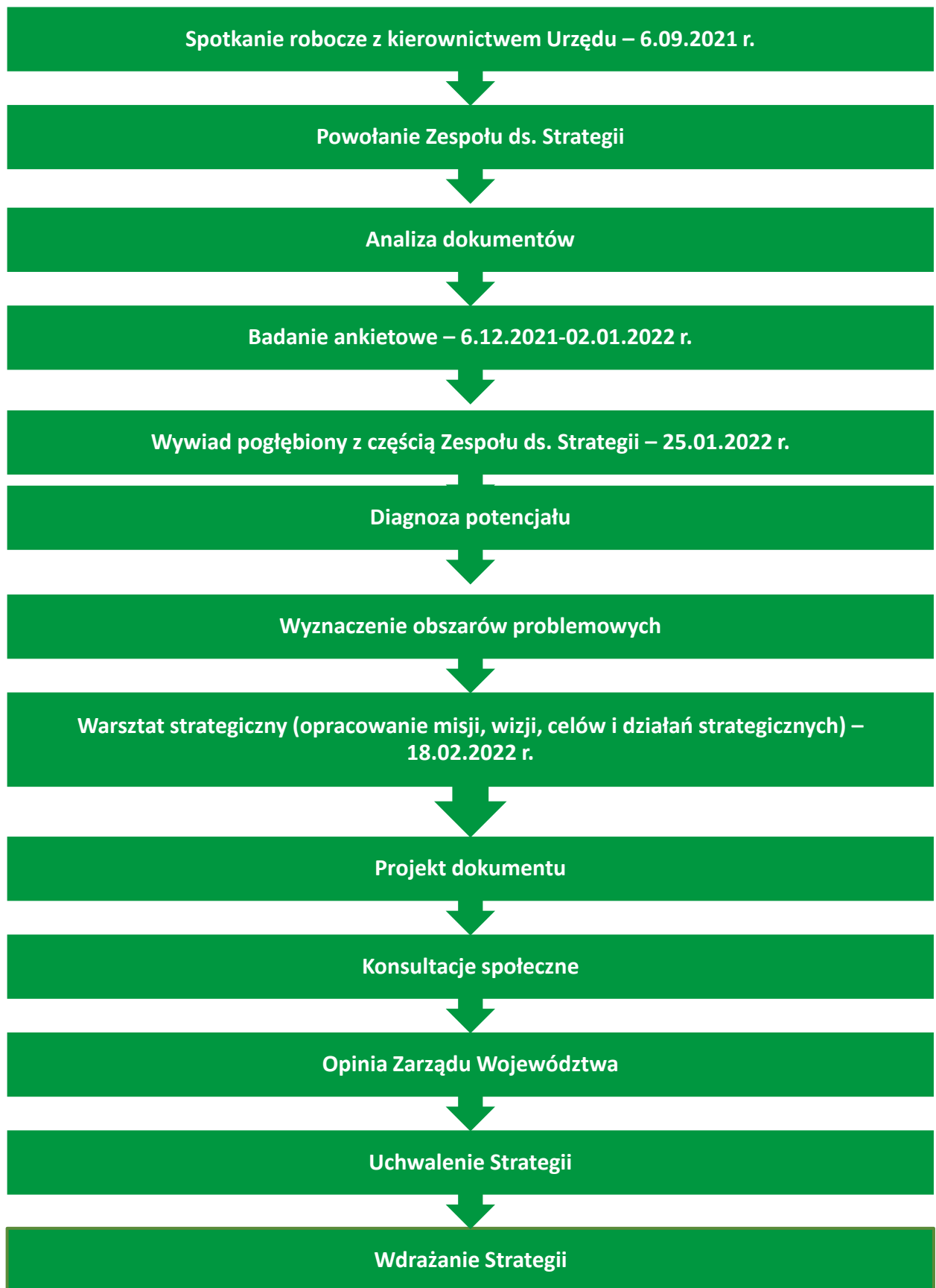
- Irma Kuznetsova, Dyrektor Działu Strategii i Rozwoju Lokalnego – kierownik zespołu,
- Iwona Nowacka, Zastępca Dyrektora Działu Strategii i Rozwoju Lokalnego – recenzent,
- Dominika Szulc, Specjalistka ds. Strategii i rozwoju lokalnego – koordynator prac na dokumencie,
- Klaudia Świrska, Młodsza Specjalistka ds. Strategii i rozwoju lokalnego – wsparcie merytoryczne.

Prace nad Strategią rozpoczęto w sierpniu 2021 roku, kiedy to Wójt Gminy Mikołajki Pomorskie podjęła decyzję o przystąpieniu do opracowywania dokumentu. Kolejnym krokiem było podjęcie uchwały nr XXVIII/201/21 Rady Gminy Mikołajki Pomorskie z dnia 20 września 2021 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Mikołajki Pomorskie na lata 2022-2027.

Proces tworzenia Strategii poprzedzono analizą sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy, którą pogłębiono podczas spotkania z kierownictwem Urzędu, warsztatów strategicznych z pracownikami Urzędu i mieszkańcami Gminy oraz badania ankietowego. Warsztaty z Zespołem strategicznym przeprowadzone zostały metodą design thinking polegającym na spojrzeniu na problem z wielu perspektyw oraz wyjściu poza utarte schematy. Efektem tej metody jest wypracowanie niestandardowych rozwiązań i rozwój innowacji. Podczas warsztatów uczestnicy pracowali w grupach nad misją i wizją Gminy Mikołajki Pomorskie oraz celami operacyjnymi i kierunkami działań w wyznaczonych obszarach problemowych.

Powyższe działania miały na celu ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii. Dokument został sporządzony z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. 2021 r. poz. 1057).

Poniżej przedstawiono poszczególne etapy procesu prac na Strategią.

CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY MIKOŁAJKI POMORSKIE

1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej

Gmina Mikołajki Pomorskie położona jest w południowej części powiatu sztumskiego, w województwie pomorskim. Jest to Gmina typowo rolnicza – około 77% jej pokrywają użytki rolne. Z kolei powierzchnia leśna zajmuje jedynie 13% obszaru Gminy.

Część terenu Gminy obejmują również formy ochrony przyrody, takie jak: Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Dzierzgoń, Obszar Natura 2000 „Mikołajki Pomorskie” oraz 2 pomniki przyrody (topola o obwodzie ok. 5,1 m i dąb szypułkowy o obwodzie ok. 4,7 m). Ponadto w otoczeniu Gminy znajdują korytarze ekologiczne rangi regionalnej „Doliny Rzeki Dzierzgoń” (kilka kilometrów na północny-wschód od Gminy) i Morawski (kilka kilometrów na południowy zachód od Gminy), a na terenie Gminy korytarze ekologiczne rangi subregionalnej – rynna Jeziora Balewskiego wraz z Jeziorem Dzierzgoń, Kanałem Juranda oraz przyległymi kompleksami leśnymi pełniący rolę łącznika pomiędzy korytarzami regionalnymi Morawskim i Rzeki Dzierzgoń. W Gminie zlokalizowane są również parki zabytkowe, tworzące zespoły z dworami i pałacami. Ponadto Jezioro Balewskie wraz z plażami oraz utworzone szlaki rowerowe (Szlak Jeziora Balewskiego i Szlak Kościołów Powiśla), podnoszą atrakcyjność turystyczną Gminy, przyciągając osoby z zewnątrz i dając potencjał do rozwoju turystyki.

Gmina Mikołajki Pomorskie zaliczona została do obszarów zaliczonych trwałą marginalizacją, co potwierdza jej mało korzystne położenie komunikacyjne. Przez centralną część Gminy na osi północ-południe przebiega droga wojewódzka nr 522, która stanowi główne połączenie z miejscowościami Sztum oraz Prabuty. W odległości około 50 km na zachód od Mikołajek Pomorskich biegnie autostrada A1, a w podobnej odległości na wschód przebiega droga ekspresowa S7. Na terenie Gminy funkcjonuje komunikacja zbiorowa, której organizatorem jest Gmina Mikołajki Pomorskie. Gminę obsługuje również prywatny przewoźnik. Dostrzega się potrzebę zwiększenia dostępności i weryfikacji organizacji transportu zbiorowego, w tym doprowadzenie go do miejscowości wykluczonych transportowo. Dodatkowo przez teren Gminy w obszarze miejscowości Mikołajki Pomorskie i Kołoząb przebiega linia kolejowa nr 9 relacji Gdynia – Warszawa. Jest to linia znaczenia państwowego, czynna, wielotorowa, zelektryfikowana. Przystanek kolejowy zlokalizowany jest w Mikołajkach Pomorskich.

Polityka przestrzenna Gminy jest uregulowana i prowadzona w oparciu o Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego i decyzje o warunkach zabudowy. Studium przyjęte zostało w 2014 roku, a w 2018 roku dokonano oceny jego aktualności. Ponadto miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego pokrywają około 50% powierzchni Gminy. Planowane jest tworzenie nowych planów zgodnie z zapotrzebowaniem. Na terenach nie objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wydaje się decyzje o warunkach zabudowy i decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. W Gminie Mikołajki Pomorskie wydawanych jest więcej decyzji o warunkach zabudowy niż średnio w powiecie. Może skutkować to przypadkową i rozproszoną lokalizacją inwestycji i zabudowy, niekoniecznie zgodną z ładem przestrzennym.

2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej

Na rozwój gospodarczy danej jednostki składa się wiele czynników, a jednym z nich jest poziom przedsiębiorczości. W 2020 roku w Gminie Mikołajki Pomorskie zarejestrowanych było 218 podmiotów gospodarczych, co stanowiło 6% wśród wszystkich firm funkcjonujących w powiecie. Świadczy to o niewielkiej przedsiębiorczości mieszkańców i nie dostrzega się potencjału rozwoju gospodarczego Gminy w oparciu o przemysł i tworzenie nowych działalności gospodarczych.

Analizie poddano również rynek pracy. W tym samym roku udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Mikołajki Pomorskie był niższy niż w powiecie i województwie, co świadczy pozytywnie o Gminie. Należy jednak mieć na uwadze, że nie wszyscy mieszkańcy Gminy pracują na jej terenie. Ośrodkami konkurencyjnymi dla Gminy pod względem możliwości uzyskania satysfakcjonującego zatrudnienia jest Kwidzyń, Sztum i Malbork oraz mimo większego oddalenia – Gdańsk.

Sieć dróg na terenie Gminy tworzą drogi gminne i powiatowe. Jest ona rozmieszczona w sposób umożliwiający swobodne przemieszczanie się pomiędzy miejscowościami na terenie Gminy. Drogi te jednak charakteryzują się zróżnicowanym standardem i stanem technicznym, często wymagającym remontu lub rozbudowy. Przy głównych drogach znajdują się chodniki i oświetlenie. Ich rozbudowa i modernizacja jest konieczna wraz z rozbudową dróg.

Rozwój gospodarczy wiąże się także z jakością i dostępnością infrastruktury sieciowej. Wpisuje się nią dostęp do sieci wodno-kanalizacyjnej. W 2020 roku do sieci wodociągowej dostęp miało 88% mieszkańców Gminy, a woda doprowadzana była z 5 ujęć. Z kolei z sieci kanalizacyjnej korzystało prawie 70% mieszkańców, a ścieki z gospodarstw domowych odprowadzane były do 3 oczyszczalni ścieków, funkcjonujących na terenie Gminy. Zarówno jakość sieci wodociągowej, jak i kanalizacyjnej ocenione zostały jako dobre i nie wymagają działań modernizacyjnych. Oczyszczalnie ścieków posiadają wystarczającą przepustowość, jednak konieczna jest ich modernizacja. Należy stale monitorować jakość tej infrastruktury i w razie potrzeby podejmować działania remontowe lub dostosowywać sieć do zapotrzebowania w związku z bieżącym rozwojem zabudowy.

W świecie, kiedy wiele aspektów życia przeniesionych zostało do sieci Internetowej, bardzo ważne jest zapewnienie wysokiej jakości Internetu w Gminie. Konieczna jest zatem likwidacja ewentualnych białych plam czy usunięcie problemu z zasięgiem telekomunikacyjnym w gminnych miejscowościach.

Niezwykle istotna jest również dbałość o środowisko naturalne. Rozwój sieci kanalizacyjnej wpisuje się w to pojęcie i przekłada się na zapobieganie zanieczyszczeniom gleb i wód. Bardzo ważne jest również utrzymanie wysokiej jakości powietrza. W tym kierunku Gmina uczestniczy w programie Czyste Powietrze, którego podstawowym celem jest poprawa efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń do atmosfery z istniejących jednorodzinnych budynków mieszkalnych. Dzięki programowi mieszkańcy mogą otrzymać dofinansowania do termomodernizacji budynków, wymiany pieców oraz instalacji OZE.

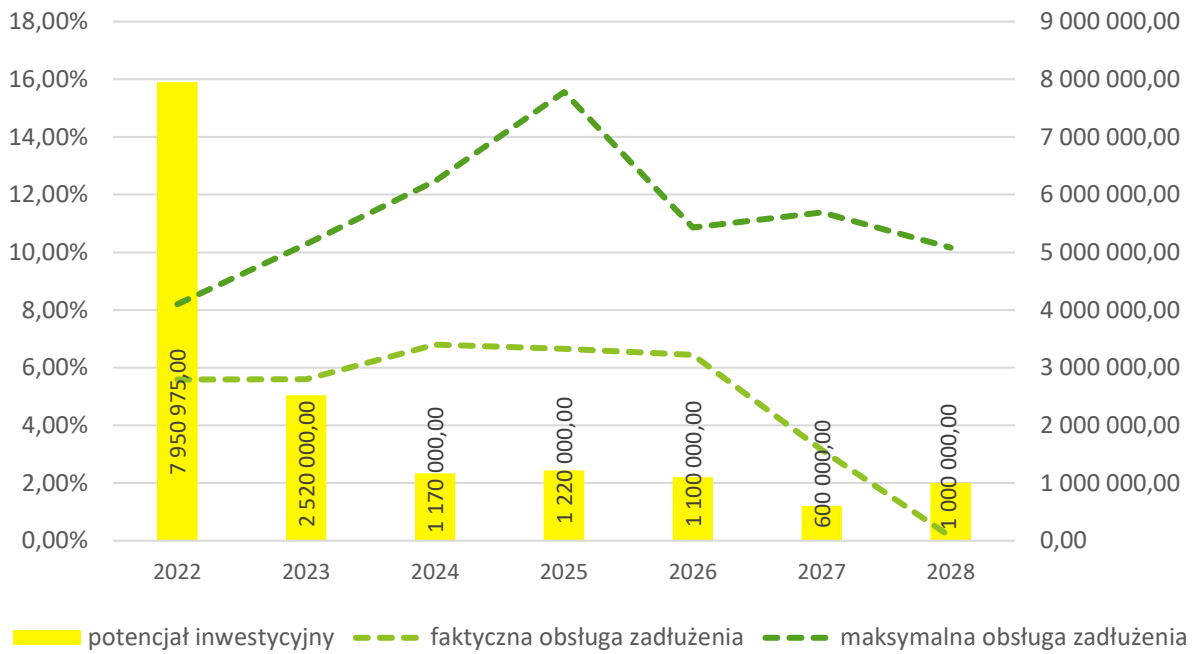
Gmina planuje również rozwój OZE, co spotyka się z przychylnością i zainteresowaniem mieszkańców. W tym celu Gmina Mikołajki Pomorskie przystąpiła do Stowarzyszenia Gmin Przyjaznych Energii Odnawialnych oraz porozumienia o ustanowieniu Klastra energii pn. Zielone Powiśle. Część gminnych terenów, niegdyś zajmowanych m.in. przez duże obszary PGR, dziś nieużytkowanych, często zrujnowanych wyznaczona została pod lokalizację elektrowni wiatrowych, ze względu na występowanie dużych powierzchni gruntów rolnych bez zabudowy i brak ograniczeń związanych z ochroną przyrody. Są to kolejne czynniki przemawiające za rozwojem elektrowni wiatrowych na terenie Gminy Mikołajki Pomorskie.

Ochrona środowiska to także kwestie prawidłowej gospodarki odpadami. Gmina podejmuje działania zmierzające do podnoszenia świadomości mieszkańców w tym zakresie. Organizowane są akcje ekologiczne takie jak „Dzień ziemi”, „Drzewko za makulaturę” czy „Sprzątanie świata” oraz rozpowszechniane są ulotki i materiały informacyjne. Mimo prowadzonych działań dostrzega się problem w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi, w tym z segregacją odpadów, dlatego konieczne jest prowadzenie dalszych działań edukacyjnych.

Nowe inwestycje publiczne to element sprzyjający nie tylko podnoszeniu jakości życia mieszkańców, ale także poprawiający uwarunkowania dla rozwoju czy budujący przyjazny wizerunek obszaru dla każdego z jego użytkowników. Dlatego część wydatków Gminy corocznie przekazywanych jest na inwestycje, wśród których najczęściej znajdują się rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, modernizacja i rozbudowa dróg czy przebudowa gminnych budynków użyteczności publicznej.

Wykres poniżej przedstawia kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy i pozwala na ocenę możliwości inwestycyjno-kredytowych w przyszłości. Zgodnie z art. 243 ustawy o finansach publicznych, dopuszczalna wysokość spłaty zobowiązań JST w danym roku nie może przekroczyć indywidualnie liczonego, maksymalnego wskaźnika obsługi zadłużenia. Jak wynika z wykresu, obecny kształt wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy pozwala na obsługę dodatkowych zobowiązań.

Wykres przedstawia także potencjał inwestycyjny Gminy rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych. Wynika z niego, że potencjał inwestycyjny w okresie prognozy (2022-2028) wyniesie około 15,56 mln zł.

Ryc. 1. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Mikołajki Pomorskie na lata 2022-2028

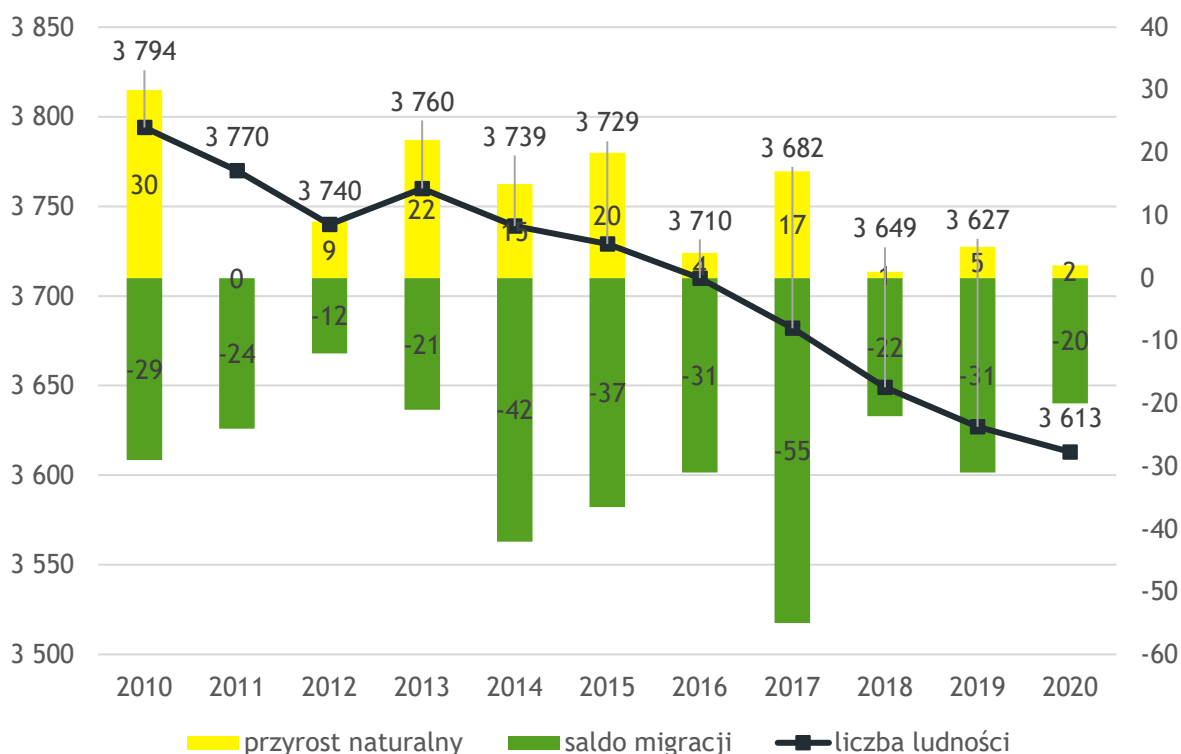
Źródło: opracowanie własne na podstawie uchwały nr XXX/210/2021 Rady Gminy Mikołajki Pomorskie z dnia 16 listopada 2021 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Mikołajki Pomorskie na lata 2021-2028.

3. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej

Gmina Mikołajki Pomorskie w roku 2020 liczyła 3 613 mieszkańców, co stanowiło 9% społeczności powiatu sztumskiego. Analizując zmiany liczby ludności w latach 2010-2020 zauważalna jest wyraźna tendencja spadkowa. Wynika z tego, że Gmina Mikołajki Pomorskie się wyludnia i jest to sytuacja charakterystyczna w tym regionie (dynamika zmiany liczby ludności wynosi poniżej 100%, co oznacza zmniejszającą się liczbę ludności).

Największy wpływ na zmniejszającą się liczbę mieszkańców Gminy Mikołajki Pomorskie ma ujemne saldo migracji. Związane jest to przede wszystkim z wyprowadzką ludzi młodych do dużych miast w poszukiwaniu satysfakcjonującego zatrudnienia, ale także z naturalnego pędu młodzieży do wyrwania się z rodzinnych miejscowości i osiedlenia w mieście. Konieczne jest zatem dążenie do zatrzymania ludzi młodych w Gminie, poprzez choć częściowe zapewnienie dostępu do usług i rozrywek, których poszukują w dużych miastach.

Odptyw ludzi młodych przekłada się z kolei na niski przyrost naturalny. Mimo, iż wartość tego wskaźnika kształtuje się korzystnie na tle innych gmin w powiecie (Gmina Mikołajki Pomorskie jako jedyna posiada wartość dodatnią), to nadal pozostaje on niewielki i zmniejsza się na przestrzeni lat.

Ryc. 2. Zmiany liczby ludności w Gminie Mikołajki Pomorskie w latach 2010-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zmniejszającą się liczbę młodych dorosłych na terenie Gminy potwierdza spadek wskaźnika badającego liczbę mieszkańców w wieku kreatywnym, czyli osoby w wieku 25-34 lat, stanowiące główną siłę napędową rozwoju jednostki.

Zwiększa się z kolei wskaźnik senioralnego obciążenia demograficznego, czyli liczba osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym. W wymiarze długofalowym trzeba liczyć się z tym, iż liczba seniorów może przekroczyć liczbę dzieci i młodzieży. Przy jednocześnie utrzymującym się trendzie spadku liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, pojawi się konieczność rozwoju usług skierowanych do osób starszych, zarówno opiekuńczych, jak i aktywizacyjnych. W odpowiedzi na trendy związane z starzeniem się społeczeństwa na terenie Gminy prowadzone są działania związane z rozwojem polityki senioralnej. W związku z tym powstał Klub Senior „Pozytywka”, zapewniający osobom starszym rozrywkę, możliwość aktywnego spędzania wolnego czasu czy pozyskiwanie nowych umiejętności. Odbývają się również wydarzenia skierowane do seniorów, takie jak Dzień Seniora. Konieczne jest dalsze monitorowanie sytuacji i w razie takiej konieczności zwiększanie liczby usług dostosowanych do potrzeb seniorów.

Edukację na poziomie podstawowym w Gminie zapewnia Szkoła Podstawowa w Mikołajkach Pomorskich. Szkoła wyposażona jest w sale gimnastyczną, komputery dla uczniów i projekторы multimedialne, monitoring, szafki dla uczniów, działa także gabinet pielęgniarstwa oraz świetlica. Szkoła działa prężnie, angażując się w projekty i pozyskując dofinansowania. Prowadzona jest także szeroka oferta zajęć pozalekcyjnych, w których uczniowie chętnie biorą udział. Ponadto uczniowie wybitnie uzdolnieni otrzymują stypendium wójta, umożliwiające dalszy rozwój, poza podstawą programową. Wyniki egzaminów państwowych pośrednio świadczą o poziomie nauczania na terenie danej jednostki. W Gminie Mikołajki Pomorskie w 2019 roku, uczniowie otrzymali wyższe wyniki niż średnio w powiecie ze wszystkich egzaminów. Jednak w 2020 roku sytuacja odwróciła się i w przypadku każdego z egzaminów średnia procentowa w Gminie była niższa niż w powiecie. Należy obserwować ten trend i w razie konieczności podjąć działania zmierzające do podniesienia poziomu nauczania, np. poprzez organizację szkoleń dla kadry nauczycielskiej czy zajęcia dodatkowe dla uczniów potrzebujących dodatkowego wsparcia w nauce.

Opiekę nad młodszymi dziećmi zapewnia Przedszkole Samorządowe w Mikołajkach Pomorskich. Udział dzieci z terenu Gminy objętych opieką przedszkolną w 2020 roku wyniósł 71%. Przedszkole cieszy się dużym zainteresowaniem, lecz grupy nie są przepełnione.

W zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 mieszkańcy nie zgłaszają zapotrzebowania, mimo, iż w Gminie nie funkcjonuje żadna forma opieki dla najmłodszych dzieci. Mimo to ważne jest kontrolowanie tej sytuacji, zwłaszcza jeśli odwróć się niekorzystne trendy demograficzne i liczba dzieci w Gminie zwiększy się, co przełoży się na potrzebę utworzenia żłobka/klubu malucha i zwiększenia liczby miejsc w przedszkolu.

Upowszechnianiem kultury wśród mieszkańców Gminy zajmuje się Gminne Centrum Kulturowo-Biblioteczne. Odbývają się w nim zajęcia w 5 sekcjach: muzycznej, rękodzieła artystycznego, fitness oraz zajęć świetlicowych. Pod Centrum podlega 7 świetlic wiejskich, w których organizowane są zajęcia dla dzieci i imprezy sołeckie, a mieszkańcy mogą je wynająć na prywatne wydarzenia. Obiekty te modernizowane są na bieżąco ze środków własnych i nie wymagają podjęcia dodatkowych działań remontowych.

Na bazę sportowo-rekreacyjną Gminy składa się Orlik przy SP w Mikołajkach Pomorskich, boiska, kompleks sportowy z basenem odkrytym, kortem tenisowym, boiskami do piłki nożnej, piłki ręcznej i siatkówki oraz place sportowe w pozostałych miejscowościach.

Ponadto miejsca do rekreacji i wypoczynku stanowią plaże przy Jeziorze Balewskim w Balewie oraz Stążkach. Dostrzega się potencjał w rozwoju tych miejsc i poszerzeniu ich oferty turystycznej, w oparciu o odpowiednią infrastrukturę i promocję.

Działalność organizacji pozarządowych w Gminie Mikołajki Pomorskie nie jest mocno rozwinięta, jednak w szczególności Koła Gospodyń Wiejskich wyróżniają się jako aktywnie uczestniczące w życiu kulturalnym Gminy. Poza tym Gmina jest również członkiem kilku związków i stowarzyszeń działającym na rzecz rozwoju i promocji całego regionu. Są to Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Kraina Dolnego Powiśla”, Stowarzyszenie Gmin RP Euroregion Bałtyk oraz Związek Gmin Pomorskich.

Opiekę zdrowotną w Gminie świadczy Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Mik-Med”. Przychodnia rodzinna posiada poradnię lekarza rodzinnego, gabinet szczepień, poradnię pediatryczną, gabinet medycyny szkolnej oraz gabinet zabiegowy. Na terenie Gminy znajduje się również gabinet dentystyczny. Mieszkańcy wskazują jednak na problem w zakresie dostępności specjalistycznej opieki medycznej.

W Gminie dostrzega się także kwestie związane z dużą liczbą beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej. Analiza wskaźnika liczby tych osób w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców pozwoliła wykazać, iż liczba mieszkańców Gminy Mikołajki Pomorskie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej jest wyższa niż średnio w powiecie oraz województwie. Częściowo wynika to z bierności społeczeństwa i niechęci bądź obawy przed podjęciem zatrudnienia. Pomocne mogą być tutaj programy aktywizacji zawodowej oraz organizowane w ich ramach kursy i szkolenia dla mieszkańców, zachęcające i wspierające w podjęciu nowej pracy.

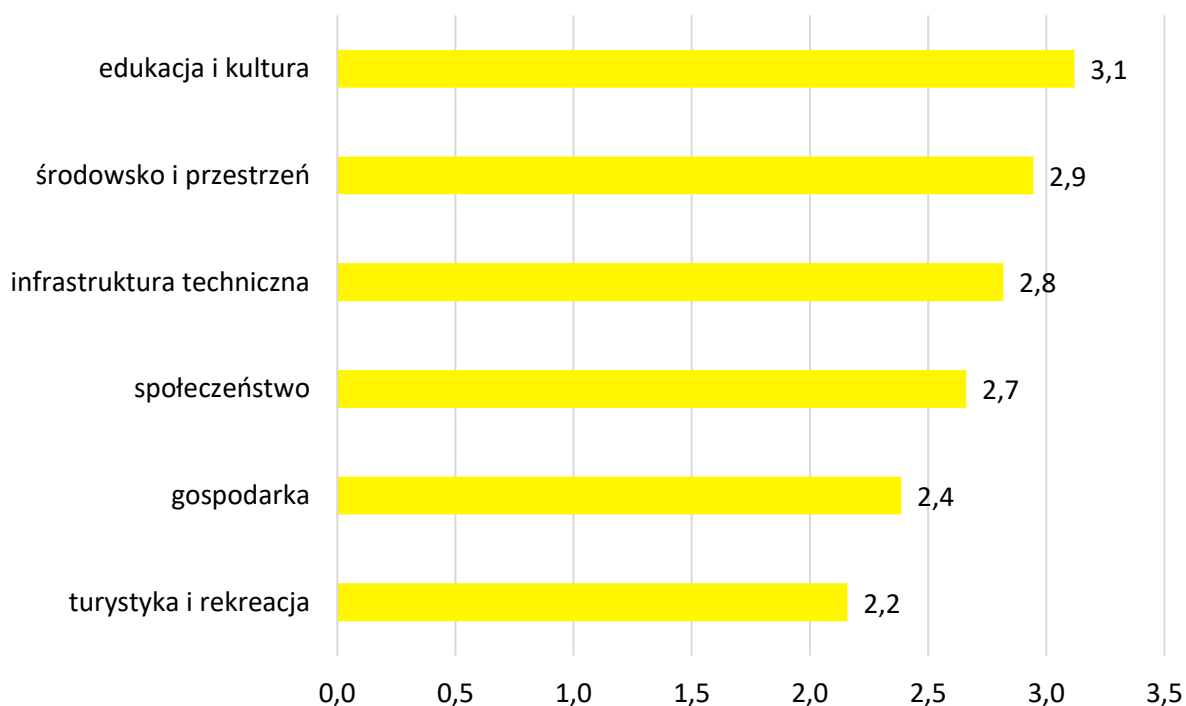
4. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych

Na potrzeby diagnozy stanu społeczno-gospodarczego Gminy Mikołajki Pomorskie przeprowadzone zostały badania ankietowe wśród mieszkańców w formie kwestionariusza on-line. Ich celem było poznanie opinii dotyczącej jakości życia w Gminie, potrzeb mieszkańców oraz określenia priorytetów rozwojowych na najbliższe lata. Badania prowadzone były w dniach od 6 grudnia 2021 roku do 2 stycznia 2022 roku.

Respondenci odpowiadali na 8 pytań z zakresu społeczeństwa, gospodarki, przestrzeni i środowiska, infrastruktury technicznej, turystyki i rekreacji, edukacji i kultury. Łącznie zebrano 70 ankiet, z których większą część respondentów stanowiły kobiety (54,3%). Pod względem wieku mieszkańców, najwięcej z nich było w przedziale 26-35 lat (30%), a 68,6% wszystkich respondentów było osobami pracującymi. Wzór ankiety dla mieszkańca stanowi załącznik 2 do opracowania.

4.1. Ocena sytuacji Gminy

W Gminie Mikołajki Pomorskie w skali od 1 do 5, gdzie 1 to ocena bardzo zła, a 5 to ocena bardzo dobra, mieszkańcy najlepiej oceniają działania w zakresie edukacji i kultury (średnia ocena wynosiła 3,1), z kolei najgorzej turystykę i rekreację (średnia ocena wynosiła 2,2). Pozostałe obszary ocenione zostały w przedziale od 2,4 do 2,9. Średni wynik Gminy dla wszystkich badanych kategorii wyniósł 2,7.

Ryc. 3. Poziom rozwoju poszczególnych obszarów według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

Tabela poniżej przedstawia najlepiej i najgorzej oceniane elementy przez ankietowanych w poszczególnych obszarach. Najniżej oceniony ze wszystkich obszarów został poziom bazy gastronomicznej (1,21). Mieszkańcy wskazywali również na duży problem w zakresie możliwości uzyskania zatrudnienia na terenie gminy, dostępu do specjalistycznej opieki medycznej, poziomu bazy turystyczno-wypoczynkowej, systemu ścieżek rowerowych, oferty spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla młodzieży i dorosłych czy działań promocyjnych gminy, mających na celu pozyskanie potencjalnych turystów. Elementy te uzyskały średnią ocenę poniżej 2, co oznacza, że mieszkańcy mają w stosunku do nich niską i bardzo niską opinię.

Tabela 1. Najlepiej i najgorzej oceniane elementy w poszczególnych obszarach według ankietowanych

Obszar	Najlepiej oceniane:	Najgorzej oceniane:
Spółeczeństwo	Bezpieczeństwo publiczne Wsparcie osób starszych	Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej
Gospodarka	Perspektywy rozwojowe działalności rolniczej w Gminie Atrakcyjność inwestycyjna obszaru Gminy	Możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie gminy
Środowisko i przestrzeń	Jakość powietrza	Świadomość ekologiczna mieszkańców
Infrastruktura techniczna	Jakość sieci wodociągowej	Stan dróg
Turystyka i rekreacja	Wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych	Poziom bazy gastronomicznej
Edukacja i kultura	Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych	Wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

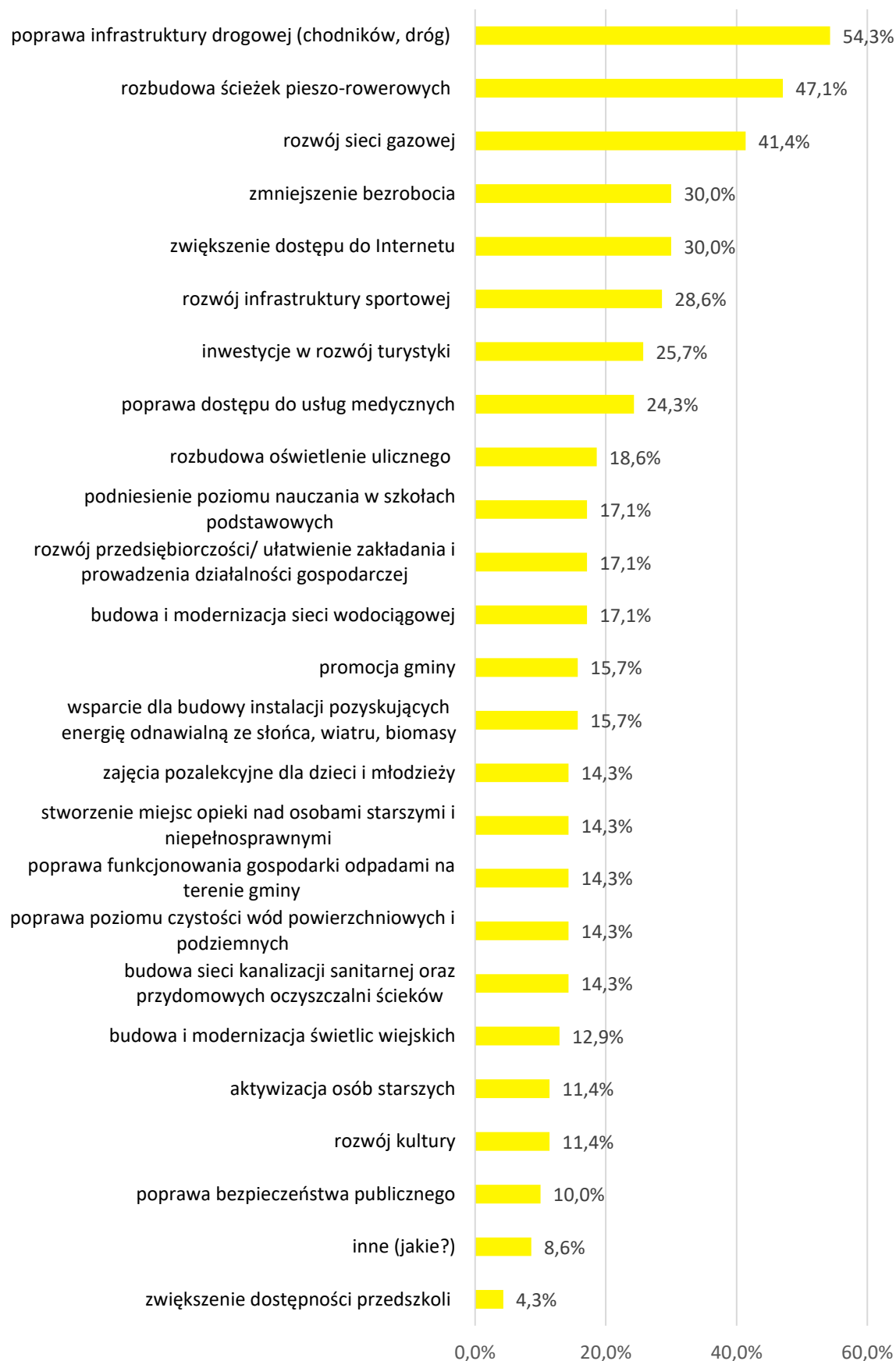
Wskazać należy, że żadna dziedzina funkcjonowania Gminy nie została wyróżniona oceną bardzo dobrą ani dobrą. Najwyższą ocenę wśród mieszkańców zdobył dostęp do edukacji w szkołach podstawowych (3,95), jakość tej edukacji oraz infrastruktura szkolna, a następnie: przedszkola (dostęp do nauki przedszkolnej, jej jakość oraz jakość infrastruktury), organizacja dowozu dzieci do szkół, działalność domu kultury i biblioteki, walory środowiska przyrodniczego, jakość powietrza i jakość sieci wodociągowej, dostęp do podstawowej opieki medycznej, system odbioru odpadów, czystość terenów zieleni i estetyka Gminy, rozwój odnawialnych źródeł energii, bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy oraz funkcjonalność budynków administracji publicznej. Wymienione aspekty uzyskały średnią ocenę powyżej 3,0.

4.2. Pożądane priorytety rozwojowe

W ankiecie należało również wskazać główne priorytety rozwojowe Gminy. Wśród najczęściej pojawiających się odpowiedzi znalazła się poprawa infrastruktury drogowej, w tym dróg i chodników – uważa tak ponad 54% ankietowanych. 47% ankietowanych wskazało na rozbudowę ścieżek pieszo-rowerowych, a ponad 41% na rozwój sieci gazowej. 30% respondentów uważa, iż najważniejsze aspekty rozwojowe to zmniejszenie bezrobocia oraz zwiększenie dostępu do Internetu. Wśród często podkreślanych odpowiedzi znalazły się także: rozwój infrastruktury sportowej, inwestycje w rozwój turystyki oraz poprawa dostępu do usług medycznych. Z kolei najmniej priorytetowe zadanie do realizacji w najbliższych latach to zwiększenie dostępności przedszkoli. Przedstawia to wykres poniżej (Ryc. 4.).

Ostatnim pytaniem zadaniem w ankiecie było wskazanie elementu, który miałby zostać wizytówką Gminy. Wskazuje ono również na pożądane priorytety rozwoju według mieszkańców. Najczęściej mieszkańcy wskazywali na czystość Gminy, zadbane tereny zielone oraz dbałość o stan środowiska naturalnego. Mieszkańcy zwracają również uwagę na walory przyrodnicze Gminy, lasy i jezioro, które mają potencjał do wykonania infrastruktury rekreacyjnej i stworzenia miejsc do wypoczynku. Ponadto respondenci wskazują na rozwój infrastruktury sportowej.

Ryc. 4. Główne priorytety rozwoju Gminy Mikołajki Pomorskie według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej

Analiza SWOT jest powszechnie wykorzystywana w jednostkach administracji publicznej jako narzędzie diagnozy strategicznej. Pozwala ono porównać silne i słabe strony jednostki wynikające z otoczenia wewnętrznego, z szansami i zagrożeniami dla rozwoju płynącymi z otoczenia zewnętrznego, a także określić ich wzajemne oddziaływanie. Analizy dokonano w oparciu o:

- 1) wnioski z opisu charakterystyki Gminy;
- 2) dane liczbowe, opisowe i przestrzenne pozyskane z Gminy oraz ze źródeł zewnętrznych;
- 3) wyniki badań ankietowych przeprowadzonych w dniach od 6 grudnia 2021 roku do 2 stycznia 2022 roku;
- 4) wywiad pogłębiony, który odbył się w dniu 25 stycznia 2022 roku.

Analizę SWOT dla Gminy Mikołajki Pomorskie przedstawia poniższe zestawienie.

UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZE	
SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonująca na terenie Gminy komunikacja zbiorowa publiczna i prywatna; • przebiegająca przez teren Gminy linia kolejowa z stacją w Mikołajkach Pomorskich; • aktualne Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego; • walory Jeziora Balewskiego wraz z terenami okolicznymi; • bezpłatny basen rekreacyjny i infrastruktura sportowa; • przynależność do Klastra energii pn. Zielone Powiśle oraz Stowarzyszenia Gmin Przyjaznych Energii Odnawialnych; • członkostwo Gminy w Stowarzyszeniu Lokalna Grupa Działania „Kraina Dolnego Powiśla”, Związku Gmin Pomorskich oraz Stowarzyszenia Gmin RP Euroregion Bałtyk; • wyznaczone tereny pod lokalizację elektrowni wiatrowych;	<ul style="list-style-type: none"> • niekorzystne trendy demograficzne (odpływ ludności z terenu całego powiatu, zmniejszający się przyrost naturalny, ujemne saldo migracji, struktura demograficzna potwierdzająca zjawisko starzenia się społeczeństwa, zmniejszający się udział mieszkańców w tzw. wieku kreatywnym); • klasyfikacja Gminy w Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją oraz obszarów o najniższym poziomie dostępu do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe, wymagających rozwoju nowych funkcji przy użyciu instrumentów właściwych polityce regionalnej; • brak dróg o znaczeniu międzyregionalnym (najbliższa autostrada lub droga ekspresowa w odległości około 50 km); • niska świadomość ekologiczna mieszkańców;

<ul style="list-style-type: none"> • wyższy niż średnio w powiecie procent mieszkańców posiadających dostęp do sieci kanalizacyjnej; • stypendia Wójta dla uczniów wybitnie uzdolnionych; • wzrastający udział odpadów zbieranych w sposób selektywny; • funkcjonujący na terenie Gminy Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych; • wsparcie dla mieszkańców w zakresie korzystania z programu Czyste Powietrze – Gminny Punkt Konsultacyjno-Informacyjny; • jedyna Gmina w powiecie w której obserwuje się dodani przyrost naturalny; • funkcjonujące w Gminie Przedszkole Samorządowe; • 7 świetlic wiejskich w dobrym stanie, nie wymagającym remontu. 	<ul style="list-style-type: none"> • niewielka liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Gminie; • brak sieci gazowej; • brak form opieki nad dziećmi do lat 3; • zmniejszający się poziom upowszechnienia opieki przedszkolnej; • niższe niż średnio w powiecie i województwie wyniki egzaminów ósmoklasisty; • wzrastające wydatki w dziale oświata i wychowanie oraz zmniejszający się stopień pokrycia tych wydatków subwencją oświatową; • wyższa niż w powiecie i województwie liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej; • długotrwałe uzależnienie mieszkańców od pomocy społecznej i bierna postawa osób z niej korzystających.
--	---

UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • rozwój oferty turystycznej w oparciu o walory przyrodnicze i kulturowe Gminy; • wykorzystanie rosnącego potencjału intelektualnego w Gminie, zaangażowanie zasobów ludzkich mieszkańców do wspólnych działań; • korzyści płynące z przynależności do Klastra energii pn. Zielone Powiśle oraz Stowarzyszenia Gmin Przyjaznych Energii Odnawialnych – rozwój odnawialnych źródeł energii; 	<ul style="list-style-type: none"> • pogłębiające się zróżnicowanie rozwojowe pomiędzy aglomeracją Trójmiasta a pozostałym obszarem województwa – polaryzacja rozwoju gospodarczego; • wyższa konkurencyjność ośrodków miejskich; • brak dostępności środków zewnętrznych na realizację celów strategicznych Gminy; • narastające ubóstwo energetyczne, • wzrost ilości zadań przekazywanych samorządom przy jednoczesnym braku zapewnienia źródeł ich finansowania;

- uczestnictwo w rządowych projektach dotyczących szkolnictwa i pozyskiwanie środków w obszarze edukacji;
- stopniowa zmiana mentalnego nastawienia społeczności do współodpowiedzialności za lokalną wspólnotę, partycypowania i aktywności społecznej;
- programy rządowe;
- pozyskiwanie dofinansowań z perspektywy finansowej Unii Europejskiej 2021-2027;
- pozyskiwanie zewnętrznych funduszy na finansowanie projektów i inwestycji w obszarze społecznym;
- wsparcie z programów rządowych i z Unii Europejskiej na rzecz ochrony środowiska, np. „Czyste powietrze”;
- edukacja ekologiczna mieszkańców, a w konsekwencji proekologiczna zmiana nawyków społeczeństwa.
- niesprawiedliwy podział środków zewnętrznych;
- brak spójnej polityki państwa w zakresie ochrony środowiska oraz jej zmienność;
- brak możliwości pozyskania środków zewnętrznych na realizację polityki mitygacji i adaptacji zmian klimatu,
- niewystarczające środki finansowe na inwestycje w OZE;
- niekontrolowana suburbanizacja;
- brak wpływu na stan techniczny dróg powiatowych i wojewódzkich;
- niestabilność dochodów budżetowych w zakresie dotowania i subwencji dla JST przekazywanych z budżetu centralnego;
- zagrożenie wykluczeniem cyfrowym;
- niepewność społeczna i gospodarcza związana z sytuacją polityczną oraz epidemiologiczną;
- zmiany demograficzne, w szczególności proces starzenia się ludności;
- postępująca eutrofizacja jeziora i zanieczyszczenie gleb będące wynikiem silnej presji rolnictwa;
- ryzyko wystąpienia ekstremalnych zjawisk naturalnych, w wyniku kryzysu klimatycznego.

CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY MIKOŁAJKI POMORSKIE

1. Misja i wizja

Strategia Rozwoju Gminy Mikołajki Pomorskie na lata 2022-2027 jest dokumentem, w którym zdiagnozowano aktualną sytuację Gminy. Zwrócono uwagę zarówno na mocne strony, jak i obszary problemowe. W procesie strategicznym stworzono misję oraz wizję Gminy Mikołajki Pomorskie, które stanowią drogowskaz dla wyznaczania celów strategicznych.

Misja jest to element strategii, który ukazuje najważniejsze kierunki rozwoju Gminy. Koncentruje się ona na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom Gminy i jej mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje także na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Zawiera w sobie odpowiedź na pytanie co jest naszym priorytetem.

Uwzględniając przyjęte założenia misja Gminy Mikołajki Pomorskie brzmi następująco:

Gmina Mikołajki Pomorskie dąży do harmonijnego rozwoju społeczno-gospodarczego, poprzez aktywne wykorzystywanie zasobów własnych oraz walorów naturalnych, wspierając kreatywność i pasję swoich mieszkańców.

W procesie powstawania dokumentu istotne jest również stworzenie wizji, czyli obrazu Gminy, który będzie efektem realizacji podejmowanej strategii. Wizja ukazuje Gminę Mikołajki Pomorskie w perspektywie strategicznej, zmienionej poprzez realizację przyjętych działań i osiągnięcie zamierzonych przez władze celów.

Wizja Gminy:

- obrazuje stan docelowy Gminy w 2027 roku,
- ukazuje aspiracje władz i mieszkańców Gminy,
- jednoczy społeczność lokalną wokół określonej idei.

Wizja Gminy Mikołajki Pomorskie brzmi następująco:

W 2027 roku Gmina Mikołajki Pomorskie jest miejscem przyjaznym dla mieszkańców, turystów i inwestorów, wykorzystującym nowoczesne technologie i rozwijającym się z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Wizja zakłada, iż w 2027 roku mieszkańcy Gminy Mikołajki Pomorskie będą osobami spełnionymi, usatysfakcjonowani miejscem w którym żyją. Gmina będzie rozwinięta technologicznie, z rozbudowaną infrastrukturą sieciową i wykorzystująca odnawialne źródła energii. Ponadto będzie to miejsce chętnie odwiedzane przez osoby z zewnątrz i przyciągające inwestorów zewnętrznych.

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Na podstawie diagnozy aktualnego stanu Gminy Mikołajki Pomorskie, jej sytuacji gospodarczej, społecznej i przestrzennej oraz uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, a także dążąc do osiągnięcia stanu Gminy opisanego w wizji rozwoju określono 3 cele strategiczne, którymi są:

- CEL I:**   **Rozwój gminnej przestrzeni publicznej w zgodzie z zasadami ochrony środowiska**

- CEL II:**   **Wzrost gospodarczy Gminy dzięki rozwiniętej przedsiębiorczości, nowoczesnemu rolnictwu i bogatej ofercie wypoczynkowej**

- CEL III:**   **Kompleksowa oferta społeczna gwarantująca wysoką jakość życia mieszkańców**

Cele strategiczne będą osiągnięte poprzez realizację celów operacyjnych, które zaprezentowano w tabeli poniżej.

CELE STRATEGICZNE		
I Rozwój gminnej przestrzeni publicznej w zgodzie z zasadami ochrony środowiska	II Wzrost gospodarczy Gminy dzięki nowoczesnemu rolnictwu i bogatej ofercie wypoczynkowej	III Kompleksowa oferta społeczna gwarantująca wysoką jakość życia mieszkańców
CELE OPERACYJNE		
I.1. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa drogowego, ładu i dostępności przestrzennej	II.1. Podniesienie konkurencyjności Gminy Mikołajki Pomorskie w regionie	III.1. Udoskonalenie oferty świadczonych usług społecznych i ochrona zdrowia
I.2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej Gminy Mikołajki Pomorskie	II.2. Wykorzystanie potencjału przyrodniczego Gminy do rozwoju wypoczynku na świeżym powietrzu i rekreacji	III.2. Ciągłe podnoszenie jakości kształcenia w Gminie
I.3. Czyste środowisko dzięki podejmowanym działaniom proekologicznym i wysokiej świadomości ekologicznej mieszkańców	II.3. Szeroka promocja Gminy zwiększająca jej rozpoznawalność	III.3. Wzbogacanie oferty kulturalnej i sportowej

CEL STRATEGICZNY I:

Rozwój gminnej przestrzeni publicznej w zgodzie z zasadami ochrony środowiska

- I.1. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa drogowego, ładu i dostępności przestrzennej**
- I.2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej Gminy Mikołajki Pomorskie**
- I.3. Czyste środowisko dzięki podejmowanym działaniom proekologicznym i wysokiej świadomości ekologicznej mieszkańców**

Podstawą do zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców jest stworzenie atrakcyjnej przestrzeni do życia. Wysoko rozwinięta infrastruktura techniczna wpływa na poprawę atrakcyjności danego obszaru oraz poprawia jakość życia mieszkańców. Szczególny wpływ na rozwój Gminy ma wysoka jakość dróg i infrastruktury towarzyszącej, która wpływa na bezpieczeństwo i komfort zamieszkania, a także rozwinięta infrastruktura techniczna (wodociągowo-kanalizacyjna) oddziałująca również na jakość środowiska przyrodniczego. W związku z tym konieczna jest ciągła rozbudowa i modernizacja sieci drogowej, która podnosić będzie poziom bezpieczeństwa drogowego oraz zwiększy dostępność przestrzenną, a także sieci wodno-kanalizacyjnej i związanymi z nią obiektami takimi jak oczyszczalnia ścieków czy stacje ujęć wód. Ma to również związek z rozwojem budownictwa i koniecznością podłączania nowych domów i osiedli do sieci. Obecnie oczekiwania mieszkańców względem dostępu i jakości wskazanych elementów są coraz wyższe. W szczególności należy pamiętać o zapewnieniu dostępu do dobrej jakości Internetu. W związku z popularyzacją i upowszechnieniem pracy zdalnej jest to niezbędne.

Zmiany klimatu i wynikające z nich skutki zmuszają do działań na rzecz powstrzymania dalszego zanieczyszczania środowiska w skali globalnej. Zadanie to jest bardzo trudne, ale również bardzo ważne. Gminna polityka ochrony środowiska zakłada działania zmierzające do poprawy jakości powietrza (np. wymiana źródeł ciepła na proekologiczne), wody oraz gleby (dofinansowanie do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, rozwój sieci kanalizacyjnej, rozwój nowoczesnego rolnictwa). Należy tutaj pamiętać również o rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz prowadzeniu racjonalnej gospodarki odpadami komunalnymi. Działania te będą możliwe tylko przy odpowiednim nastawieniu społeczeństwa i jego świadomości, iż kroki podejmowane przez każdego z nas mają wpływ na jakość naszego życia, np. na to jakim powietrzem oddychamy. Dlatego konieczne jest podejmowanie działań edukacyjnych zmierzających do podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców, zmiany ich nawyków w codziennym życiu (np. prawidłowa segregacja odpadów komunalnych).

Powyższe cele operacyjne stanowiąc będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli.

CEL STRATEGICZNY I

Rozwój gminnej przestrzeni publicznej w zgodzie z zasadami ochrony środowiska

CELE OPERACYJNE	I.1	Podniesienie poziomu bezpieczeństwa drogowego, ładu i dostępności przestrzennej	KIERUNKI DZIAŁAŃ	I.1.1.	Rozbudowa i modernizacja gminnej infrastruktury drogowej	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	Wzrost jakości infrastruktury drogowej	WSKAŹNIKI	<ul style="list-style-type: none"> długość wybudowanych dróg gminnych (km), długość zmodernizowanych dróg gminnych (km), długość rozbudowanych i zmodernizowanych dróg powiatowych (km), długość rozbudowanych i zmodernizowanych dróg wojewódzkich (km), liczba zlikwidowanych barier architektonicznych (szt.), liczba kursów środków komunikacji zbiorowej (szt.), stopień zainteresowania mieszkańców komunikacją zbiorową (os.), kwota środków pozyskanych na działania rewitalizacyjne (zł),
				I.1.2.	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej towarzyszącej, w tym ścieżek rowerowych, chodników, oświetlenia, sygnalizacji świetlnej itp.		Poprawa komfortu przemieszczania się po terenie Gminy		
				I.1.3.	Współpraca z Zarządem Dróg Powiatowych i Zarządem Dróg Wojewódzkich w zakresie rozbudowy i modernizacji dróg powiatowych i wojewódzkich przebiegających przez teren Gminy		Wzrost bezpieczeństwa drogowego		
				I.1.4.	Likwidacja barier architektonicznych		Spójność przestrzenna poszczególnych obszarów Gminy		
				I.1.5.	Dbłość o zapewnienie komunikacji zbiorowej publicznej, w tym współpraca z podmiotami okolicznymi w zakresie wspólnej organizacji transportu zbiorowego		Poprawa skomunikowania drogowego Gminy z innymi jednostkami i usprawnienie dojazdu do Gminy		
							Zwiększanie stopnia dostępności przestrzeni publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami		
		Wysoka estetyka przestrzeni publicznej							

I.2		I.1.6.	Bieżąca aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zgodnie z zapotrzebowaniem	Rozbudowa Gminy w zgodzie z zasadami ładu przestrzennego			
		I.1.7.	Dbłość o wysoką estetykę przestrzeni publicznej				
		I.1.8.	Pozyskiwanie środków finansowych na realizację działań rewitalizacyjnych na terenie Gminy				
	Poprawa stanu infrastruktury technicznej Gminy Mikołajki Pomorskie	I.2.1.	Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków oraz sieci kanalizacyjnej			Wzrost wydajności infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	<ul style="list-style-type: none"> długość nowowybudowanej/zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej (km), długość nowowybudowanej/zmodernizowanej sieci wodociągowej (km), liczba zmodernizowanych urządzeń melioracyjnych (szt.), liczba miejscowości wykluczonych cyfrowo (szt.),
		I.2.2.	Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej i stacji ujęć wód			Poprawa gospodarki wodnej i zwiększenie zasobności wód	
		I.2.3.	Współpraca z operatorami w zakresie rozbudowy sieci internetowej			Samowystarczalność Gminy w kwestiach wodno-kanalizacyjnych	
		I.2.4.	Rozbudowa i modernizacja urządzeń melioracyjnych			Zapobieganie wykluczeniu cyfrowemu	
		I.2.5.	Realizacja bieżących zadań związanych z utrzymaniem i poprawą pozostałej infrastruktury technicznej			Infrastruktura techniczna na wysokim poziomie	

I.3	Czyste środowisko dzięki podejmowanym działaniom proekologicznym i wysokiej świadomości ekologicznej mieszkańców	I.3.1.	Edukacja ekologiczna różnych grup wiekowych, w szczególności w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi	<p>Proekologiczna zmiana nawyków społeczeństwa</p> <p>Ochrona poszczególnych komponentów środowiska naturalnego</p> <p>Ograniczenie zanieczyszczenia powietrza wnikającego z niskiej emisji</p> <p>Przeciwdziałanie zmianom klimatycznym</p> <p>Poprawa efektywności energetycznej budynków</p> <p>Wzrost ilości energii pozyskiwanej z odnawialnych źródeł energii</p> <p>Wzrost powierzchni biologicznie czynnej i zachowanie bioróżnorodności</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba przeprowadzonych akcji edukacyjnych dla mieszkańców w zakresie ochrony środowiska (szt.), • stopień modernizacji Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (%), • liczba realizowanych programów dotyczących ochrony środowiska (szt.), • liczba wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków (szt.), • liczba wymienionych kotłów grzewczych na niskoemisyjne (szt.) • liczba budynków poddanych termomodernizacji (szt.), • ilość energii wyprodukowanej przy wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii (J), • powierzchnia terenów zielonych (ha).
		I.3.2.	Regulacja systemu gospodarki odpadami komunalnymi oraz modernizacja Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych		
		I.3.3.	Realizacja programów dotyczących ochrony środowiska i dążenie do zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń i degradacji środowiska		
		I.3.4.	Promocja wśród mieszkańców programów i projektów związanych z ochroną środowiska, np. budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, wymiana kotłów grzewczych na niskoemisyjne, termomodernizacja budynków		
		I.3.5.	Aktywne uczestnictwo w partnerstwach dążących do rozwoju odnawialnych źródeł energii		
		I.3.6.	Rozwój odnawialnych źródeł energii, w szczególności elektrowni wiatrowych		
		I.3.7.	Dbłość o zachowanie bioróżnorodności i tereny objęte formami ochrony przyrody		
		1.3.8.	Zapobieganie skutkom suszy i powodzi		

CEL STRATEGICZNY II:

Wzrost gospodarczy Gminy dzięki nowoczesnemu rolnictwu i bogatej ofercie wypoczynkowej

II.1. Podniesienie konkurencyjności Gminy Mikołajki Pomorskie w regionie

II.2. Wykorzystanie potencjału przyrodniczego Gminy do rozwoju wypoczynku na świeżym powietrzu i rekreacji

II.3. Szeroka promocja Gminy zwiększająca jej rozpoznawalność

Rolniczy charakter Gminy oraz oddalenie od ważnych szlaków komunikacyjnych i ośrodków miejskich sprawiło, iż nie charakteryzuje się ona wysokim poziomem przedsiębiorczości. Jednak zmiany zachodzące w gospodarce zmuszają do poszukiwania pozarolniczych gałęzi gospodarki, które napędzą jej rozwój. W związku z tym przewiduje się wspieranie pozarolniczych działalności oraz poszukiwanie inwestorów i przedsiębiorców, których obecność pozwoliłaby na rozwój tzw. przemysłu lekkiego, a w konsekwencji zwiększyła by się działalność usługową na terenie Gminy. Mimo to Gmina będzie wspierała rozwój okołorolniczych działalności gospodarczych, nowoczesnego i ekologicznego rolnictwa czy agroturystyki, która poza zapewnieniem pracy części mieszkańcom, wpłynie również na rozwój bazy wypoczynkowej jednostki.

Gmina Mikołajki Pomorskie będzie się skupiać na rozwoju usług wypoczynku i rekreacji skierowanych do mieszkańców oraz zapewnienia im możliwości spędzania wolnego czasu na świeżym powietrzu z wykorzystaniem gminnych walorów przyrodniczych. Aby zrealizować zaplanowane w tym kierunku cele planuje się rozwój turystyki indywidualnej, rozbudowę infrastruktury umożliwiającej wypoczynek z wykorzystaniem środowiska naturalnego, m.in. wyznaczenie tras pieszych i rowerowych, tworzenie stanic i miejsc wypoczynku czy zagospodarowanie terenów przy zbiornikach wodnych, np. w miejscowościach Krasna Łąka i Balewo oraz rozwój agroturystyki. Tak rozwinięta infrastruktura może również przyciągnąć do Gminy turystów oraz odwiedzających z okolicznych gmin.

Ważne jest również promowanie Gminy, zarówno wewnątrz Gminy (wśród mieszkańców), jak i na zewnątrz (w celu przyciągnięcia potencjalnych nowych mieszkańców, odwiedzających czy inwestorów). Promocja jednak powinna dotyczyć zarówno rozpowszechniania informacji o Gminie jako o dobrym miejscu do zamieszkania i pracy, ale także Gminy jako dobrego miejsca do prowadzenia działalności gospodarczej czy inwestycji. Działania te mają spowodować wzmocnienie rozpoznawalności Gminy w regionie.

Powyższe cele operacyjne stanowiąc będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli.

CEL STRATEGICZNY II

Wzrost gospodarczy Gminy dzięki nowoczesnemu rolnictwu i bogatej ofercie wypoczynkowej

CELE OPERACYJNE		KIERUNKI DZIAŁAŃ		OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ		WSKAŹNIKI	
II.1.	Podniesienie konkurencyjności Gminy Mikołajki Pomorskie w regionie	II.1.1.	Wspieranie lokalnych przedsiębiorców	Rozwój przedsiębiorczości na terenie Gminy	Otwarcie się Gminy na nowe formy działalności gospodarczej	Wzrost zainteresowania mieszkańców ekologiczną żywnością	Poprawa jakości wód i gleb na skutek zmian w rolnictwie
		II.1.2.	Wsparcie dla nowych przedsiębiorców poprzez tworzenie i uzbrojenie terenów inwestycyjnych				
		II.1.3.	Rozwój obecnych oraz powstawanie nowych przedsiębiorstw o pozarolniczym charakterze działalności, zwiększających dostępność usług na terenie Gminy				
		II.1.4.	Wsparcie okołorolniczych działalności gospodarczych				
		II.1.5.	Zagospodarowanie terenów po byłych PGR				
		II.1.6.	Szkolenia dla rolników z zakresu nowoczesnego i ekologicznego rolnictwa i ich promocja				
II.2.	Wykorzystanie potencjału przyrodniczego Gminy do rozwoju wypoczynku na świeżym powietrzu i rekreacji	II.2.1.	Rozwój sieci szlaków pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą turystyczną	Wzrost zainteresowania turystyką rowerową	Baza rekreacyjna umożliwiająca aktywny wypoczynek na świeżym powietrzu	długość utworzonych szlaków pieszych/rowerowych (km),	liczba nowych miejsc rekreacyjnych (szt.),
		II.2.2.	Poszukiwanie nowych miejsc i ich zagospodarowanie na cele rekreacyjne				
		II.2.3.	Rozwój i modernizacja obiektów rekreacyjnych dostosowanych do potrzeb dzieci i młodzieży				

II.3.		II.2.4.	Tworzenie warunków do rozwoju agroturystyki i bazy gastronomicznej		Dostosowanie infrastruktury wypoczynkowej do oczekiwań mieszkańców i odwiedzających Gminę	<ul style="list-style-type: none"> • liczba utworzonych stanic i miejsc wypoczynku (szt.), • liczba funkcjonujących punktów gastronomicznych (szt.)
		II.2.5.	Tworzenie stanic i miejsc wypoczynku dla turystów			
		II.2.6.	Utworzenie infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej przy plażach Jeziora Balewskiego			
	II.3.1.	Promocja Gminy poprzez utworzenie publikacji, map, broszur informacyjnych itp.	Wzrost rozpoznawalności Gminy w regionie		<ul style="list-style-type: none"> • liczba powstałych publikacji, map broszur informacyjnych (szt.), • liczba udostępnianych informacji o Gminie w mediach społecznościowych (szt.) • liczba odbywających się wydarzeń kulturowych (szt.), • liczba odbywających się wydarzeń sportowych (szt.). 	
	II.3.2.	Podjęcie działań promocyjnych z wykorzystaniem mediów społecznościowych i stron internetowych	Łatwo dostępne informacje dotyczące Gminy			
	II.3.3.	Organizacja wydarzeń kulturowych i imprez sportowych przyciągających osoby spoza Gminy oraz stwarzających warunki do integracji międzygminnej	Duża liczba ciekawych wydarzeń kulturalnych i sportowych odbywających się na terenie Gminy			
	II.3.4.	Promocja produktów lokalnych dzięki współpracy z organizacjami pozarządowymi, np. kołami gospodyń wiejskich	Dobra współpraca z organizacjami pozarządowymi			
	II.3.5.	Promocja terenów rekreacyjnych				

CEL STRATEGICZNY III:

Kompleksowa oferta społeczna gwarantująca wysoką jakość życia mieszkańców

III.1. Udoskonalenie oferty świadczonych usług społecznych i ochrona zdrowia

III.2. Ciągłe podnoszenie jakości kształcenia w Gminie

III.3. Wzbogacanie oferty kulturalnej i sportowej

Cel strategiczny III zakłada, iż Gmina będzie dobrym miejscem do życia dla wszystkich mieszkańców. Należy tutaj pamiętać o różnych grupach społecznych, gdzie każda z nich charakteryzuje się innymi potrzebami i ma zróżnicowane oczekiwania. W cel ten wpisuje się rozwój świadczonych usług społecznych. Realizacja tych zadań ma przyczynić się do zapewnienia swobodnego dostępu mieszkańcom do dóbr, usług oraz możliwości udziału w życiu społecznym i publicznym (również osób ze szczególnymi potrzebami) oraz zapobieganiu wykluczeniu społecznemu, ubóstwu, przemocy czy uzależnieniom.

Rozwój nie jest możliwy bez edukacji na odpowiednim poziomie. Wysoka jakość kształcenia przekłada się na przyszłą sytuację każdego młodego człowieka, ale wpływa także na rynek pracy i kształtowanie się bezrobocia. Podnoszenie jakości infrastruktury szkolnej i bazy dydaktycznej oraz doskonalenie kadry wychowawczej i oświatowej oraz podnoszenie jej kompetencji, np. poprzez kursy i szkolenia, wpłynie na wzrost poziomu nauczania. Gmina Mikołajki Pomorskie aktywnie angażuje się w zewnętrzne projekty oświatowe, organizację zajęć pozalekcyjnych, rozwijających pasje i umiejętności dzieci i młodzieży, stosuje również wsparcie dla dzieci uzdolnionych, tym samym zapewniając im możliwość dalszego rozwoju. Konieczne jest podtrzymywanie dobrych praktyk w tym zakresie i kontynuacja działań.

Ważne jest również, aby mieć na uwadze, iż zapewnienie opieki nad dziećmi może spowodować wzrost aktywności zawodowej mieszkańców, np. matki, których dzieci będą miały zapewnioną opiekę żłobkową i przedszkolną będą mogły powrócić do pracy.

Ochrona zdrowia to nie tylko dobry dostęp do lekarzy i profilaktyka zdrowotna, ale także aktywność fizyczna i dbałość o dobrą kondycję. Dlatego w kierunkach działań wyznaczono zadania, takie jak zapewnienie mieszkańcom możliwości korzystania z wysokiej jakości obiektów sportowych oraz organizacja zajęć i wydarzeń sportowych dostosowanych do potrzeb mieszkańców.

Powyższe cele operacyjne stanowiąc będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli.

CEL STRATEGICZNY III

Kompleksowa oferta społeczna gwarantująca wysoką jakość życia mieszkańców

CELE OPERACYJNE	III.1.	Udoskonalenie oferty świadczonych i ochrona zdrowia	KIERUNKI DZIAŁAŃ	III.1.1.	Zapewnienie ciągłości działania Klubu Seniora	OCZEKIWANE WYNIKI PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	Rozwinięta polityka senioralna	WSKAŹNIKI	<ul style="list-style-type: none"> • liczba członków Klubu Seniora (os.), • liczba zorganizowanych wydarzeń skierowanych do seniorów (szt.), • liczba zajęć dla seniorów (szt.), • liczba zrealizowanych programów profilaktyki zdrowotnej (szt.), • liczba podjętych inicjatyw prewencyjnych w zakresie przemocy i uzależnień (szt.), • liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej (os.), • liczba osób bezrobotnych (os.), • liczba szkoleń/programów dla rodziców (szt.), 	
				III.1.2.	Zapewnienie opieki wychnieniowej dla osób starszych, niesamodzielnych i ze specjalnymi potrzebami w celu wsparcia ich opiekunów					Oferta usług społecznych odpowiadająca potrzebom osób ze szczególnymi potrzebami
				III.1.3.	Wsparcie w wyjściu z wykluczenia społecznego seniorów, osób niesamodzielnych, osób doświadczających ubóstwa					Zapobieganie patologii społecznej
				III.1.4.	Aktywizacja seniorów, poprzez organizację wydarzeń i zajęć dostosowanych do ich potrzeb i zainteresowań					Świadome społeczeństwo
				III.1.5.	Podejmowanie działań i inicjatyw prewencyjnych w zakresie przemocy i uzależnień					Podniesienie aktywności społecznej i zapobieganie bierności zawodowej
				III.1.6.	Wsparcie działań w ramach ochrony zdrowia					Spadek liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej
				III.1.7.	Uczestnictwo w programach profilaktyki zdrowotnej i ich promocja wśród mieszkańców					Zmniejszenie się liczby osób bezrobotnych
				III.1.8.	Realizacja działań umożliwiających dostęp do usług specjalistycznych, np. radca prawny itp.					
				III.1.9.	Podejmowanie inicjatyw służących integracji międzypokoleniowej					
				III.1.10.	Podejmowanie inicjatyw zmierzających do aktywizacji osób biernych zawodowo i społecznie					

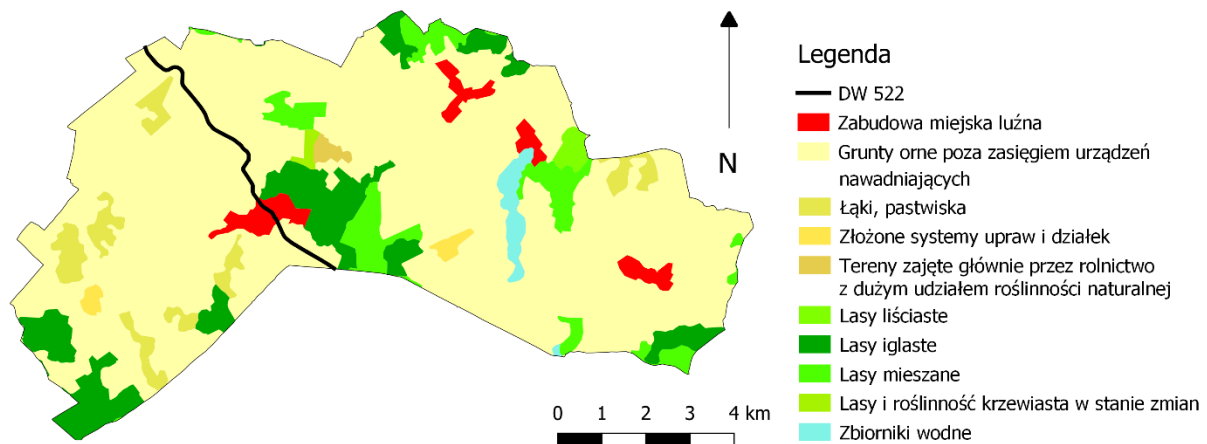

			III.1.13.	Wspieranie rodziców w procesie wychowawczym i podnoszenie ich świadomości o istocie odpowiedniego wykształcenia			
III.2.	Ciągłe podnoszenie jakości kształcenia w Gminie		III.2.1.	Monitorowanie potrzeb w zakresie tworzenia miejsc opieki nad dziećmi do lat 3	Zapewnienie miejsc opieki dla dzieci do lat 3 i w wieku przedszkolnym zgodnie z zapotrzebowaniem	Wysoki poziom bazy dydaktycznej i kształcenia na terenie Gminy	<ul style="list-style-type: none"> • liczba miejsc przedszkolnych (szt.), • poziom upowszechnienia opieki żłobkowej (%), • poziom upowszechnienia opieki przedszkolnej (%), • liczba odbywających się zajęć dodatkowych (szt.), • liczba szkoleń dla pracowników (szt.), • liczba zrealizowanych programów rządowych w zakresie edukacji (szt.),
			III.2.2.	Utrzymanie miejsc przedszkolnych			
			III.2.3.	Bieżąca modernizacja bazy oświatowej			
			III.2.4.	Organizacja zajęć pozalekcyjnych rozwijających i wspomagających			
			III.2.5.	Zapewnienie opieki specjalistycznej w placówkach oświatowych, np. psychologa			
			III.2.6.	Podnoszenie kompetencji pracowników instytucji publicznych			
			III.2.7.	Kontynuacja wsparcia dla uczniów wybitnie uzdolnionych			
			III.2.8.	Organizacja wsparcia dla uczniów wymagających dodatkowej pomocy w nauce			
			III.2.9.	Uczestnictwo w rządowych projektach dotyczących szkolnictwa i pozyskiwanie środków zewnętrznych na rozwój oświaty			
III.3.	Wzbogacanie oferty kulturalnej i sportowej		III.3.1.	Poszerzenie oferty kulturalnej skierowanej do wszystkich mieszkańców, np. organizacja koncertów, imprez i wydarzeń kulturalnych, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży i młodych dorosłych (18+)	Bogata oferta kulturalno-sportowa dostosowana do potrzeb i zainteresowań wszystkich grup wiekowych	<ul style="list-style-type: none"> • liczba odbywających się na terenie Gminy wydarzeń kulturalno-sportowych (szt.), 	
			III.3.2.	Rozbudowa i modernizacja bazy sportowej			

				III.3.3.	Organizacja zajęć sportowych skierowanych do różnych grup wiekowych		mieszkańców Gminy		<ul style="list-style-type: none"> • liczba wybudowanych obiektów sportowych (szt.), • liczba zmodernizowanych obiektów sportowych (szt.), • liczba funkcjonujących organizacji pozarządowych (szt.).
				III.3.4.	Zagospodarowanie przestrzeni wokół Gminnego Centrum Kulturalno-Bibliotecznego		Rozwinięta baza sportowa, umożliwiająca aktywność mieszkańcom i dbanie o zdrowie fizyczne		
				III.3.5.	Wspieranie mieszkańców w zakładaniu nowych i funkcjonowaniu istniejących organizacji pozarządowych		Aktywne organizacje pozarządowe, wspierające rozwój Gminy.		

3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Mikołajki Pomorskie. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie

Zagospodarowanie przestrzenne terenu Gminy Mikołajki Pomorskie zdominowane zostało przez użytki rolne. Powierzchnia terenów rolniczych zajmuje około 77% obszaru Gminy. Powierzchnia leśna stanowi około 13% i występuje zwłaszcza w południowo-zachodniej oraz centralnej (na wschód od miejscowości Mikołajki Pomorskie). Niewielkie tereny leśne występują również na wschód od Jeziora Balewskiego, a także przy północnej i południowo-wschodniej granicy Gminy. We wschodniej części Gminy położone jest Jezioro Balewskie oraz niewielki fragment Jeziora Dzierzgoń. Na osi północ-południe przepływa również Kanał Juranda, łącząc oba jeziora. Rejon ten obejmuje również Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Dzierzgoń. Ponadto w Gminie Prabuty, na południe od miejscowości Mikołajki Pomorskie znajduje się Obszar Natura 2000 „Mikołajki Pomorskie”, którego niewielki fragment obejmuje teren Gminy Mikołajki Pomorskie. Zachowanie i wzmocnienie osnowy ekologicznej Gminy stanowi podstawę racjonalnego wykorzystania potencjału środowiska i kształtowania równowagi ekologicznej jej obszaru.

Ryc. 5. Zagospodarowanie przestrzenne Gminy Mikołajki Pomorskie

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Corine Land Cover*.

Zabudowa mieszkaniowa skupia się w szczególności w miejscowości Mikołajki Pomorskie, ale także w miejscowościach Krasna Łąka, Balewo i Cieszymowo, a w mniejszym stopniu występuje również w Linkach, Stążkach, Nowych Miniętach, Krastudach, Cierpniętach, Kołozębju, Sadułkach, Dąbrówce Pruskiej i Pierzchowicach.

Główny ciąg komunikacyjny tworzy droga wojewódzka nr 522, przebiegająca w centralnej części Gminy, na osi północ-południe. Droga ta krzyżuje się z drogami gminnymi i powiatowymi w miejscowości Mikołajki Pomorskie. Drogi o znaczeniu ponadlokalnym położone są w odległości około 50 km od siedziby Gminy (autostrada A1 w kierunku zachodnim, droga ekspresowa nr 7 w kierunku wschodnim). W niewielkiej odległości od granicy Gminy będą także inne drogi wojewódzkie (DW nr 515, 517, 520, 607, 608) oraz droga krajowa nr 55.

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mikołajki Pomorskie w celu ustalenia zasad rozwoju przestrzennego poszczególnych części obszaru Gminy została ona podzielona na strefy funkcjonalno-przestrzenne:

A – wielofunkcyjny ośrodek wiejski Mikołajki Pomorskie

W strefę tą wpisuje się miejscowość Mikołajki Pomorskie i jej najbliższe otoczenie. Jest to obszar charakteryzujący się korzystnym położeniem komunikacyjnym oraz skupiający większość mieszkańców Gminy. Strefa ta pełni główną funkcję usługową w Gminie. Koncentruje się tutaj oświata, administracja, usługi zdrowia, pomoc społeczna, kultura, infrastruktura komunalna, handel i gastronomia. W zabudowie przeważa budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne. Obszar ten charakteryzuje się również największą dostępnością do sieci infrastruktury technicznej. Występuje tutaj koncentracja działań inwestycyjnych, a sam obszar posiada najkorzystniejsze możliwości rozwoju.

B – strefa rolno-leśna z przewagą osadnictwa rozproszonego

Jest to obszar osadnictwa wiejskiego rozproszonego oraz terenów rolniczych w zachodniej części Gminy. Zalicza się do niego miejscowości: Krastudy, Kołoząb, Cierpięta, Sadłuki, Dąbrówka Pruska, Pierzchowice i Wilczewo. Poza zwartymi obszarami miejscowości występuje tutaj zabudowa zagrodowa rozporozszona, rozmieszczona swobodnie w otoczeniu dużych kompleksów rolniczych. Jako główną funkcję wyróżnia się tutaj gospodarcze wykorzystanie gruntów rolnych. Możliwa jest również lokalizacja urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej, w tym obszary wyznaczone pod lokalizację elektrowni wiatrowych. Nowa zabudowa pozarolnicza powinna być lokalizowana w taki sposób aby stanowiła uzupełnienie istniejących struktur przestrzennych w wyznaczonym w Studium obszarze urbanizacji.

C – strefa rolno-leśna z przewagą osadnictwa skupionego w miejscowościach z podziałem na 2 obszary:

- C1 północno-centralna część Gminy, w rejonie miejscowości Nowe Minięta i Dworek,
- C2 wschodnia część Gminy, w rejonie miejscowości Linki i Cieszymowo.

Obszary te niegdyś związane z występowaniem dużych gospodarstw rolnych i zabudową mieszkaniową wielorodzinną (blokową) skierowaną do ich pracowników, borykają się z problemami społecznymi (bezrobocie) i przestrzennymi (duże obszary po PGR, obecnie nieużytkowane, często zrujnowane). Część tych terenów wyznaczona została pod lokalizację elektrowni wiatrowych, ze względu na występowanie dużych powierzchni gruntów rolnych bez zabudowy i brak ograniczeń związanych z ochroną przyrody.

D – strefa rozwoju funkcji rekreacyjnej i obsługi turystyki

Pod strefę podlega centralna oraz wschodnia część Gminy, czyli miejscowości Krasna Łąka, Balewo, Perklice i Stążki. Występuje tutaj Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Dzierzgoń, a także Jezioro Balewskie i fragment Jeziora Dzierzgoń, połączone przez historyczny ciek Kanał Juranda. Plany przestrzenne zakładają rozwój terenów zabudowy związanej z rekreacją i wypoczynkiem w otoczeniu Jeziora Balewskiego – po jego zachodniej stronie. Po wschodniej stronie Jeziora zlokalizowane są plaża publiczna oraz kąpielisko, ponadto wyznaczone są tereny

rozwoju turystyki indywidualnej i zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. W południowej części strefy wyróżnia się obszar występowania walorów dziedzictwa kulturowego, w szczególności zespół dworsko-parkowy w Stążkach. Północna część strefy, a zatem miejscowości Krasna Łąka i Balewo predysponują do rozwoju infrastruktury turystyki wodnej oraz lokalizacji gospodarstw agroturystycznych. W strefie na terenach niezalesionych dopuszcza się wzrost zainwestowana rekreacyjnego oraz zmianę użytkowania gruntów rolnych na potrzeby rekreacji, a także lokalizację elektrowni wiatrowych (poza granicami obszaru chronionego przyrodniczo).

4. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.

Cele strategiczne oraz cele operacyjne ujęte w niniejszej Strategii odnoszą się do zidentyfikowanych problemów mieszkańców na obszarze Gminy Mikołajki Pomorskie, są również spójne z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu o randze krajowej i wojewódzkiej. Wobec tego komplementarność celów wyznaczonych w Strategii z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność realizacji dokumentu.

Polityka przestrzenna prowadzona na obszarze Gminy Mikołajki Pomorskie powinna być zgodna z założeniami Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego 2030 (dokument przyjęty został uchwałą nr 318/XXX/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016 r.). Plan ten określa wizję zagospodarowania przestrzennego województwa w odniesieniu do jego terytorium w perspektywie długookresowej (do roku 2030), polegającą na oddziaływaniu na główne elementy zagospodarowania przestrzennego województwa i zapewniającą koordynację instrumentów realizacyjnych.

PZP WP określa trzy cele polityki przestrzennego zagospodarowania województwa pomorskiego, które mają charakter ogólny i określają stan docelowy przestrzeni w perspektywie do 2030 r. Podporządkowane są one strategicznemu celowi prowadzenia polityki przestrzennej województwa wyrażonemu za pomocą modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej otwartej policentrycznej koncentracji. W tabeli poniżej przedstawiono cele i kierunki polityki przestrzennego zagospodarowania województwa oraz odpowiadające im cele oraz działania zawarte w Strategii Rozwoju Gminy Mikołajki Pomorskie na lata 2022-2027.

Cele	
Cele i kierunki polityki przestrzennego zagospodarowania województwa pomorskiego	Strategia Rozwoju Gminy Mikołajki Pomorskie na lata 2022-2027
C.1. Wysoka jakość przestrzeni zamieszkania i pracy K.1.1. Kształtowanie struktur sieci osadniczej zgodnie z wymogami ładu przestrzennego K.1.2. Kształtowanie wysokiej jakości środowiska mieszkaniowego K.1.3. Racjonalizacja rozmieszczenia oraz poprawa dostępności infrastruktury społecznej i usług publicznych w tym zakresie K.1.4. Zapobieganie i ograniczanie skutków powodzi oraz innych zagrożeń naturalnych	CEL STRATEGICZNY I Rozwój gminnej przestrzeni publicznej w zgodzie z zasadami ochrony środowiska I.1 Podniesienie poziomu bezpieczeństwa drogowego, ładu i dostępności przestrzennej I.2 Poprawa stanu infrastruktury technicznej Gminy Mikołajki Pomorskie I.3 Czyste środowisko dzięki podejmowanym działaniom proekologicznym i wysokiej świadomości ekologicznej mieszkańców CEL STRATEGICZNY III: Kompleksowa oferta społeczna gwarantująca wysoką jakość życia mieszkańców

	<p>III.1. Udoskonalenie oferty świadczonych usług społecznych i ochrona zdrowia</p> <p>III.2. Ciągłe podnoszenie jakości kształcenia w Gminie</p> <p>III.3. Wzbogacanie oferty kulturalnej i sportowej</p>
<p>C.2. Konkurencyjna oraz wielofunkcyjna przestrzeń gospodarcza i bezpieczeństwo</p> <p>K.2.1. Efektywne i bezpieczne wykorzystanie zasobów przestrzeni przez gospodarkę</p> <p>K.2.2. Kształtowanie struktur przestrzennych umożliwiających tworzenie nowych i trwałych miejsc pracy</p> <p>K.2.3. Wzmacnianie całorocznej i atrakcyjnej oferty turystycznej w oparciu o zasoby i walory przyrodniczo-kulturowe, krajobrazowe i funkcje metropolitalne</p> <p>K.2.4. Kształtowanie racjonalnej struktury przestrzennej sieci transportowej</p> <p>K.2.5. Zwiększenie stopnia bezpieczeństwa energetycznego i sprawności systemów produkcji, przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej i ciepłej, gazu ropy naftowej oraz produktów ropopochodnych</p> <p>K.2.6. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa</p>	<p>CEL STARATEGICZNY I</p> <p>Rozwój gminnej przestrzeni publicznej w zgodzie z zasadami ochrony środowiska</p> <p>I.1 Podniesienie poziomu bezpieczeństwa drogowego, ładu i dostępności przestrzennej</p> <p>I.2 Poprawa stanu infrastruktury technicznej Gminy Mikołajki Pomorskie</p> <p>I.3 Czyste środowisko dzięki podejmowanym działaniom proekologicznym i wysokiej świadomości ekologicznej mieszkańców</p> <p>CEL STRATEGICZNY II:</p> <p>Wzrost gospodarczy Gminy dzięki rozwiniętej przedsiębiorczości, nowoczesnemu rolnictwu i bogatej ofercie wypoczynkowej</p> <p>II.1. Podniesienie konkurencyjności Gminy Mikołajki Pomorskie w regionie poprzez rozwój przedsiębiorczości</p> <p>II.2. Wykorzystanie potencjału przyrodniczego Gminy do rozwoju wypoczynku na świeżym powietrzu i rekreacji</p>
<p>C.3. Zachowane zasoby i walory środowiska</p> <p>K.3.1. Zachowanie i odtwarzanie zasobów środowiska przyrodniczego i jego spójności</p> <p>K.3.2. Ochrona obszarów o charakterystycznym krajobrazie kulturowym lub znaczeniu historycznym</p> <p>K.3.3. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń środowiska</p>	<p>CEL STARATEGICZNY I</p> <p>Rozwój gminnej przestrzeni publicznej w zgodzie z zasadami ochrony środowiska</p> <p>I.3 Czyste środowisko dzięki podejmowanym działaniom proekologicznym i wysokiej świadomości ekologicznej mieszkańców</p>

W ramach realizacji kierunku 2.3. *Wzmacnianie całorocznej i atrakcyjnej oferty turystycznej w oparciu o zasoby i walory przyrodniczo-kulturowe, krajobrazowe i funkcje metropolitalne* wyznaczono zasady kształtowania ponadregionalnych i regionalnych tras rowerowych. W Gminie Mikołajki Pomorskie dotyczy to trasy nr 119: Gardeja - Prabuty (m.) - Prabuty - Mikołajki Pomorskie - Sztum - Sztum (m.) - Malbork - Malbork (m.) - Nowy Staw - Nowy Dwór Gdański - Nowy Dwór Gdański (m.) - Stegna - Żuławki (gm. Stegna).

Ponadto wśród działań i przedsięwzięć polityki przestrzennej, służących realizacji kierunku 2.5. *Zwiększenie stopnia bezpieczeństwa energetycznego i sprawności systemów produkcji, przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej i ciepłej, gazu ropy naftowej oraz produktów ropopochodnych* Gminę Mikołajki Pomorskie uwzględniono w działaniu 3. *Rozbudowa, przebudowa*

i budowa sieci przesyłowych, dystrybucyjnych oraz stacji energetycznych dla wyprowadzenia mocy z nowych systemowych i odnawialnych źródeł energii (farm wiatrowych, w tym offshore fotowoltaicznych) projektowanych na obszarze województwa, uwzględniając potrzebę ograniczenia strat energii elektrycznej w przesyłach i w dystrybucji, w zakresie sieci dystrybucyjnych: budowa linii energetycznej 110 kV Mikołajki Pomorskie – Dzierzgoń.

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 jest elementem systemu programowania przygotowywanego na różnych poziomach. Jej treść uwzględnia ustalenia dokumentów wyższego rzędu, w szczególności zapisy projektów dokumentów wspólnotowych dotyczących polityki spójności po 2020 roku, strategii krajowych, takich jak: Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

W Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 wyznaczono następujące cele strategiczne:

1. Trwałe bezpieczeństwo
2. Otwarta wspólnota regionalna
3. Odporna gospodarka

Poniższa tabela przedstawia spójność celów strategicznych i operacyjnych zawierających się w Strategii Rozwoju Gminy Mikołajki Pomorskie na lata 2022-2027 ze Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030.

Cele	
Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030	Strategia Rozwoju Gminy Mikołajki Pomorskie na lata 2022-2027
<p>Cel 1. TRWAŁE BEZPIECZEŃSTWO 1.1 Bezpieczeństwo środowiskowe 1.2 Bezpieczeństwo energetyczne 1.3 Bezpieczeństwo zdrowotne 1.4 Bezpieczeństwo cyfrowe</p>	<p>CEL STRATEGICZNY I Rozwój gminnej przestrzeni publicznej w zgodzie z zasadami ochrony środowiska I.1 Podniesienie poziomu bezpieczeństwa drogowego, ładu i dostępności przestrzennej I.2 Poprawa stanu infrastruktury technicznej Gminy Mikołajki Pomorskie I.3 Czyste środowisko dzięki podejmowanym działaniom proekologicznym i wysokiej świadomości ekologicznej mieszkańców</p> <p>CEL STRATEGICZNY II: Wzrost gospodarczy Gminy dzięki rozwiniętej przedsiębiorczości, nowoczesnemu rolnictwu i bogatej ofercie wypoczynkowej II.2. Wykorzystanie potencjału przyrodniczego Gminy do rozwoju wypoczynku na świeżym powietrzu i rekreacji</p>

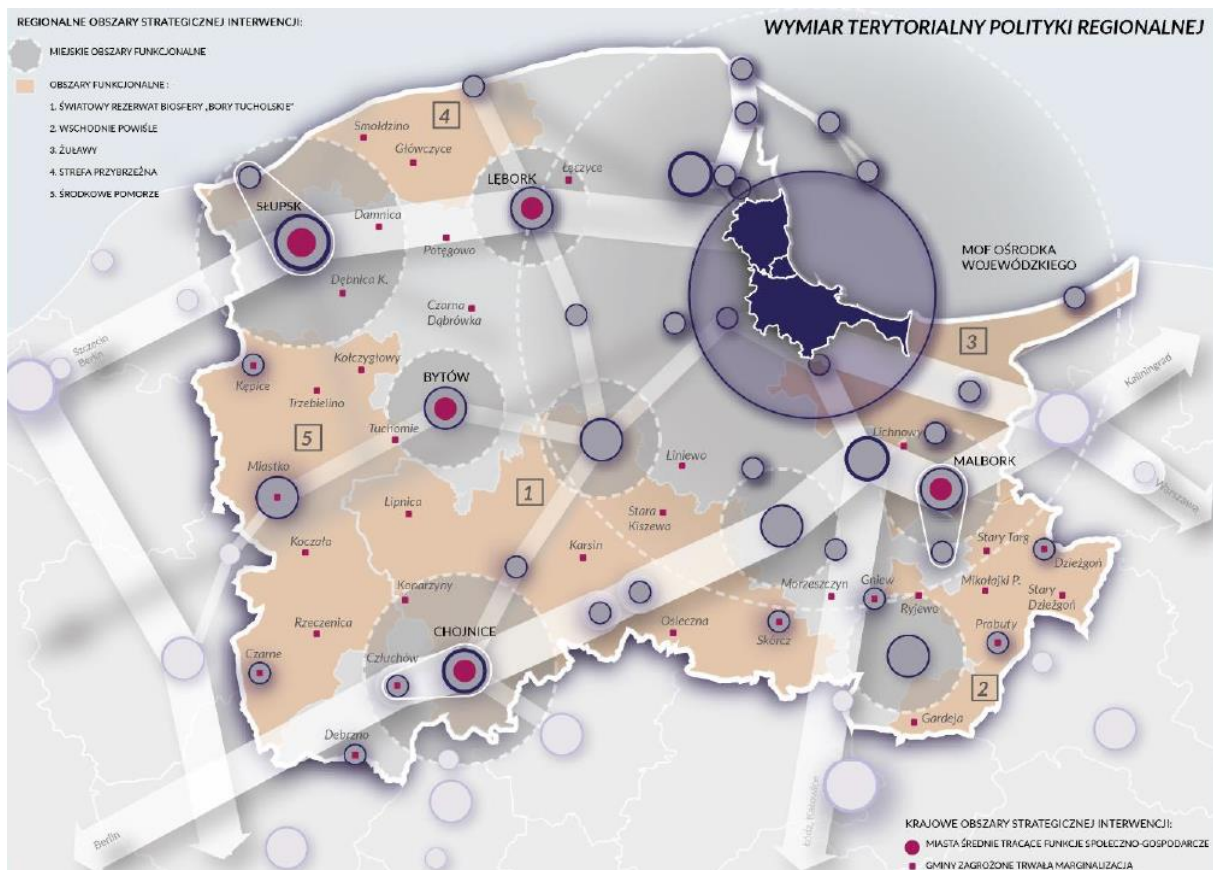

	<p>CEL STRATEGICZNY III: Kompleksowa oferta społeczna gwarantująca wysoką jakość życia mieszkańców III.1. Udoskonalenie oferty świadczonych usług społecznych i ochrona zdrowia</p>
<p>Cel 2. OTWARTA WSPÓLNOTA REGIONALNA 2.1 Fundamenty edukacji 2.2 Wrażliwość społeczna 2.3 Kapitał społeczny 2.4 Mobilność</p>	<p>CEL STARATEGICZNY I Rozwój gminnej przestrzeni publicznej w zgodzie z zasadami ochrony środowiska I.1 Podniesienie poziomu bezpieczeństwa drogowego, ładu i dostępności przestrzennej</p> <p>CEL STRATEGICZNY III: Kompleksowa oferta społeczna gwarantująca wysoką jakość życia mieszkańców III.1. Udoskonalenie oferty świadczonych usług społecznych i ochrona zdrowia III.2. Ciągłe podnoszenie jakości kształcenia w Gminie III.3. Wzbogacanie oferty kulturalnej i sportowej</p>
<p>Cel 3. ODPORNA GOSPODARKA 3.1 Pozycja konkurencyjna 3.2 Rynek pracy 3.3 Oferta turystyczna i czasu wolnego 3.4 Integracja z globalnym systemem transportowym</p>	<p>CEL STRATEGICZNY II: Wzrost gospodarczy Gminy dzięki rozwiniętej przedsiębiorczości, nowoczesnemu rolnictwu i bogatej ofercie wypoczynkowej II.1. Podniesienie konkurencyjności Gminy Mikołajki Pomorskie w regionie poprzez rozwój przedsiębiorczości II.2. Wykorzystanie potencjału przyrodniczego Gminy do rozwoju wypoczynku na świeżym powietrzu i rekreacji II.3. Szeroka promocja Gminy zwiększająca jej rozpoznawalność</p>

Na poziomie krajowym wśród Obszarów Strategicznej Interwencji wyznaczone zostały **obszary zagrożone trwałą marginalizacją**. Gmina Mikołajki Pomorskie wpisuje się w te obszary. Cechuje je koncentracja czynników społeczno-gospodarczych negatywnie wpływających na dynamikę ich rozwoju. Interwencja powinna przełamywać szereg niekorzystnych zjawisk społecznych i gospodarczych, w tym utrudniony dostęp do usług publicznych. Istotnym czynnikiem ograniczającym ich możliwości rozwojowe jest zła dostępność przestrzenna (transportowa); przede wszystkim do ośrodka wojewódzkiego, ale także ośrodka regionalnego, determinująca brak możliwości efektywnego korzystania z bodźców rozwojowych, generowanych przez duże ośrodki miejskie. Z uwagi na położenie większości gmin zakwalifikowanych do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją w strefach przygranicznych z województwami są-

siednimi, działania rozwojowe w stosunku do tych obszarów powinny być istotnym elementem współpracy na szczeblu międzyregionalnym, dążącej do zmniejszenia dysproporcji rozwojowych.

Ponadto Gmina Mikołajki Pomorskie zaliczona została do **Obszaru Funkcjonalnego „Wschodnie Powiśle”**. Jest to obszar **najniższym poziomie dostępu do dóbr i usług** warunkujących możliwości rozwojowe, wymagające rozwoju nowych funkcji przy użyciu instrumentów właściwych polityce regionalnej.

Ryc. 6. Wymiar terytorialny polityki regionalnej

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030.

6. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Prawidłowy przebieg procesu realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Mikołajki Pomorskie na lata 2022-2027 jest kontrolowany poprzez odpowiednie jej wdrażanie, a następnie monitoring, jak i ewaluację. Poprzez gromadzenie i analizę danych, wprowadzony zostanie system stałej kontroli i oceny efektów realizacji ustaleń Strategii. Pozwoli to na identyfikację zaistniałych nieprawidłowości, a następnie rozwiązanie oraz zapobieganie ich negatywnym skutkom w przyszłości.

Jednym z elementów wdrażania niniejszej Strategii jest obowiązek pracowników Urzędu oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka lub pracownik będą odpowiedzialni. Podmiotami zaangażowanymi w proces realizacji strategii będzie sektor publiczny (władze samorządowe, jednostki organizacyjne Gminy, inne jednostki samorządu terytorialnego), sektor prywatny (partnerzy prywatni i biznesowi, przedsiębiorcy, inwestorzy, organizacje otoczenia biznesu, zrzeszenia gospodarcze) oraz sektor społeczny (mieszkańcy, organizacje pozarządowe, liderzy społeczni, osoby publiczne). Z kolei za etap wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii odpowiedzialny będzie Wójt Gminy, Rada Gminy oraz odpowiednie komórki organizacyjne Urzędu, jednostki organizacyjne i partnerzy Gminy.

Wójt Gminy	<ul style="list-style-type: none"> • stymulowanie i koordynacja działań • integrowanie zasobów
Rada Gminy	<ul style="list-style-type: none"> • wsparcie strategiczne przy realizacji i ewaluacji strategii i podejmowaniu decyzji strategicznych
komórki organizacyjne Urzędu Gminy	<ul style="list-style-type: none"> • koordynacja działań • poszukiwanie nowych źródeł finansowania • monitoring, ewaluacja i przygotowanie zmian do aktualizacji • realizacja

Dodatkowo, rekomenduje się przyjęcie lub aktualizację szczegółowych planów i programów określających dokładny zakres działań koniecznych do realizacji działań danego celu strategicznego. Obecnie obowiązującymi dokumentami w Gminie są:

- Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Mikołajki Pomorskie,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mikołajki Pomorskie,
- Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Mikołajki Pomorskie na lata 2018-2022,

- Roczny program współpracy Gminy Mikołajki Pomorskie z organizacjami pozarządowymi,
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Mikołajki Pomorskie,
- Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Mikołajki Pomorskie,
- Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Gminy Mikołajki Pomorskie na lata 2016-2026.

Dokumentami, które wymagać będą aktualizacji lub sporządzenia w okresie realizacji Strategii będą m.in. program ochrony środowiska, gminny program opieki nad zabytkami, program gospodarowania zasobem mieszkaniowym, strategia rozwiązywania problemów społecznych, gminny program wspierania rodziny, program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie czy programy jednoroczne. W przypadku poprawy skoordynowania działań z zakresu planowania przestrzennego Gmina sporządzi ocenę aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z wieloletnim programem sporządzania planów miejscowych.

Wdrażając Strategię, Gmina będzie dbała o dobrą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, ale również z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową. Dodatkowo Gmina będzie aktywnie uczestniczyć w konsultacjach innych Strategii przyjmowanych przez podmioty z jej otoczenia, do których należy w szczególności powiat sztumski. W chwili przyjęcia dokumentów przez ww. podmioty, Gmina dokona analizy zgodności zapisów swojej Strategii i w razie potrzeby dokona ich aktualizacji.

Dodatkowo Gmina będzie dążyć do wprowadzenia rozwiązań związanych z inteligentnym zarządzaniem, wykorzystując nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne, rozpowszechniając ideę Smart City. Narzędzia te zapewnią sprawną pracę Urzędu Gminy, jednostek podległych, ale również wpłyną na ochronę środowiska i możliwości pomiaru jakości życia w Gminie.

W celu wdrożenia praktyki angażowania organizacji pozarządowych we wspólne działania na rzecz rozwoju Gminy, projekty będą realizowane w partnerstwie z NGO. Dzięki temu przy realizacji przedsięwzięć uda się dotrzeć do coraz większej liczby odbiorców ze względu na aktywność stowarzyszeń i fundacji w poszczególnych sołectwach Gminy.

System monitorowania pełni funkcje kontrolne oraz weryfikujące skuteczność wdrażanych przedsięwzięć. Efekty Strategii będą monitorowane i opisywane w corocznym Raporcie o stanie gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie z powyższą ustawą „Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizacją polityk, programów, strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego”. Jednocześnie monitorowanie strategii umożliwi także

rzetelne informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach czy projektach.

Dodatkowo, narzędziem wspomagającym monitorowanie wdrażania Strategii będzie tabela ewaluacyjna stanowiąca Załącznik nr 3 do niniejszego dokumentu. W tabeli znajduje się miejsce na wprowadzenie jednostki odpowiedzialnej za realizację celów, a także kolumny z planowaną datą wykonania zadania oraz datą faktyczną. Na podstawie tego uzupełniona zostanie ostatnia część tabeli ewaluacyjnej, zawierająca informacje czy dane działanie zostało zrealizowane czy nie. W ten sposób można będzie ocenić, w jakiej części osiągnięto założony cel operacyjny, a dalej strategiczny.

7. Ramy finansowe i źródła finansowania

Gmina Mikołajki Pomorskie na bieżąco analizuje możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działalności, w tym kierunków działań przewidzianych w Strategii, zarówno stanowiących wydatki bieżące i majątkowe. Analizy te obejmują:

- fundusze unijne, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego dla bieżącej perspektywy finansowej (wdrażanej do roku 2023), a także ogólnopolskich programów operacyjnych, w tym Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027 i Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2021-2027;
- programy rządowe, w tym m.in. Fundusz Rozwoju Dróg Samorządowych, Maluch+, Senior+, Dostępność+, Fundusz Inwestycji Lokalnych oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych;
- programy jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, w tym zwłaszcza programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Pomorskiego;
- inne, nieunijne fundusze międzynarodowe, np. Fundusze Norweskie, fundusze transgeniczne, Krajowy Plan Odbudowy;
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przed podmioty publiczne i prywatne.

Powyższe instrumenty finansowe, jak i środki własne Gminy wskazują na potencjalne źródła finansowe, z których mogą być pozyskane środki na realizację Strategii Rozwoju Gminy Mikołajki Pomorskie na lata 2022-2027. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą dochody własne Gminy, takie jak podatki i opłaty lokalne, udział w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz pozostałe środki publiczne. Jednocześnie wiele zadań przewidzianych w strategii realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności poszczególnych komórek Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych Gminy Mikołajki Pomorskie.

Realizacja części zadań przewidzianych w Strategii wymaga również i zakłada współpracę z gminami sąsiednimi, powiatem sztumskim oraz województwem pomorskim i ich jednostkami organizacyjnymi. Współpraca ta może obejmować również wymiar finansowy, w tym przekazanie dotacji na realizację zadania.

Podstawą do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie budżet Gminy oraz wieloletnia prognoza finansowa. Gmina będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną w sposób nie zagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiającą spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki, a także dochody majątkowe przeznaczane będą na realizację zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne określone będą w wieloletniej prognozie finansowej. W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa oddawać będzie wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową Gminy, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń, czy planowane zmiany systemowe np. w podatkach dochodowych. Na tej podstawie wyznaczane będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zwrotnych źródeł finansowania, kształt wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243

ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań Gminy.

Zgodnie z uchwałą XXX/210/2021 Rady Gminy Mikołajki Pomorskie z dnia 16 listopada 2021 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Mikołajki Pomorskie na lata 2021-2028, potencjał inwestycyjny Gminy rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów), w latach 2022-2028 wyniesie około 15,6 mln zł.

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Mikołajki Pomorskie

**Diagnoza sytuacji przestrzennej,
gospodarczej i społecznej
Gminy Mikołajki Pomorskie**

SPIS TREŚCI

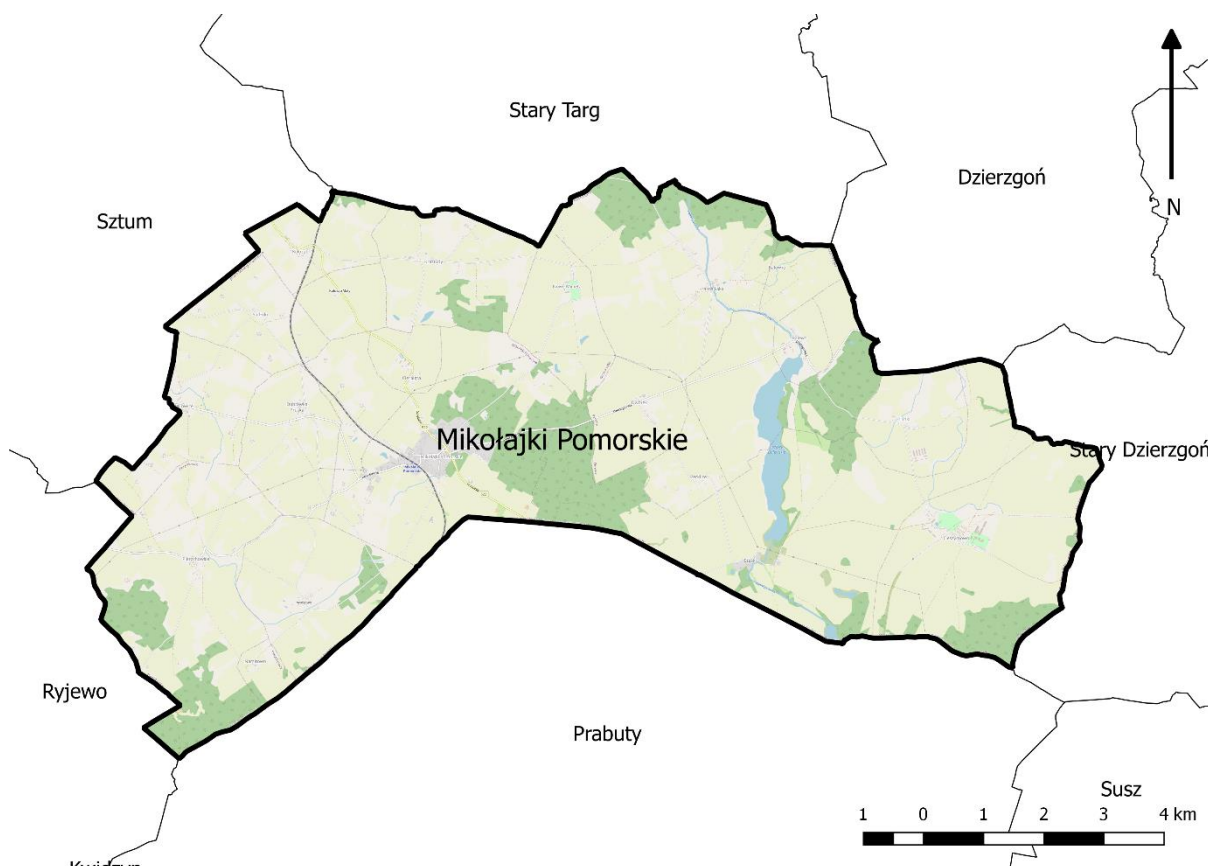
CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY	51
1.1. Informacje ogólne	51
1.2. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	52
1.3. Walory przyrodnicze	54
CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY	57
2.1. Gospodarka lokalna i rynek pracy	57
2.2. Infrastruktura i środowisko	61
<i>Infrastruktura drogowa</i>	61
<i>Urządzenia sieciowe</i>	62
<i>Gospodarka odpadami</i>	64
<i>Pozostała działalność w zakresie ochrony środowiska</i>	66
2.3. Stan finansów samorządowych	67
<i>Wykonanie budżetu</i>	67
<i>Struktura dochodów i wydatków</i>	69
<i>Potencjał inwestycyjny</i>	72
CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY	74
3.1. Demografia.....	74
3.2. Kapitał społeczny.....	77
<i>Edukacja przedszkolna i szkolna</i>	77
<i>Kultura i sport</i>	81
<i>Bezpieczeństwo publiczne</i>	83
<i>Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne Gminy</i>	83
3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	85

CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY

1.1. Informacje ogólne

Gmina Mikołajki Pomorskie jest gminą wiejską położoną w województwie pomorskim, w południowej części powiatu sztumskiego. Całkowita powierzchnia Gminy wynosi ok. 91,6 km², z czego powierzchnia użytków rolnych stanowi 77%, zaś powierzchnia leśna 13%. Sąsiaduje ona z gminami:

- Dzierzgoń (powiat sztumski),
- Prabuty (powiat kwidzyński),
- Ryjewo (powiat kwidzyński),
- Stary Dzierzgoń (powiat sztumski),
- Stary Targ (powiat sztumski),
- Sztum (powiat sztumski).

Ryc. 7. Położenie Gminy Mikołajki Pomorskie na tle gmin sąsiadujących

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

W skład Gminy Mikołajki Pomorskie wchodzi 16 sołectw: Balewo, Cierpięta, Cieszymowo, Dąbrówka Pruska, Dworek, Kołoząb, Krasna łąka, Krastudy, Mikołajki Pomorskie, Mirowice, Nowe Minięta, Perklice, Pierzchowice, Sadłuki, Stążki, Wilczewo.

Przez Gminę Mikołajki Pomorskie nie przebiegają żadne drogi o znaczeniu międzyregionalnym. W odległości około 50 km (ok. 1 h jazdy samochodem) od Mikołajek Pomorskich mieści się autostrada A1 oraz w odległości około 50 km (ok. 50 min jazdy samochodem) przebiega droga ekspresowa S7. Mimo to Gmina posiada dobrą dostępność komunikacyjną. Główny ciąg komunikacyjny Gminy tworzy droga wojewódzka nr 522 położona na osi północ-południe, która stanowi połączenie Gminy z miejscowościami: Sztum oraz Prabuty.

Na terenie Gminy funkcjonuje komunikacja zbiorowa, której organizatorem jest Gmina Mikołajki Pomorskie. Gminę obsługuje również prywatny przewoźnik Ewe-Mar AUTO Marcin Skalmowski. Gmina dostrzega potrzebę zwiększenia dostępności i weryfikacji organizacji transportu zbiorowego, w tym doprowadzenie go do miejscowości wykluczonych transportowo.

Przez teren Gminy Mikołajki Pomorskie przebiega linia kolejowa nr 9 relacji Gdynia – Warszawa. Jest to linia znaczenia państwowego, czynna, wielotorowa, zelektryfikowana. W obszarze Gminy linia przebiega przez dwie miejscowości – Mikołajki Pomorskie i Kołożąb, a przystanek jest zlokalizowany w Mikołajkach Pomorskich.

1.2. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

Polityka przestrzenna Gminy Mikołajki Pomorskie prowadzona jest głównie w oparciu o Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego i decyzje o warunkach zabudowy. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest nadrzędnym dokumentem planistycznym Gminy, który ułatwia prowadzenie racjonalnej polityki przestrzennej i zachowanie ładu przestrzennego. Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mikołajki Pomorskie przyjęte zostało uchwałą Nr XXXVI/248/2014 Rady Gminy Mikołajki Pomorskie z dnia 6 marca 2014 roku.

W 2018 r. została podjęta uchwała Nr XXXV/229/2018 Rady Gminy Mikołajki Pomorskie w sprawie oceny aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mikołajki Pomorskie oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie Gminy Mikołajki Pomorskie obowiązuje 10 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które w ok. 50% pokrywają teren Gminy. Ponadto planuje się tworzenie nowych planów, zgodnie z bieżącym zapotrzebowaniem, np. wyznaczenie terenów pod zabudowę mieszkaniową w miejscowości Mikołajki Pomorskie.

W Gminie obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego tj.:

- dla obszaru obejmującego część wsi Balewo oraz tereny położone wzdłuż brzegu jez. Bolewskiego, obręb Perklice, Gm. Mikołajki Pomorskie, uchwalony uchwałą nr XXXII/179/09 Rady Gminy Mikołajki Pomorskie z dnia 16 grudnia 2009 r.;

- terenów obejmujących obszar dla potrzeb lokalizacji farmy wiatrowej „Zonda”, w Gminie Mikołajki Pomorskie uchwalony Uchwałą nr III/9/2014 Rady Gminy Mikołajki Pomorskie z dnia 17 grudnia 2014 r.;
- terenów położonych w rejonie miejscowości Kołoząb w Gminie Mikołajki Pomorskie, dla potrzeb lokalizacji farmy wiatrowej uchwalony Uchwałą nr VI/32/2015 Rady Gminy Mikołajki Pomorskie z dnia 20 maja 2015 r.;
- terenów obejmujących część obrębu geodezyjnego Stążki, obszar dla potrzeb lokalizacji Farmy Wiatrowej „Cieszymowo”, Gmina Mikołajki Pomorskie uchwalony Uchwałą nr IX/56/2015 Rady Gminy Mikołajki Pomorskie z dnia 31 sierpnia 2015 r.;
- obejmujący wieś Nowe Minięta oraz część wsi Stążki w Gminie Mikołajki Pomorskie uchwalony Uchwałą nr IX/57/2015 Rady Gminy Mikołajki Pomorskie z dnia 31 sierpnia 2015 r.;
- terenów obejmujących części obrębów Krastudy, Krasna Łąka, Mikołajki Pomorskie, Perklisce i Stążki w Gminie Mikołajki Pomorskie uchwalony Uchwałą nr X/66/2015 Rady Gminy Mikołajki Pomorskie z dnia 13 października 2015 r.;
- obejmujący wieś Dworek oraz części wsi Krasna Łąka i Krastudy uchwalony Uchwałą nr X/67/2015 Rady Gminy Mikołajki Pomorskie z dnia 13 października 2015 r.;
- dla działki 267/2 i części działki nr 367/1 w obrębie Mikołajki Pomorskie uchwalony Uchwałą nr IX/49/2019 Rady Gminy Mikołajki Pomorskie z dnia 30 lipca 2019 r.;
- terenu w rejonie miejscowości Kołoząb Mały w obrębie geodezyjnym Kołoząb uchwalony Uchwałą nr IX/50/2019 Rady Gminy Mikołajki Pomorskie z dnia 30 lipca 2019 r.;
- dla miejscowości Kołoząb, Gmina Mikołajki Pomorskie uchwalony Uchwałą nr XXIX/204/2021 Rady Gminy Mikołajki Pomorskie z dnia 18 października 2021 r.

Na terenach nie objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wydaje się decyzje o warunkach zabudowy i decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Tabela poniżej przedstawia liczbę wydanych decyzji o warunkach zabudowy w Gminie Mikołajki Pomorskie w latach 2016-2020. Średnio w analizowanym okresie wydano 26,2 decyzji rocznie, co w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców wynosiło 7,18 decyzji. Wskaźnik ten był wyższy od średniej dla powiatu sztumskiego, w którym w analogicznym okresie wydano średnio 4,76 decyzji na 1 tys. mieszkańców rocznie.

Tab. 1. Liczba decyzji o warunkach zabudowy wydanych w latach 2016-2020

		2016	2017	2018	2019	2020
Decyzje o warunkach zabudowy ogółem	Mikołajki Pomorskie	16	16	24	56	19
	powiat	175	144	191	293	187
Decyzje o warunkach zabudowy w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	Mikołajki Pomorskie	4,31	4,35	6,58	15,44	5,26
	powiat	4,14	3,43	4,59	7,09	4,55

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Brak planów miejscowych, a tym samym korzystanie z alternatywy w postaci decyzji o warunkach zabudowy może jednak utrudniać racjonalną politykę przestrzenną władzom samorządowym, ponieważ rodzi to możliwość przypadkowych i rozproszonych lokalizacji inwestycji, niekoniecznie zgodnych z założonym łańcem przestrzennym.

1.3. Walory przyrodnicze

Zgodnie z regionalizacją fizyczno-geograficzną Polski J. Kondrackiego, Gmina Mikołajki Pomorskie położona jest na styku dwóch jednostek fizycznogeograficznych rzędu makroregionów: Pobrzeża Gdańskiego i Pojezierza Wschodnio-pomorskiego. Cały obszar Gminy należy do jednostki mezostrukturalnej określanej mianem Pojezierza Łąskiego.

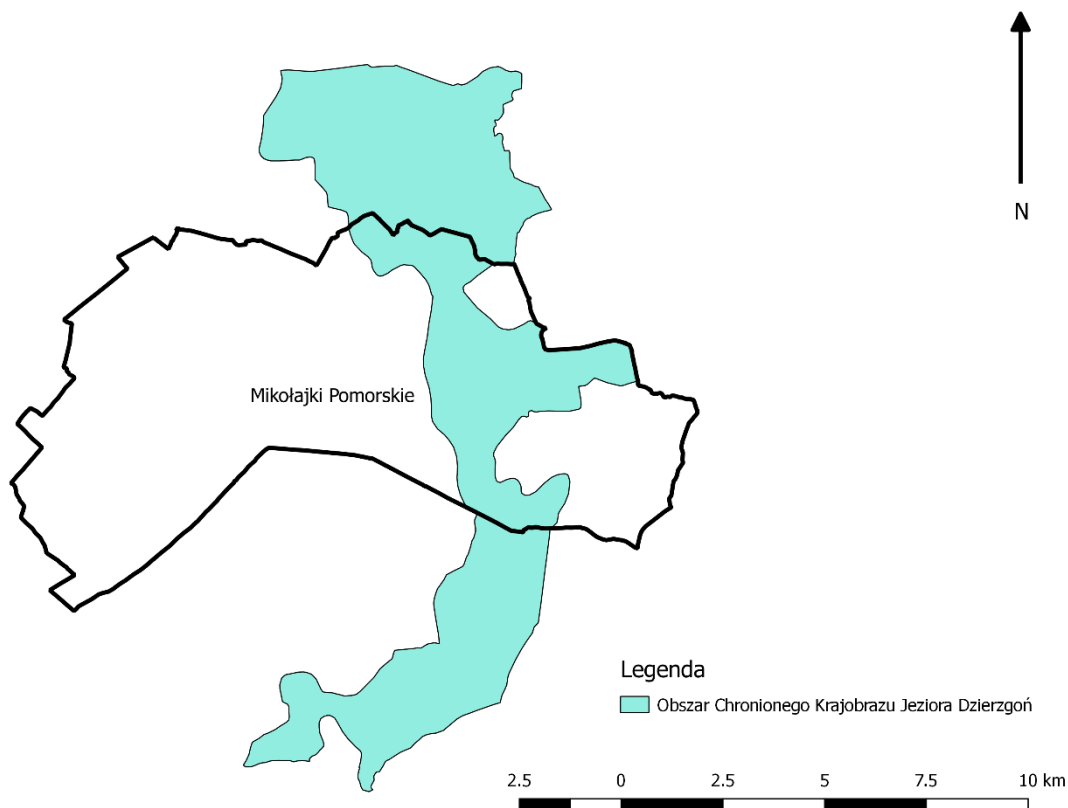
Ochrona przyrody na terenie Gminy Mikołajki Pomorskie odbywa się w oparciu o formy ochrony przyrody ustanowione zgodnie z zapisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Na terenie Gminy Mikołajki Pomorskie występują następujące formy ochrony przyrody:

- obszar chronionego krajobrazu,
- obszar Natura 2000,
- pomniki przyrody.

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Dzierzgoń, o powierzchni 5 630 ha, położony jest w gminach Mikołajki Pomorskie, Prabuty i Stary Targ. Obszar utworzono w dniu 26.04.1985 r. uchwałą WRN w Elblągu nr VI/51/85 dla ochrony walorów krajobrazowych, przyrodniczych, kulturowych i historycznych. Elementami krajobrazotwórczymi tego obszaru są niecki jezior rynnowych Dzierzgoń i Balewskie wraz z ich okolicą, dwa kompleksy leśne w części północnej obszaru między wsiami Krasna Łąka i Waplewem Wielkim w Gminie Stary Targ, reprezentowane przez las mieszany świeży, miejscami las wilgotny i ols, oraz tereny upraw rolniczych i użytków rolnych. W Gminie Mikołajki Pomorskie OChK obejmuje powierzchnię ok. 1,8 tys. ha w jej wschodniej części, w rejonie Jeziora Balewskiego; przepływowego jeziora rynnowego o wyjątkowo czystych i obfitujących w ryby wodach. Powierzchnia jeziora wynosi 119,5 ha, a głębokość dochodzi do 11 metrów.

Ryc. 8. Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Dzierzgoń

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

OBSZAR NATURA 2000

Specjalny obszar ochrony „Mikołajki Pomorskie” (PLH220076) o powierzchni 132,44 ha, stanowiący fragment falistego terenu z szeregiem zagłębień i oczek wodnych, pokrytego w większości lasem, z obecnością torfowisk przejściowych lub dawnymi wyrobiskami potorfowymi, z którego tylko niewielki, północny skrawek znajduje się na terenie Gminy.

POMNIKI PRZYRODY

Na terenie Gminy Mikołajki Pomorskie znajdują się 2 pomniki przyrody wpisane do Rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody:

- topola o obwodzie ok. 5,1 m, w zachodniej części Gminy, przy drodze polnej do Pierzchowic (nr rejestru 48/54);
- dąb szypułkowy o obwodzie ok. 4,7 m, w północnej części gminy, w Leśnictwie Waplewo Wielkie (nr rejestru 131/96).

Ponadto w otoczeniu Gminy znajdują korytarze ekologiczne rangi regionalnej „Doliny Rzeki Dzierzgoń” (kilka kilometrów na północny-wschód od Gminy) i Morawski (kilka kilometrów na południowy zachód od Gminy). Podstawowym elementem osnowy ekologicznej na terenie

Gminy jest korytarz ekologiczny rangi subregionalnej, który tworzy rynna Jeziora Balewskiego wraz z Jeziorem Dzierzgoń, Kanałem Juranda oraz przyległymi kompleksami leśnymi pełniący rolę łącznika pomiędzy korytarzami regionalnymi Morawskim i Rzeki Dzierzgoń.

Ochroną prawną na terenie Gminy objęte są parki zabytkowe. W Cieszymowie znajduje się zespół dworsko-parkowy z XIX w. wraz z wodami otwartymi oraz drugi park podworski z XIX w. Park w Stążkach tworzy zespół z dworem z XIX w. połączony grodziskiem staropruskim i fundamentami dawnego dworu z XVII w. Dwór w typie willi włoskiej z parkiem w Nowych Miniętach z XIX w. tworzy folwark złożony z budynków ustawionych w podkowę. Wilczewo łączy w sobie kompozycję układu osiowego z krajobrazowym parkiem w południowej części i stawem od zachodu. Elementem centralnym parku jest pałac z oficyną.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego lokuje na terytorium Gminy regionalną trasę rowerową 119: Prabuty – Sztum – Malbork – Nowy Dwór Gdański – Mikoszewo.

W Gminie Mikołajki Pomorskie zrealizowany został projekt pt. „Podniesienie atrakcyjności turystycznej Szlaku Zamków Gotyckich na Powiślu – budowa trasy rowerowej łączącej Zamek w Malborku z atrakcjami turystycznymi powiatów malborskiego, sztumskiego, kwidzyńskiego”. Projekt zrealizowany był w partnerstwie gmin: Malbork, Sztum, Stary Targ, Dzierzgoń, Stary Dzierzgoń, Mikołajki Pomorskie, Prabuty. Na terenie Gminy Mikołajki Pomorskie trasa obejmuje odcinki:

- Balewo – Cieszymowo – długość 4,5 km;
- Cieszymowo – Stążki – długość 3,5 km;
- Dworek – Perklice – Stążki – Rodowo – Prabuty – długość 13,5 km;
- Obrzynowo – Cieszymowo – długość 2 km;
- Cieszymowo – Matule – długość 2 km;
- Mikołajki Pomorskie – Dworek – Balewo – Krasna Łąka – długość 8,5 km.

Odcinki Balewo – Cieszymowo, Cieszymowo – Stążki, Dworek – Perklice – Stążki – Rodowo – Prabuty stanowią jednocześnie Szlak Jeziora Balewskiego, natomiast Mikołajki Pomorskie – Dworek – Balewo – Krasna Łąka tworzą Szlak Kościołów Powiśla.

CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY

2.1. Gospodarka lokalna i rynek pracy

O poziomie przedsiębiorczości danej jednostki świadczy między innymi liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na jej terenie. W tabeli poniżej przedstawiono kształtowanie się liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON na obszarze powiatu sztumskiego w latach 2016-2020. Obserwuje się przyrost funkcjonujących przedsiębiorstw. Na terenie powiatu największą zmianę obserwuje się dla Gminy Dzierzgoń, gdzie liczba podmiotów gospodarczych wzrosła o 114. Przedsiębiorstwa zarejestrowane w Gminie Mikołajki Pomorskie stanowią udział 6% (218 podmiotów) wśród wszystkich przedsiębiorstw prowadzących swoją działalność w powiecie sztumskim. Udział ten ulokował Gminę na ostatnim miejscu wśród gmin powiatu. Większość podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Gminie stanowią podmioty tworzące jednoosobową działalność.

Tab. 2. Zmiany liczby podmiotów gospodarczych w powiecie sztumskim w latach 2016-2020

JST	2016		2020		zmiana liczby zarejestrowanych podmiotów w okresie 2016-2020
	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	
powiat sztumski	3 296	100,0%	3 640	100,0%	344
Dzierzgoń	867	26,3%	981	27,0%	114
Mikołajki Pomorskie	183	5,6%	218	6,0%	35
Stary Dzierzgoń	226	6,9%	255	7,0%	29
Stary Targ	326	9,9%	394	10,8%	68
Sztum	1 694	51,4%	1 792	49,2%	98

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Największy udział wśród podmiotów działających na terenie Gminy Mikołajki Pomorskie stanowią podmioty zaklasyfikowane do sekcji budownictwo. W 2020 roku było ich 51, co stanowiło 24% spośród wszystkich działających na terenie Gminy podmiotów. W następnej kolejności znajdują się przedsiębiorstwa działające w branży: handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (41 firm), przetwórstwo przemysłowe (23 przedsiębiorstw), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (14 przedsiębiorstw), pozostała działalność usługowa (14 podmiotów) oraz rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (13 przedsiębiorstw). W ramach pozostałych sekcji liczba funkcjonujących podmiotów jest mniejsza niż 12.

Na terenie Gminy Mikołajki Pomorskie nie działają podmioty zajmujące się górnictwem i wydobywaniem, dostawą wody; gospodarowaniem ściekami i odpadami oraz działalnością związaną z rekultywacją ani żadne organizacje i zespoły eksterytorialne.

Tab. 3. Podmioty działające na terenie Gminy Mikołajki Pomorskie w 2020 r. według sekcji PKD

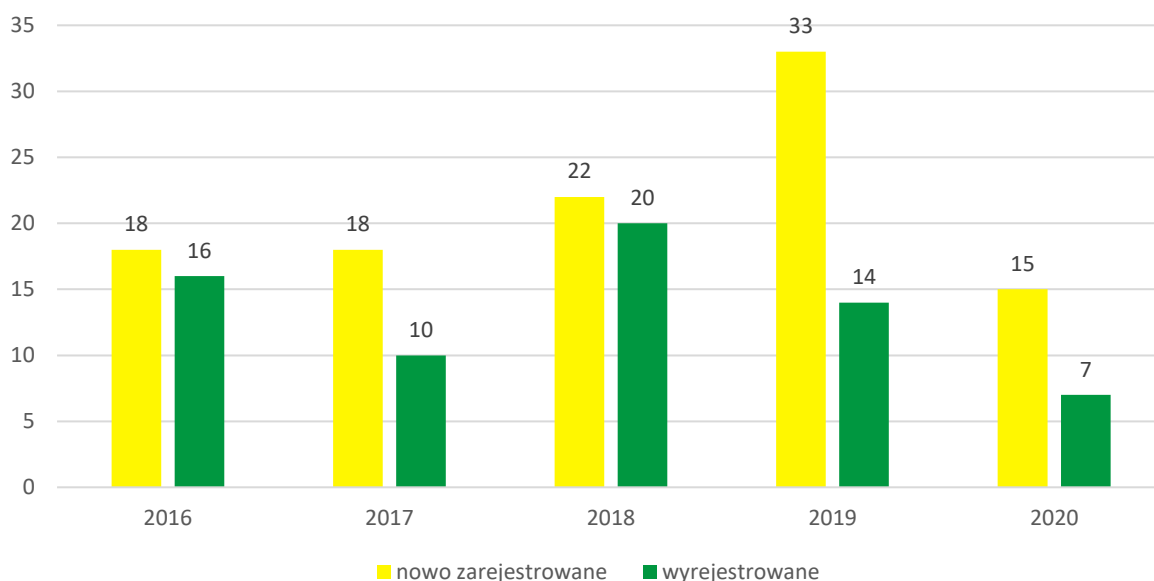
SEKCJE PKD 2007	Liczba podmiotów
SEKCJA F Budownictwo	51
SEKCJA G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	41
SEKCJA C Przetwórstwo przemysłowe	23
SEKCJA Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	14
SEKCJA S i T Pozostała działalność usługowa	14
SEKCJA A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	13
SEKCJA M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	10
SEKCJA R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	10
SEKCJA H Transport i gospodarka magazynowa	9
SEKCJA L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	9
SEKCJA P Edukacja	7
SEKCJA K Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	5
SEKCJA I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	3
SEKCJA O Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3
SEKCJA J Informacja i komunikacja	2
SEKCJA N Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	2
SEKCJA D Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1
SEKCJA B Górnictwo i wydobywanie	0
SEKCJA E Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0
SEKCJA U Organizacje i zespoły eksterytorialne	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wśród największych podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy można wskazać m.in.:

- Fortune Sp. z o.o. – rolnictwo,
- Sozotech Ireneusz Karczyński, Jarosław Karczyński Spółka Cywilna – oddział w Mikołajkach Pomorskich – producent rzepakowych kwasów tłuszczowych,
- Złoty Łan. PHUP. Górny B. – artykuły rolnicze,
- Dredet Zbigniew Detmer – tartak,
- PROFIL-DACH – Zakład Ogólnobudowlany Marek Bogdanowicz,
- Waldemar Kichler Zakład Stolarski – drewno i artykuły drzewne.

Na poniższym wykresie przedstawiono porównanie podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON działających na terenie Gminy Mikołajki Pomorskie. Analiza dotyczy zmian na przestrzeni lat 2016-2020. Liczba nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw corocznie przewyższała liczbę podmiotów wyrejestrowanych. Dodatkowo zauważyć można tendencję spadkową dla jednostek wyrejestrowywanych, co jest zjawiskiem pozytywnym i świadczy o sprzyjających warunkach do rozwoju przedsiębiorczości i tworzenia nowych działalności gospodarczych. Liczba nowych podmiotów w 2020 roku była niższa niż rok wcześniej, na co wpływ mogła mieć sytuacja epidemiczna oraz związane z nią obostrzenia w działalności poszczególnych branż.

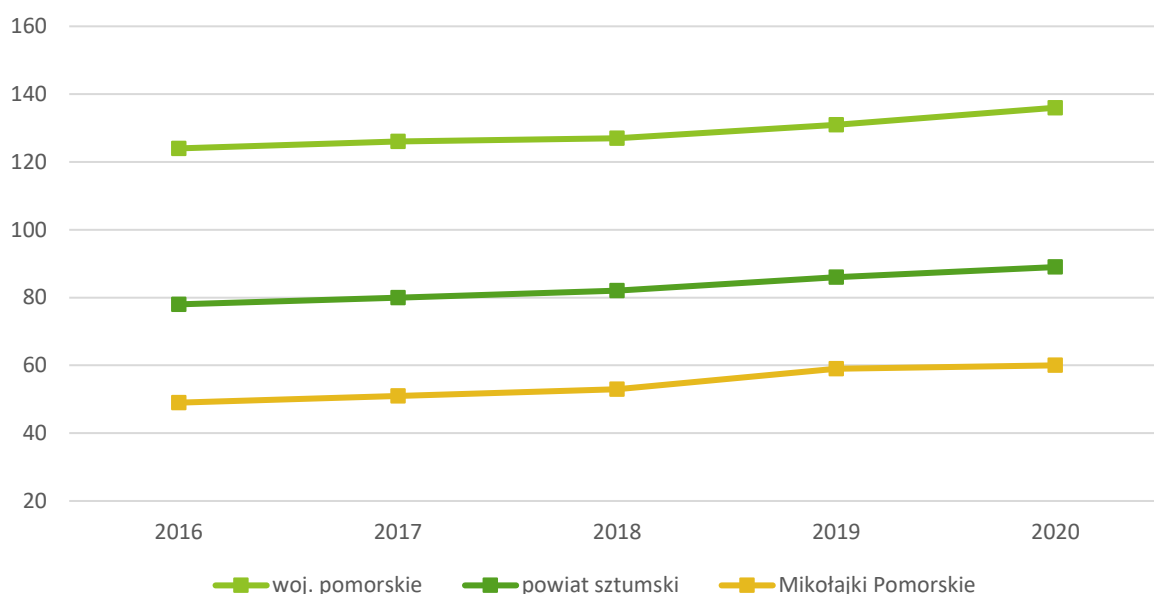

Ryc. 9. Porównanie podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON w latach 2016-2020 działających na terenie Gminy Mikołajki Pomorskie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na poniższej rycinie przedstawione zostało kształtowanie się liczby podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Mikołajki Pomorskie na tle powiatu i województwa. W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców najwięcej zarejestrowanych podmiotów znajduje się w województwie (136 przedsiębiorstw), następnie w powiecie

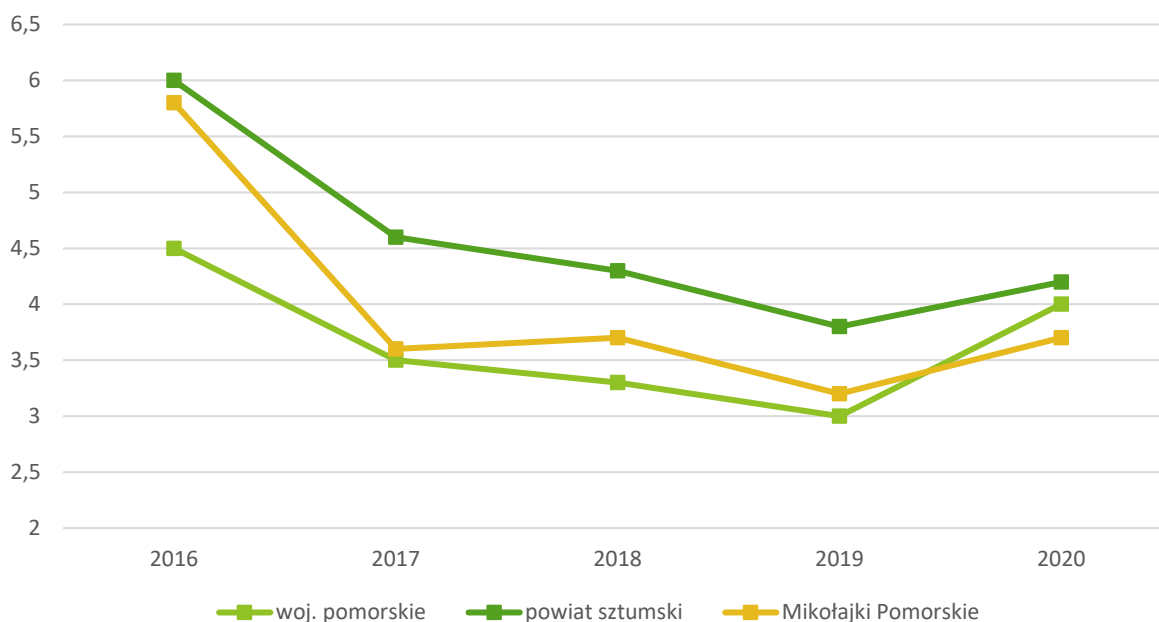
sztumskim (89 przedsiębiorstw), a najniższa liczba dotyczy średniej dla Gminy (60 przedsiębiorstwa). Dla wszystkich jednostek obserwuje się systematyczny wzrost wskaźnika na przestrzeni analizowanych lat.

Ryc. 10. Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Mikołajki Pomorskie na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Rozwój gospodarczy jednostki wiąże się również z rynkiem pracy. Możliwość stabilnego zatrudnienia oraz posiadania satysfakcjonującej pracy ma bezpośredni wpływ na jakość życia mieszkańców. Na rycinie poniżej przedstawiono kształtowanie się udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym zamieszkujących Gminę Mikołajki Pomorskie. Dane te zestawiono ze średnimi dla powiatu i województwa w latach 2016-2020. W latach 2016-2019 zauważalny był trend malejący w Gminie Mikołajki Pomorskie w zakresie liczby bezrobotnych zarejestrowanych (z poziomu 5,8% w roku 2016, do poziomu 3,2% w roku 2019). Jednak w roku 2020 nastąpiło odwrócenie spadkowego trendu w tym zakresie i liczba osób pozostających bez stałego miejsca zatrudnienia ponownie wzrosła do poziomu 3,7%. Jednocześnie podobną tendencję w zakresie kształtowania się poziomu bezrobocia można było zauważyć w całym powiecie sztumskim oraz województwie pomorskim. Taki stan rzeczy obserwowany jest w całej Polsce i związany jest w dużej mierze ze skutkami gospodarczymi globalnej pandemii koronawirusa SARS-CoV-2.

Ryc. 11. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Mikołajki Pomorskie na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Duże zakłady pracy znajdujące się poza terenem Gminy, oferujące zatrudnienie dla wielu pracowników oraz łatwość uzyskania w nich zatrudnienia mogą stanowić konkurencję dla lokalnych przedsiębiorców poszukujących pracowników. Zakłady takie znajdują się zazwyczaj w większych miastach czy gminach nastawionych na rozwój przemysłu. Dla Gminy Mikołajki Pomorskie ośrodkami konkurencyjnymi pod względem rynku pracy jest Kwidzyń, Sztum i Malbork oraz mimo większego oddalenia – Gdańsk.

2.2. Infrastruktura i środowisko

Infrastruktura drogowa

Sieć dróg na terenie Gminy tworzą drogi gminne, powiatowe oraz droga wojewódzka nr 522. Droga wojewódzka przebiega przez teren Gminy na długości około 7 km. W sieć dróg powiatowych na terenie Gminy wpisują się drogi:

- nr 3142G Ryjewo – Mikołajki Pomorskie,
- nr 3140G Pierzchowice – Kwidzyn,
- nr 3143G Wilczego – Kamienna,
- nr 3113G Polaszki – Mikołajki Pomorskie,
- nr 3115G Postolin – Dąbrówka,
- nr 3102G Klecewko – Cierpięta,
- nr 3114G Mikołajki Pomorskie – Dzierzgoń,

- nr 3104G Stary Targ – Balewo,
- nr 3137G Nowy Targ – Mikołajki Pomorskie,
- nr 3146G Dworek – Jakubowo,
- nr 3147G Antonin – Stążki,
- nr 3116G Balewo – Matule.

Długość dróg gminnych wynosi około 40 km, natomiast długość pozostałych dróg wynosi około 41 km. Raz na 5 lat przeprowadzany jest przegląd stanu dróg w Gminie.

Sieć dróg jest rozmieszczona w sposób umożliwiający swobodne przemieszczanie się pomiędzy miejscowościami na terenie Gminy, lecz charakteryzują się one zróżnicowanym standardem i stanem technicznym, często wymagającym remontu lub rozbudowy. Przy głównych drogach znajdują się chodniki i oświetlenie. Ich rozbudowa i modernizacja jest konieczna wraz z rozbudową dróg.

Urządzenia sieciowe

Podmiotem odpowiedzialnym za zaopatrywanie (pobór, uzdatnianie, dystrybucję) mieszkańców Gminy w wodę i odprowadzanie ścieków komunalnych z jej terenu jest Urząd Gminy Mikołajki Pomorskie.

W Gminie Mikołajki Pomorskie funkcjonuje 5 gminnych ujęć wody. Są to ujęcia w miejscowościach: Mikołajki Pomorskie, Wilczewo, Balewo, Krasna Łąka i Cieszymowo.

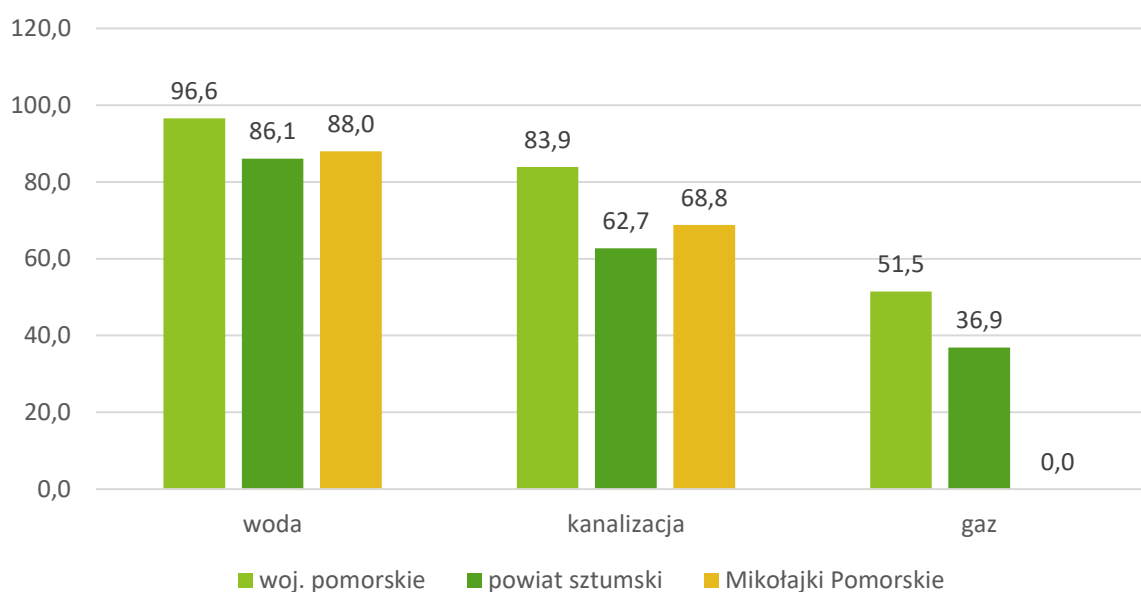
W Gminie Mikołajki Pomorskie funkcjonują 3 oczyszczalnie ścieków: w Mikołajkach Pomorskich, Balewie oraz Cieszymowie. Do oczyszczalni ścieków w Balewie odprowadzane są ścieki z układu kanalizacji sanitarnej w Balewie oraz Dworku. Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna z chemicznym wspomaganie usuwania związków fosforu. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest Kanał Juranda. Do mechaniczno-biologicznej oczyszczalni w Cieszymowie odprowadzane są ścieki komunalno-bytowe z Cieszymowa, Stążek oraz miejscowości Linki. Po oczyszczeniu ścieki odprowadzane są do Kanału Balewskiego, który prowadzi wody do Jeziora Balewskiego. Do mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków w Mikołajkach Pomorskich odprowadzane są ścieki z terenu wsi oraz z terenu Gminy. Odprowadzenie oczyszczonych ście-

ków z oczyszczalni następuje do Rowu Wilczewskiego. Przepustowość oczyszczalni jest wystarczająca, jednak wymagają one modernizacji (dotyczy to w szczególności oczyszczalni w Mikołajkach Pomorskich).

Mieszkańcy, którzy nie mają możliwości podłączenia do sieci kanalizacyjnej gromadzą ścieki w zbiornikach bezodpływowych. W Gminie jest prowadzona inwentaryzacja zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków.

Według danych GUS z roku 2020, na terenie Gminy znajdowała się sieć wodociągowa o łącznej długości 81,4 km. Do budynków doprowadzonych było 541 przyłączy. Natomiast długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosiła 36,2 km, a do budynków doprowadzonych było 389 przyłączy. Jakość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej jest w dobrym stanie i nie wymaga działań modernizacyjnych.

Poniższy wykres przedstawia udział mieszkańców Gminy Mikołajki Pomorskie korzystających z instalacji sieciowych w 2020 roku w porównaniu do powiatu i województwa. Warto zauważyć, iż Gmina jest zwodociągowana w bardzo wysokim stopniu, a dostęp do sieci wodociągowej w 2020 roku miało 88% mieszkańców. Był to wynik wyższy od średniej dla powiatu i niższy niż dla województwa. W przypadku udziału korzystających z instalacji kanalizacyjnej wskaźnik dla Gminy Mikołajki Pomorskie osiągnął wynik 68,8% i był wyższy niż wskaźnik dla powiatu sztumskiego – 62,7% i niższy niż dla województwa pomorskiego – 83,9%. Gmina nie posiada jednak sieci gazowej.

Ryc. 12. Udział korzystających z instalacji sieciowych w Gminie Mikołajki Pomorskie w 2020 roku na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Rozwój cywilizacyjny nieodzownie wiąże się z wciąż rosnącym zapotrzebowaniem na dostęp do Internetu. Mieszkańcy coraz częściej pracują zdalnie, do sieci przenoszą się również zakupy czy załatwianie spraw urzędowych. W odpowiedzi na ten trend konieczne jest zapewnienie

mieszkańcom Gminy dostępu do sieci. W Gminie Mikołajki Pomorskie do miejscowości z dostępem Internetu szerokopasmowego zalicza się: Mikołajki Pomorskie, Cierpięta, Kołoząb oraz Pierzchowice. Głównym operatorem i dostawcą Internetu na obszarze Gminy jest Orange, Play, Plus, T-mobile, INM.

Gospodarka odpadami

Zgodnie z Ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności tworzą warunki do wykonywania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku na terenie gminy lub zapewniają wykonanie tych prac przez tworzenie odpowiednich jednostek organizacyjnych.

Podmiotem odpowiedzialnym za odbiór i wywóz odpadów komunalnych z terenu Gminy Mikołajki Pomorskie jest przedsiębiorstwo wyłonione w drodze przetargu.

Harmonogram odbioru odpadów od mieszkańców nieruchomości zamieszkałych kształtuje się następująco:

- zabudowa jednorodzinna oraz nieruchomości, na której znajduje się domek letniskowy, lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe:
  - odpady zmieszane - nie rzadziej niż 14 dni;
  - papier i tektura co trzy tygodnie;
  - metale i tworzywa sztuczne, odpady opakowaniowe – co dwa tygodnie;
  - szkło – raz w miesiącu;
  - bioodpady – raz na dwa tygodnie w okresie od kwietnia do października, raz na dwa miesiące w pozostałym okresie;
  - popiół i żużel – raz w miesiącu od października do kwietnia;
- zabudowa wielolokalowa:
  - odpady zmieszane – co jeden tydzień,
  - papier i tektura – co trzy tygodnie;
  - metale i tworzywa sztuczne, odpady opakowaniowe – co dwa tygodnie;
  - szkło – dwa razy w miesiącu;
  - bioodpady – raz na tydzień w okresie od kwietnia do października; raz na dwa miesiące w pozostałym okresie;
  - popiół i żużel – raz w miesiącu od października do kwietnia.

W tabeli poniżej przedstawiono dane liczbowe dotyczące stanu gospodarki odpadami na terenie Gminy Mikołajki Pomorskie. Analizie poddano lata 2016-2020. Na przestrzeni analizowa-

nych lat masa odpadów zbieranych z obszaru Gminy zmniejszyła się. Udział odpadów zbieranych w sposób selektywny w całkowitej masie zbieranych odpadów wyniósł średnio 29,2% i corocznie wzrastał.

Analizie poddane zostały również poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych, a także poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania. Gmina Mikołajki Pomorskie przewyższa w 2020 roku wskaźniki dotyczące poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Natomiast poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania nie przekroczył poziomu w analizowanych latach.

Tab. 4. Stan gospodarki odpadami w Gminie Mikołajki Pomorskie w latach 2016-2020

		2016	2017	2018	2019	2020
Liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (os.)		2 781	2 765	2 719	2 679	2 687
Łączna ilość zebranych odpadów komunalnych (Mg), w tym:		806,22	756,43	681,39	783,10	730,83
<i>zmieszane</i>		615,49	558,07	497,35	524,64	471,12
<i>segregowane</i>		190,73	198,35	184,04	258,46	259,71
Udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów		24%	26%	27%	33%	36%
Ilość zebranych odpadów na mieszkańca		0,29	0,27	0,25	0,29	0,27
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (%)	gmina	41,84	35,295	37,36	37	33,73
	wymagany	18	20	30	40	50
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych (%)	gmina	100	99,51	98	98	99
	wymagany	42	45	50	60	70
Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania (%)	gmina	0	0	36,13	66,73	27
	wymagany	45	45	40	40	35 (do 16 lipca)

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań.

W ramach podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców prowadzone są następujące akcje ekologiczne: „Dzień ziemi”, „Sprzątanie świata”, „Drzewko za makulaturę”, a także utworzone zostały ulotki „SegregujeMY Odpady – Poradnik obywatela z ekoinicjatywą” oraz „Jak segregować odpady – SegregujeMy odpady na terenie Gminy Mikołajki Pomorskie”. Ponadto

materiały informacyjne zawarte były w Gazecie „Kurier Gminny”, a ulotki zamieszczane były na stronie internetowej Gminy (www.mikolajkipomorskie.pl) oraz każdy klient otrzymał ulotki do lokalu mieszkalnego. Ulotki dostępne są również w siedzibie Urzędu. Mimo prowadzonych działań dostrzega się problem ze świadomością mieszkańców Gminy w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi, w tym z segregacją odpadów, dlatego konieczne jest prowadzenie dalszych działań edukacyjnych.

W miejscowości Mikołajki Pomorskie na terenie oczyszczalni ścieków zlokalizowany jest Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. PSZOK jest czynny od poniedziałku do piątku w godzinach od 13:00 do 14:30 oraz w sobotę w godzinach od 8:30 do 12:30. Mieszkańcy do punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych mogą oddać bez dodatkowej opłaty: zużyte opony, chemikalia (farby, lakiery, środki ochrony roślin), akumulatory przemysłowe i samochodowe, metale i opakowania wielomateriałowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny (kompletny), wyroby fajansowe, porcelanę, lustra, szkło zbrojone i techniczne, szyby okienne, odpady budowlane i rozbiórkowe powstałe w wyniku prowadzenia drobnych robót budowlanych niewymagających pozwolenia na budowę, ani zgłoszenia zamiaru prowadzenia robót budowlanych.

Pozostała działalność w zakresie ochrony środowiska

Postępujące zanieczyszczanie środowiska oraz wynikające z niego zmiany klimatyczne, będące skutkiem nadmiernej ekspansji człowieka na środowisko zmuszają do podejmowania działań ograniczających jego degradację oraz służących poprawie jego składowych. Działania te związane są w szczególności z ochroną powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb.

Gmina Mikołajki Pomorskie współpracuje z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku w sprawie programu Czyste Powietrze, którego podstawowym celem jest poprawa efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń do atmosfery z istniejących jednorodzinnych budynków mieszkalnych. Program oferuje dofinansowania dla mieszkańców w zakresie termomodernizacji budynków, wymiany pieców oraz instalacji OZE. W celu wsparcia mieszkańców w złożeniu wniosku o dofinansowanie Gmina dodatkowo utworzyła Gminny Punkt Konsultacyjno-Informacyjny.

W Gminie planuje się rozwój odnawialnych źródeł energii oraz podjęcie działań zmierzających do termomodernizacji budynków użyteczności publicznej. Dostrzega się przychylność i zainteresowanie mieszkańców do instalacji urządzeń pozyskujących energię z odnawialnych źródeł, co – oprócz uzyskania tańszej i czystszej energii – również stanowi przesłankę do rozwoju tej dziedziny. W związku z tym w 2021 roku Gmina przystąpiła do Stowarzyszenia Gmin Przyjaznych Energii Odnawialnych. Członkostwo w Stowarzyszeniu ma na celu wspieranie inicjatyw popularyzacyjnych i promujących produkcję i wykorzystywanie energii ze źródeł odnawialnych z zachowaniem równowagi ekologicznej i przestrzeganiem zasad współżycia społecznego.

Ponadto również w 2021 roku Gmina Mikołajki Pomorskie wraz z gminami Dzierzgoń, Stary Dzierzgoń, Stary Targ oraz Spółką Klastry Energii zawarły porozumienie o ustanowieniu Klastra energii pn. Zielone Powiśle. Głównym celem funkcjonowania Klastra jest dążenie do poprawy stanu środowiska naturalnego i poprawa bezpieczeństwa energetycznego na obszarze gmin członkowskich, przede wszystkim poprzez inwestycje w odnawialne źródła energii oraz optymalizację wykorzystania lokalnie dostępnych zasobów energetycznych.

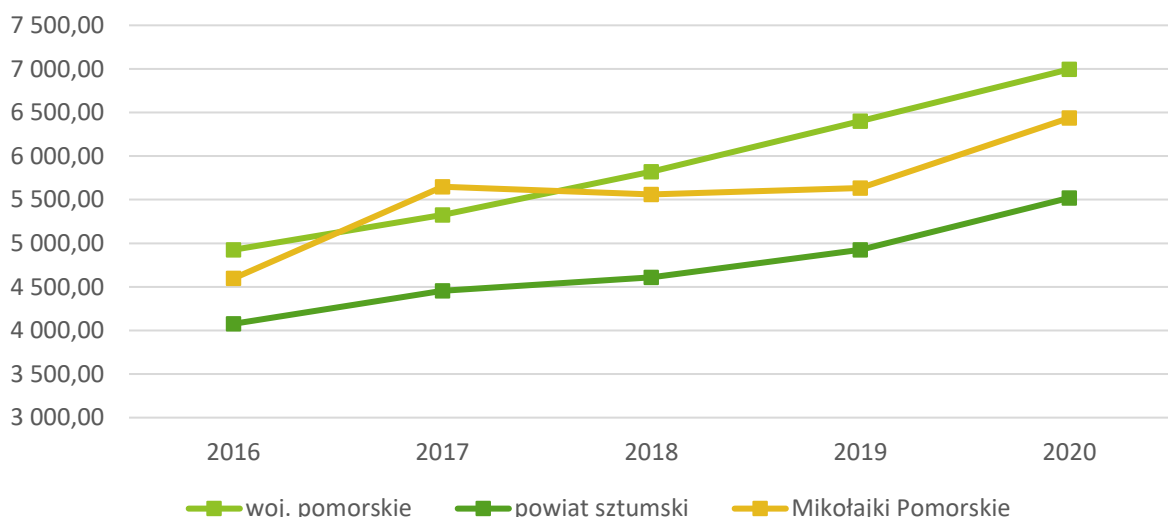
2.3. Stan finansów samorządowych

Wykonanie budżetu

W latach 2016-2020 dochody Gminy Mikołajki Pomorskie ulegały corocznemu wzrostowi – z poziomu 17,04 mln zł w 2016 roku do 23,27 mln zł w 2020 roku. Największy wzrost nastąpił w 2017 roku, kiedy dochody zwiększyły się o około 4 mln zł w porównaniu z rokiem poprzednim, co spowodowane było m.in. wzrostem dochodów majątkowych, z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na inwestycje.

Poniższy wykres prezentuje kształtowanie się średniego dochodu na jednego mieszkańca Gminy Mikołajki Pomorskie na tle porównywanych jednostek. Analizując powyższe dane zauważyć można, że dochód na 1 mieszkańca w Gminie Mikołajki Pomorskie stale rósł, osiągając w 2020 roku wielkość 6 436,98 zł. Dodatkowo, wskaźnik ten, od 2016 roku wzrósł nominalnie o 1 840,19 zł.

Wskaźnik dochodów ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Mikołajki Pomorskie w 2020 roku był wyższy od średniej wyznaczonej dla powiatu sztumskiego (5 520,45 zł) o 916,53 zł oraz niższy niż średnia wyznaczona dla województwa pomorskiego (6 995,52 zł, różnica 558,54 zł).

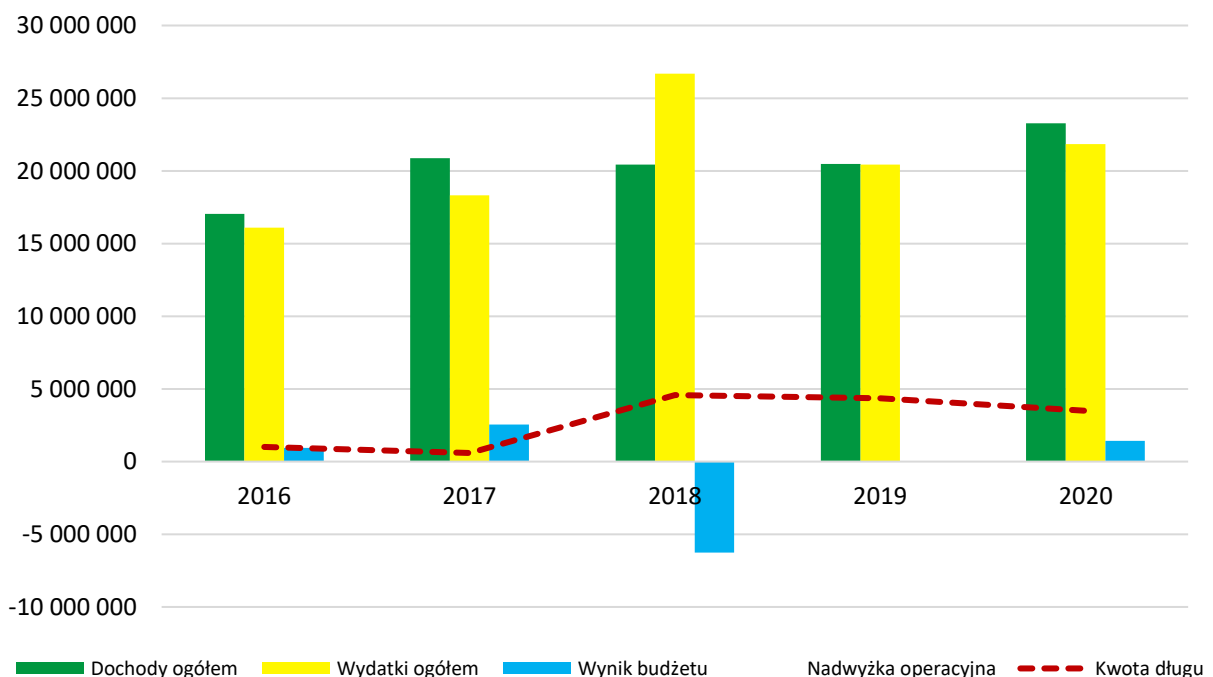

Ryc. 13. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Mikołajki Pomorskie na tle powiatu i województwa w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wśród dochodów budżetowych najwyższy udział stanowią dochody bieżące (średnio 92,2%). Widoczny wpływ na ich kształtowanie ma coroczne i stabilne zwiększanie się udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych, subwencji oraz dochodów z tyt. dotacji na cele bieżące.

Corocznie wzrastają również wydatki bieżące Gminy. W 2016 roku wydatki bieżące kształtowały się na poziomie 14,5 mln zł i do 2020 roku wzrosły o prawie 4 mln zł. Tendencja ta jest zjawiskiem naturalnym, typowym dla gmin w Polsce. Ważne jest jednak, aby wzrost wydatków bieżących był współmierny do wzrostu uzyskiwanych dochodów bieżących. W Gminie Mikołajki Pomorskie w latach 2016-2020 dynamika wzrostu dochodów i wydatków bieżących była na tyle niestabilna, że poziom uzyskiwanej nadwyżki operacyjnej (różnicy między dochodami a wydatkami bieżącymi) rósł z poziomu 2,01 mln zł w 2016 zł do 3,71 mln zł w 2017 roku, po którym nastąpił spadek do 1,23 mln zł w 2020 roku

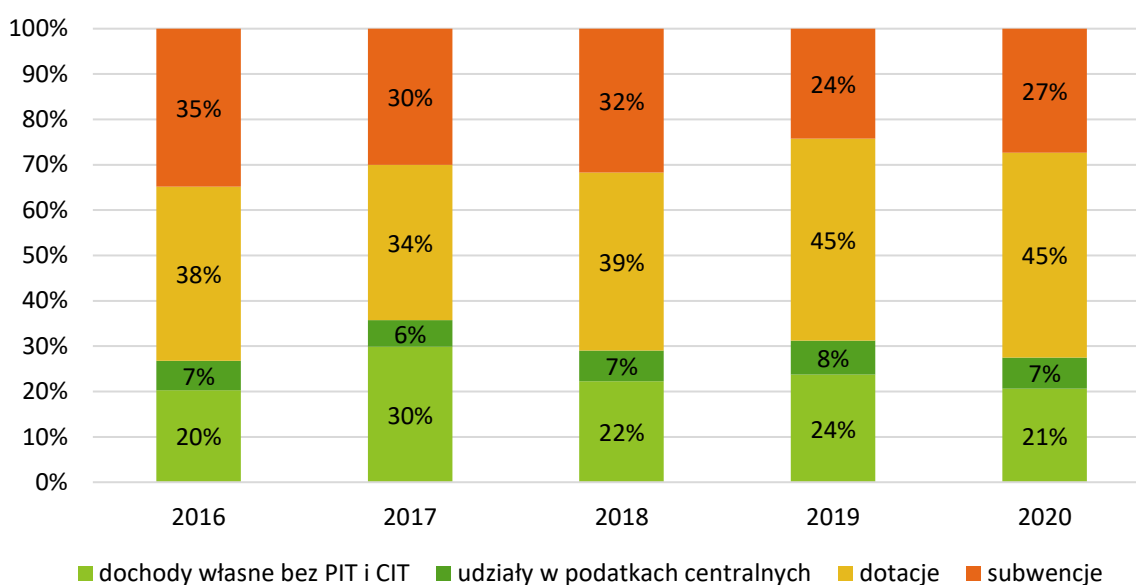
Ryc. 14. Wykonanie budżetu Gminy Mikołajki Pomorskie w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Ujemny wynik budżetu biorąc pod uwagę lata 2016-2020 wystąpił w roku 2018 (ponad 6 mln zł) i był spowodowany wysokimi nakładami na inwestycje w tym okresie. Spowodowało to konieczność zaciągnięcia nowych zobowiązań i wzrost kwoty długu o prawie 4 mln zł w stosunku do roku 2017.

Struktura dochodów i wydatków

Wśród dochodów budżetowych najważniejszą rolę odgrywają dochody własne, które decydują o samodzielności finansowej jednostki. Zalicza się do nich przede wszystkim podatki i opłaty lokalne. Jest to o tyle ważne, że w przypadku tej kategorii dochodów Gmina posiada kompetencje do wydawania uchwał, dzięki którym może decydować o stawkach podatkowych, wprowadzaniu ulg i zwolnień, umarzaniu należności, a także do przejmowania z nich wpływów. Dzięki dużemu zakresowi swobody w kształtowaniu tych dochodów, jednostka może również oddziaływać na podmioty gospodarcze, które funkcjonują na danym terenie, a przez to stymulować rozwój lokalny.

Ryc. 15. Struktura dochodów Gminy Mikołajki Pomorskie latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

W 2016 roku udział dochodów własnych Gminy w ogólnych dochodach stanowił 20%. W analizowanych latach dochody własne utrzymywały się na stabilnym poziomie. Dodając udziały w podatku PIT i CIT, dochody własne Gminy Mikołajki Pomorskie w 2020 roku wynosiły 28%, co daje mniejszą możliwość samodzielnego oddziaływania Gminy na kształt i strukturę dochodów, a tym samym możliwość samodzielnego finansowania inwestycji.

W zakresie dochodów własnych największe znaczenie mają dochody z tytułu udziału w podatku PIT, generujące w analizowanym okresie średnio 1,3 mln zł rocznie, następnie podatek od nieruchomości – 1,3 mln zł i podatek rolny – 0,85 mln zł. Z kolei wpływy z podatku CIT w analizowanym okresie wynosiły średnio 5,9 tys. zł rocznie, co oznacza, że działalność przedsiębiorstw na terenie Gminy jest niewielka.

Należy również mieć na uwadze, że potencjał finansowy Gminy w zakresie podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych jest wyższy. Wynika to z tego, że Gmina stosuje niższe niż maksymalne stawki podatkowe. W efekcie w latach 2016-2020 łączna wartość zmniejszenia wpływów z tytułu podatku od nieruchomości wynosiła 439 tys. zł (średnio 88 tys.

zł rocznie na skutek stosowania niższych niż maksymalne stawek podatkowych) natomiast z tytułu podatku od środków transportowych 357 tys. zł (średnio 71 tys. zł rocznie na skutek stosowania niższych niż maksymalne stawek podatkowych).

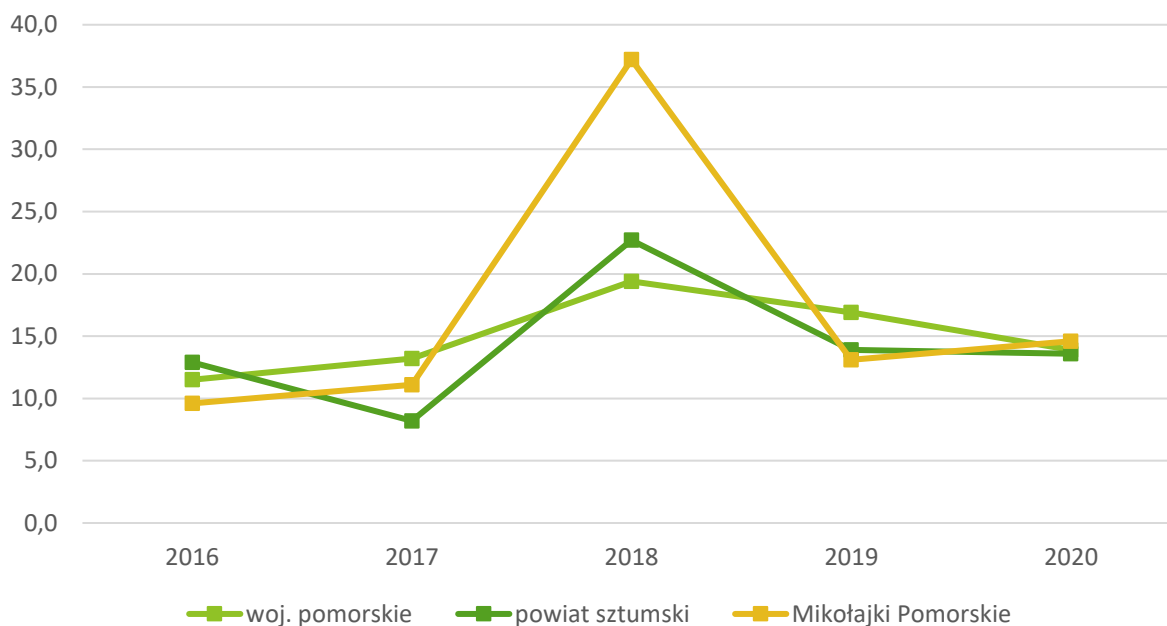
Tab. 5. Dochody podatkowe Gminy Mikołajki Pomorskie w latach 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
PIT	1 107 038,00	1 212 958,00	1 380 861,00	1 524 210,00	1 594 892,00
CIT	2 780,36	1 922,20	4 692,21	14 483,59	5 657,32
podatek rolny	848 877,06	823 940,13	822 575,89	822 575,89	907 375,30
podatek od nieruchomości	716 220,36	2 702 860,86	1 515 940,13	1 445 226,50	473 536,40
podatek leśny	33 129,40	38 198,85	39 571,75	38 879,29	40 747,10
podatek od środków transportowych	28 116,00	38 825,00	53 053,00	32 377,60	28 313,00
karta podatkowa	0,00	0,00	4 047,11	4 415,71	7 996,00
podatek od czynności cywilnoprawnych	52 098,00	332 268,00	108 070,00	183 206,50	80 995,00
wpływy z opłaty skarbowej	12 220,00	13 030,00	12 859,00	12 390,62	16 115,40
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Z kolei biorąc pod uwagę wydatki, największy ich udział przypadają w działach: oświata i wychowanie (średnio 23% w latach 2016-2020), rodzina (17%), administracja publiczna (14%), pomoc społeczna (13%), transport i łączność (11%), rolnictwo i łowiectwo (9%) gospodarka komunalna i ochrona środowiska (5%) oraz kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (2%).

Wydatki inwestycyjne w latach 2016-2019 stanowiły 17,1% ogólnych wydatków. Średnia dla powiatu sztumskiego wyniosła 14,3%, a dla województwa pomorskiego – 15%. Najwyższy wzrost wydatków inwestycyjnych wystąpił w 2018 roku. Po roku 2018 nastąpił spadek i wydatki inwestycyjne Gminy wynosiły w 2020 roku 14,6%, co stanowiło udziały większe niż w województwie i powiecie.

Ryc. 16. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Mikołajki Pomorskie na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Nowe inwestycje publiczne to element sprzyjający nie tylko podnoszeniu jakości życia mieszkańców, ale także poprawiający uwarunkowania dla rozwoju czy budujący przyjazny wizerunek obszaru dla każdego z jego użytkowników.

W 2018 roku wydatki majątkowe wyniosły 9,9 mln zł, co stanowiło 37,2% udziału w wydatkach ogółem i zrealizowano zadania takie jak:

- Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie gminy Mikołajki Pomorskie w ramach uregulowania gospodarki wodno-ściekowej (w kwocie 2 407 299,40 zł),
- Modernizacja dróg lokalnych na terenie gminy Mikołajki Pomorskie – ulica Kwiatowa Etap II (1 265 639,28 zł),
- Przebudowa Gminnego Ośrodka Kultury w Mikołajkach Pomorskich (111 099,82 zł),
- Budowa sieci wodociągowej na odcinku Cierpięta – Krastudy (313 650 zł).

W 2019 roku wydatkowano ponad 2,7 mln zł, a wśród największych zrealizowanych inwestycji znalazły się:

- Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie gminy Mikołajki Pomorskie w ramach uregulowania gospodarki wodno-ściekowej (1 577 568,10 zł),
- Wydatki związane z realizacją projektu „Wykorzystywanie energii ze źródeł odnawialnych na terenie Gminy Mikołajki Pomorskie – instalacja Odnawialnych Źródeł Energii” (649.089,20 zł),
- Wymiana nawierzchni drogi w Wilczewie (177.938,30 zł).

W 2020 roku z kwota przeznaczona na wydatki majątkowe wyniosła 3,2 mln zł i zrealizowano zadania takie jak:

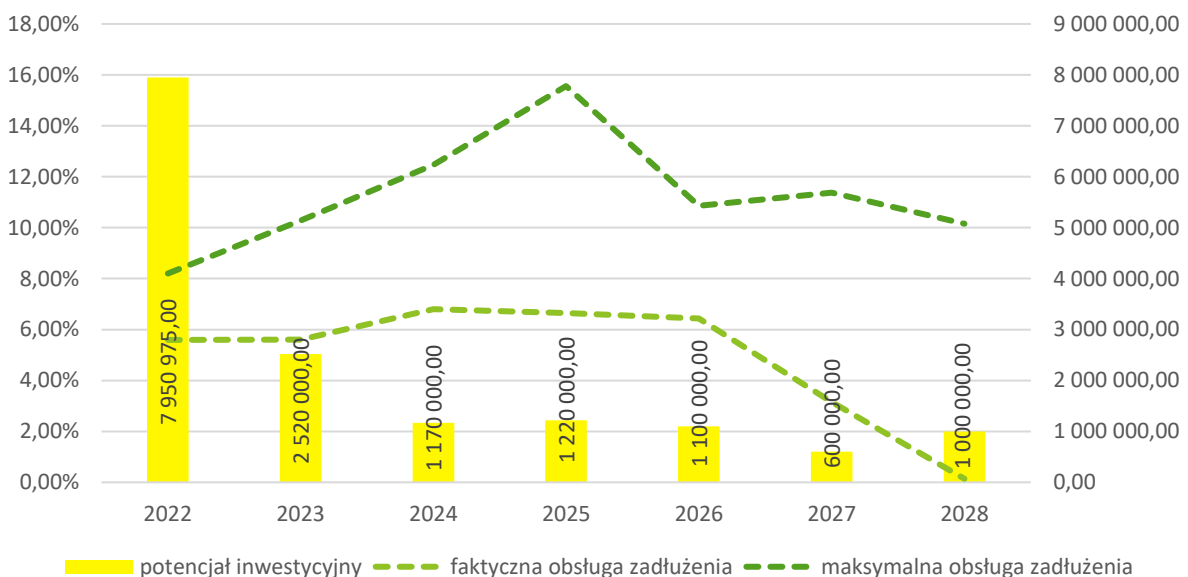
- Budowa I etapu drogi Krastudy – Nowe Minięta, wraz z dokumentacją (w kwocie 1 241 742,82 zł),
- Przebudowa drogi powiatowej nr 3114G w wymiarze 3,211 km w celu poprawy bezpieczeństwa i dostępności sieci drogowej Dolnego Powiśla (1 065 797,39 zł),
- Modernizację sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Mikołajkach Pomorskich (80 160 zł).

Potencjał inwestycyjny

Wykres poniżej przedstawia kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Mikołajki Pomorskie na lata 2022-2028 zgodnie z uchwałą nr XXX/210/2021 Rady Gminy Mikołajki Pomorskie z dnia 16 listopada 2021 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Mikołajki Pomorskie na lata 2021-2028. Pozwala on na ocenę możliwości inwestycyjno-kredytowych Gminy w przyszłości.

Zgodnie z art. 243 ustawy o finansach publicznych, dopuszczalna wysokość spłaty zobowiązań JST w danym roku (faktyczna obsługa zadłużenia) nie może przekroczyć indywidualnie liczonego, maksymalnego wskaźnika obsługi zadłużenia. Jak wynika z wykresu, obecny kształt wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Mikołajki Pomorskie pozwala na obsługę dodatkowych zobowiązań.

Ryc. 17. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Mikołajki Pomorskie na lata 2022-2028

Źródło: opracowanie własne na podstawie uchwały nr XXX/210/2021 Rady Gminy Mikołajki Pomorskie z dnia 16 listopada 2021 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Mikołajki Pomorskie na lata 2021-2028.

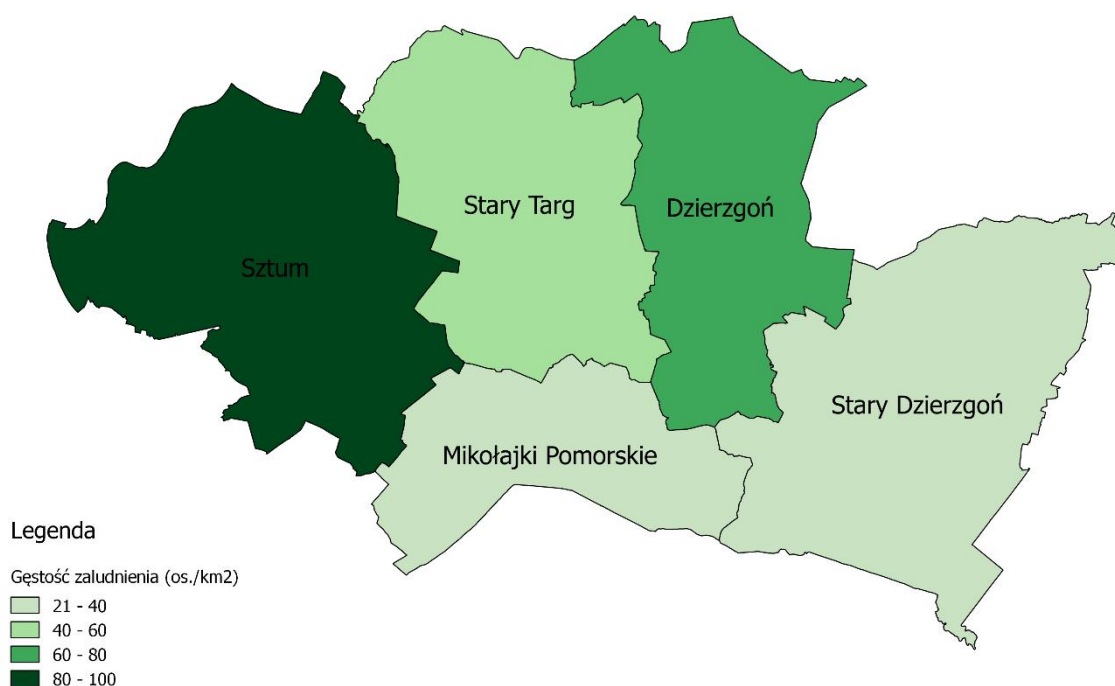
Dodatkowo na wykresie przedstawiono potencjał inwestycyjny Gminy rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) w latach 2022-2028. Wynika z niego, że potencjał inwestycyjny w okresie prognozy (2022-2028) wyniesie około 15,56 mln zł.

CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY

3.1. Demografia

Według danych GUS Gmina Mikołajki Pomorskie w roku 2020 liczyła 3 613 mieszkańców, co w przeliczeniu na powierzchnię wynosiło 39 os./km². Z tego względu gęstość zaludnienia w Gminie była jedna z niższych w powiecie sztumskim, gdzie gęstość zaludnienia kształtowała się na poziomie 56 os./km².

Ryc. 18. Gęstość zaludnienia w powiecie sztumskim w 2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

W poniższej tabeli zestawiono dane dotyczące zmiany liczby ludności w latach 2016-2020 w Gminie Mikołajki Pomorskie, powiecie sztumskim oraz pozostałych gmin należących do powiatu. Zauważa się spadek liczby ludności na przestrzeni lat. W 2020 roku wynosiła ona 3 613 mieszkańców, co daje o 97 mieszkańców mniej niż w pierwszym analizowanym roku. Sytuacja jest jednak charakterystyczna dla całego powiatu. Średnia dynamika zmiany liczby ludności dla Gminy wyniosła 99,3% i była taka sama jak średnia dla całego powiatu.

Tab. 6. Zmiany liczby ludności w powiecie sztumskim w latach 2016-2020

JST	2016	2017	2018	2019	2020	udział w 2020 r.	średnia dynamika
powiat sztumski	42 250	41 946	41 569	41 302	41 104	100%	99,3%
Dzierzgoń	9 397	9 329	9 263	9 225	9 210	22%	99,5%
Mikołajki Pomorskie	3 710	3 682	3 649	3 627	3 613	9%	99,3%
Stary Dzierzgoń	4 086	4 046	3 960	3 913	3 895	9%	98,8%
Stary Targ	6 383	6 311	6 263	6 246	6 204	15%	99,3%
Sztum	18 674	18 578	18 434	18 291	18 182	44%	99,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zachodzące w Gminie procesy demograficzne uzależnione są od przyrostu naturalnego oraz salda migracji na obszarze danej jednostki. Gmina Mikołajki Pomorskie charakteryzuje się dodatnim przyrostem naturalnym, którego wskaźnik w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w 2020 roku wyniósł 0,55, co jest bardzo wysokim wynikiem w porównaniu do innych gmin powiatu oraz średniej w województwie, biorąc pod uwagę, że inne jednostki w tym czasie zanotowały wynik ujemny. Niekorzystnym aspektem jest jednak fakt, że na przestrzeni lat 2016-2019 wartość wskaźnika jednak malała.

Drugi analizowany wskaźnik, czyli saldo migracji, kształtuje się mniej korzystnie. Wskaźnik ten utrzymuje się na poziomie ujemnym, równym średniej dla powiatu sztumskiego, choć z tendencją dodatnią. Można zatem wnioskować, że zmniejszająca się liczba mieszkańców wynika z większej liczby wymeldowań z terenu Gminy, niż niekorzystnej struktury demograficznej.

Tab. 7. Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w Gminie Mikołajki Pomorskie w latach 2016-2020 na tle powiatu i województwa

JST	przyrost naturalny na 1000 mieszkańców		saldo migracji na 1000 mieszkańców	
	2020 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2016 r.	2020 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2016 r.
woj. pomorskie	-0,50	-0,64	1,70	0,05
powiat sztumski	-3,04	-0,93	-5,50	-0,23
Dzierzgoń	-2,29	-1,11	-8,10	-0,80
Mikołajki Pomorskie	0,55	-0,13	-5,50	0,73
Stary Dzierzgoń	-5,40	-2,58	-9,30	-0,80
Stary Targ	-2,09	-0,48	-7,40	-0,05
Sztum	-3,95	-0,79	-2,80	-0,08

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analizując wskaźniki demograficzne dla Gminy Mikołajki Pomorskie zaobserwować można stopniowe starzenie się społeczeństwa. Wskaźnik senioralnego obciążenia demograficznego przedstawia ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym. Dynamika wzrostu tego wskaźnika wyniosła dla Gminy 122%. Na tle całego województwa pomorskiego i powiatu sztumskiego wskaźnik kształtował się na niższym poziomie.

Pogłębiając analizę struktury demograficznej Gminy Mikołajki Pomorskie można zauważyć, że wyraźnie zmniejsza się w niej odsetek mieszkańców w tzw. wieku kreatywnym (ludność w wieku 25-34 lat). Nie jest to pozytywna cecha Gminy, ponieważ ludzie w tym wieku są główną siłą napędową jednostki samorządu terytorialnego. Dynamika spadku tego wskaźnika w latach 2016-2020 była na poziomie 93% – wynika z tego, że udział ludności w wieku kreatywnym spada, jednak wolniej niż ma to miejsce w stosunku do średniej powiatu i województwa. Mimo, iż dane są na ten moment zadowalające, należy zwrócić uwagę na wymiar długofalowy, w efekcie, którego zmniejszy się liczba osób aktywnych zawodowo, co może mieć negatywne skutki dla funkcjonowania Gminy.

Tab. 8. Wskaźniki demograficzne dla Gminy Mikołajki Pomorskie w 2016 i 2020 roku na tle innych jednostek

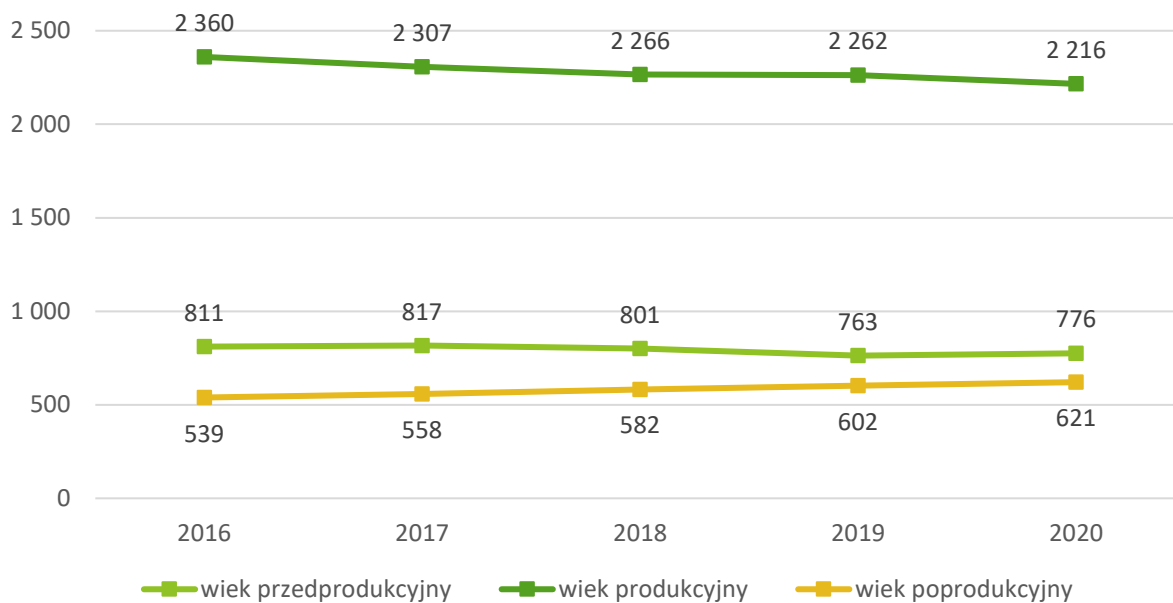
JST	mieszkańcy w wieku kreatywnym ¹			senioralne obciążenie demograficzne ²		
	2016	2020	dynamika	2016	2020	dynamika
woj. pomorskie	15,95	13,97	88%	22,40	26,50	118%
powiat sztumski	16,10	14,47	90%	18,00	23,10	128%
Mikołajki Pomorskie	15,93	14,78	93%	16,60	20,30	122%

¹ Ludność w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem

² Ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na poniższej rycinie przedstawiono zmianę struktury ludności w Gminie Mikołajki Pomorskie na przestrzeni lat 2016-2020, poprzez graficzne zestawienie liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym oraz poprodukcyjnym. Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym corocznie stopniowo maleje, choć tempo spadku jest niższe w porównaniu do liczby osób w wieku produkcyjnym. Z kolei biorąc pod uwagę liczbę osób w wieku poprodukcyjnym, zauważalna jest odwrotna tendencja. W przyszłości będzie to skutkowało wzrostem zapotrzebowania na nowe usługi społeczne, głównie skierowane dla seniorów, a jednocześnie spadku zapotrzebowania na inne, obecnie jeszcze poszukiwane.

Ryc. 19. Struktura ludności w Gminie Mikołajki Pomorskie w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W odpowiedzi na trendy związane z starzeniem się społeczeństwa na terenie Gminie Mikołajki Pomorskie prowadzona jest polityka senioralna, oparta na aktywizacji seniorów i organizacji wydarzeń do nich skierowanych (np. Dzień Seniora). W Gminie działa również Klub Senior „Pozytywka”, zapewniający osobom starszym rozrywkę, możliwość aktywnego spędzania wolnego czasu czy pozyskiwanie nowych umiejętności.

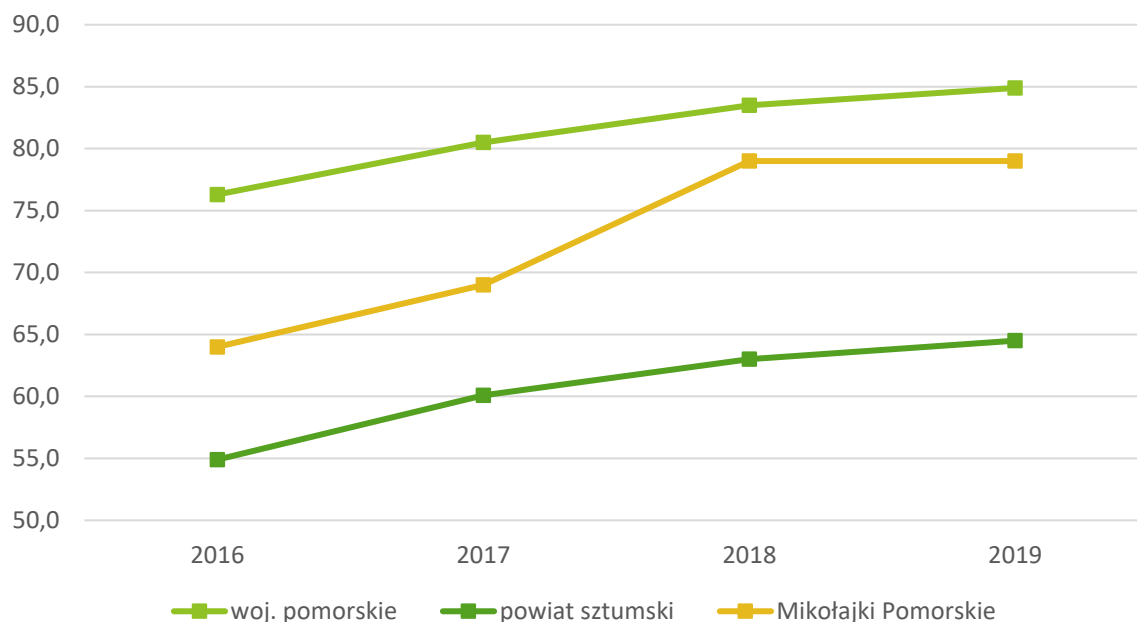
3.2. Kapitał społeczny

Edukacja przedszkolna i szkolna

Na terenie Gminy Mikołajki Pomorskie funkcjonuje Przedszkole Samorządowe w Mikołajkach Pomorskich. W roku 2020 w przedszkolu znajdowało się 5 grup, do których uczęszczało 120 dzieci. Przedszkole było otwarte w godzinach od 6:30 do 15:30. Mimo, iż przedszkole cieszy się dużym zainteresowaniem, grupy nie są przepelnione i nie planuje się zwiększania liczby miejsc.

Na terenie Gminy Mikołajki Pomorskie nie funkcjonuje żłobek ani żadna inna forma opieki nad dziećmi do lat 3. Mieszkańcy jednak nie zgłaszają zapotrzebowania w tym zakresie.

Poniższy wykres przedstawia wskaźnik liczby dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat w Gminie Mikołajki Pomorskie na tle powiatu i województwa. Na przestrzeni analizowanych lat w Gminie Mikołajki wskaźnik ten wzrósł z 64% w 2016 roku do 79% w 2019 roku, osiągając poziom wyższy od powiatu (64,5%) i niższy od województwa (84,9%).

Ryc. 20. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogóle dzieci w wieku 3-5 lat w Gminie Mikołajki Pomorskie w latach 2016-2019 na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

W poniższej tabeli przedstawiono dane dotyczące sytuacji związanej w upowszechnieniem opieki przedszkolnej na terenie Gminy Mikołajki Pomorskie. Poziom upowszechnienia opieki przedszkolnej zwiększał się w analizowanych latach i w roku 2020 wyniósł 71%. Zmianie natomiast nie ulegają miesięczne koszty utrzymania dziecka w przedszkolu gminnym. Miesięczny koszt utrzymania 1 dziecka w przedszkolu gminnym w 2020 roku wynosił 145,20 zł.

Tabela zawiera również informacje o liczbie dzieci zamieszkujących Gminę Mikołajki Pomorskie, ale uczęszczających do przedszkola poza jej terenem oraz odwrotnie – o liczbie dzieci zamieszkujących inne gminy, ale zapisanych do placówki na obszarze Gminy Mikołajki Pomorskie. Liczby te ulegają niewielkim zmianom na przestrzeni lat. W roku szkolnym 2020/2021 2 dzieci będących mieszkańcami Gminy Mikołajki Pomorskie uczęszczało do przedszkoli na terenie gmin sąsiadujących, a 1 dziecko spoza Gminy dowożone było do placówki na jej obszarze.

Tab. 9. Funkcjonowanie placówek przedszkolnych w Gminie Mikołajki Pomorskie

	2016	2017	2018	2019	2020
Udział dzieci objętych opieką przedszkolną (%)	64%	69%	79%	79%	71%
Liczba dzieci z terenu gminy w przedszkolach na terenie innych gmin (os.)	brak danych	brak danych	brak danych	1	2
Liczba dzieci z terenu innych gmin w przedszkolach na terenie gminy (os.)	brak danych	1	1	3	1
Miesięczny koszt utrzymania 1 dziecka w przedszkolu gminnym (zł)	145,20	145,20	145,20	145,20	145,20

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy.

Edukację na poziomie podstawowym dla dzieci zamieszkujących Gminę Mikołajki Pomorskie zapewnia Szkoła Podstawowa w Mikołajkach Pomorskich. W roku 2020 w SP znajdowało się 17 oddziałów, do których uczęszczało 318 dzieci. Średnia liczba uczniów na 1 oddział wynosiła 19 uczniów. W szkole zatrudnionych było 31 nauczycieli.

W poniższej tabeli przedstawiony został stan bazy dydaktycznej w Szkole Podstawowej w Mikołajkach Pomorskich. Szkoła wyposażona jest w 21 sal lekcyjnych oraz salę gimnastyczną. Do użytku nauczycieli oraz uczniów udostępnionych zostało 52 komputerów oraz 21 projektorów multimedialnych. Szkoła wyposażona jest również w monitoring oraz szafki dla każdego ucznia. W placówce oświatowej znajduje się również świetlica, która jest czynna w godzinach od 6:45 do 15:30. Dodatkowo przy szkole zlokalizowany jest parking dla rodziców oraz nauczycieli. W szkole działa również gabinet pielęgniarstwa.

Tab. 10. Stan bazy dydaktycznej w Szkole Podstawowej w Mikołajkach Pomorskich

Liczba sal lekcyjnych (szt.)	21
Rodzaj i stan obiektów sportowych / sal gimnastycznych	Sala gimnastyczna
Pracownie językowe	nie
Klasy dwujęzyczne / sportowe / integracyjne	nie
Komputery do użytku uczniów (szt.)	52
Projektory multimedialne (szt.)	21
Kamery - monitoring szkolny	tak
Szafki dla każdego ucznia	tak
Świetlice	6.45 do 15.30
Parkingi dla kadry / rodziców	tak
Gabinet pielęgniarstwa / stomatologiczny	tak/nie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy.

Oferta zajęć dodatkowych (pozaekcyjnych) jest rozbudowana i cieszy się dużą popularnością wśród dzieci. Organizowane są także wycieczki, spotkania tematyczne czy konkursy, w których uczniowie chętnie biorą udział. Aby było to możliwe szkoła aktywnie bierze udział w projektach i pozyskuje dofinansowania na te cele.

Ponadto uczniowie wybitnie uzdolnieni mogą otrzymać stypendium Wójta Gminy Mikołajki Pomorskie. W tabeli poniżej przedstawiono liczbę stypendystów wraz z kwotą przyznanego stypendium w latach 2016-2021.

Tab. 11. Stypendium Wójta Gminy Mikołajki Pomorskie dla wybitnie uzdolnionych uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum w okresie 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba stypendystów	6	4	5	3	2	13
Kwota przyznanego stypendium	1 x 600 zł 4 x 500 zł 1 x 400 zł	4 x 750 zł	2 x 1 100 zł 2 x 900 zł 1 x 800 zł	3 x 1 000 zł	2 x 1 000 zł	1 x 700 zł 1 x 400 zł 1 x 300 zł 2 x 250 zł 8 x 200 zł

Całkowite wydatki na stypendium	3 000 zł	3 000 zł	4 800	3 000	2 000	3 500
---------------------------------	----------	----------	-------	-------	-------	-------

Źródło: dane Urzędu Gminy.

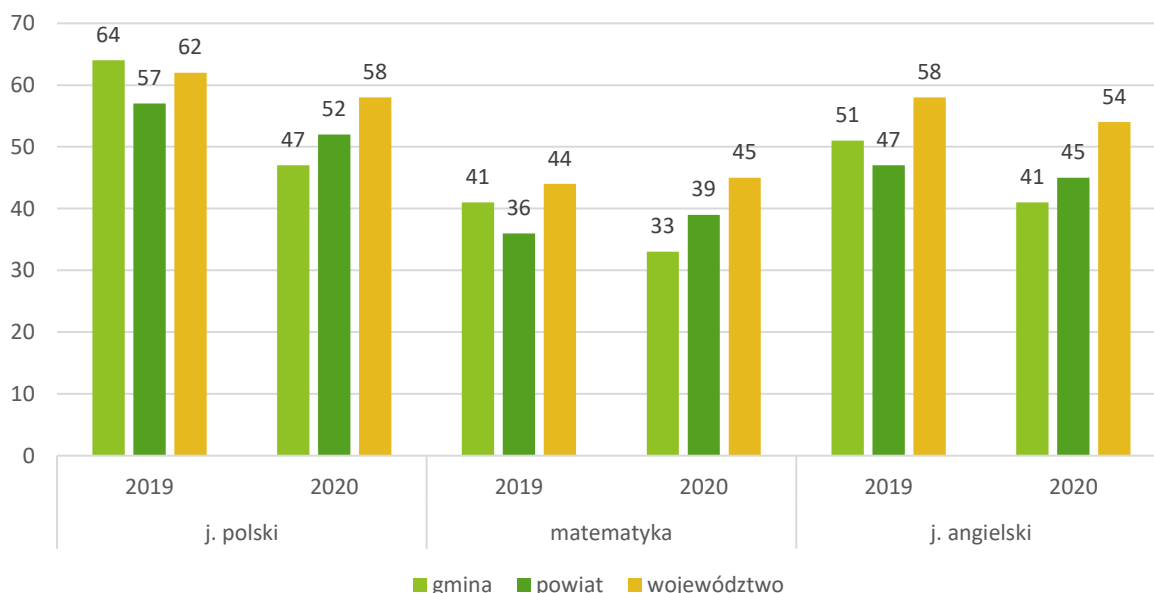
W tabeli poniżej przedstawiono liczbę dzieci zamieszkujących teren Gminy, ale dojeżdżający do szkół poza jej granicami. Zaobserwować można, iż liczby te zmniejszyły się na przestrzeni analizowanych lat 2016-2020. Liczba tych dzieci w 2020 roku była o 78 mniejsza niż w roku 2016.

Tab. 12. Liczba uczniów zamieszkujących Gminę Mikołajki Pomorskie uczęszczająca do szkół poza jej granicami

	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba uczniów z terenu gminy, uczęszczających do szkół na terenie innych gmin (os.)	139	152	60	54	61

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy.

Osiągnięcia uczniów są wynikiem nauczania i uczenia się. W znacznym stopniu zależą od zdolności i aspiracji, ale także środowiska rodzinnego. Badanie postępów edukacyjnych i osiągnięć uczniów może przybierać różne formy. Najczęściej są to sprawdziany wewnętrzne i zewnętrzne oraz konkursy przedmiotowe. Wyniki klas VIII szkół podstawowych z egzaminu na zakończenie szkoły podstawowej w roku szkolnym 2019/2020 obrazuje poniższe zestawienie. Ich analiza wskazuje, że poziom kształcenia w Gminie w 2019 roku był wyższy niż średnio w gminach powiatu sztumskiego i województwa pomorskiego, natomiast w 2020 roku wyniki te spadły i uczniowie szkoły w Mikołajkach Pomorskich uzyskali niższą liczbę punktów niż średnio w powiecie i województwie.

Ryc. 21. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Mikołajki Pomorskie w roku 2019 i 2020 na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE Gdańsk.

Tabela poniżej przedstawia dane dotyczące wykonania wydatków w dziale 801 Oświata i wychowanie w latach 2016-2020. Można z niej wnioskować, że wydatki bieżące na oświatę corocznie wzrastały. Najwyższy udział stanowiły wydatki na wynagrodzenia i pochodne (średnio 76,5% wydatków bieżących). Pozostałe wydatki bieżące mieściły się w przedziale od 936 tys. zł a 1,13 mln zł rocznie.

Tab. 13. Wydatki w dziale oświata i wychowanie w Gminie Mikołajki Pomorskie w latach 2017-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
WYDATKI OGÓŁEM	4 211 994,14	4 609 242,00	4 597 063,45	4 805 749,80	4 957 058,06
Wydatki bieżące, w tym:	4 211 994,14	4 457 743,00	4 467 953,45	4 805 749,80	4 957 058,06
<i>Wynagrodzenia i pochodne</i>	<i>3 275 777,96</i>	<i>3 390 223,18</i>	<i>3 443 559,35</i>	<i>3 672 227,09</i>	<i>3 725 820,88</i>
<i>Pozostałe wydatki bieżące</i>	<i>936 216,18</i>	<i>1 067 519,82</i>	<i>1 024 394,10</i>	<i>1 133 522,71</i>	<i>1 231 237,18</i>
Wydatki majątkowe	0,00	151 499,00	129 110,00	0,00	0,00
SUBWENCJA OŚWIATOWA	3 458 848,00	3 532 577,00	3 536 897,00	3 564 849,00	3 490 621,00
Różnica między subwencją oświatową a wydatkami w dziale 801	753 146,14	1 076 665,00	1 060 166,45	1 240 900,80	1 466 437,06
Stopień pokrycia	82%	77%	77%	74%	70%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

W tabeli można również zwrócić uwagę na poziom przyznanej subwencji oświatowej oraz stopień, w jakim pokrywa ona wydatki na oświatę w Gminie. Wynika z niej, że subwencja oświatowa w żadnym z analizowanych lat nie pokrywała w całości wydatków na oświatę. Dodatkowo zauważalny jest również malejący stopień pokrycia wydatków subwencją, co oznacza, że coraz więcej wydatków oświatowych Gmina musi pokrywać z dochodów własnych. W 2016 roku wskaźnik ten wynosił 82%, a w roku 2020 zmniejszył się do 70%.

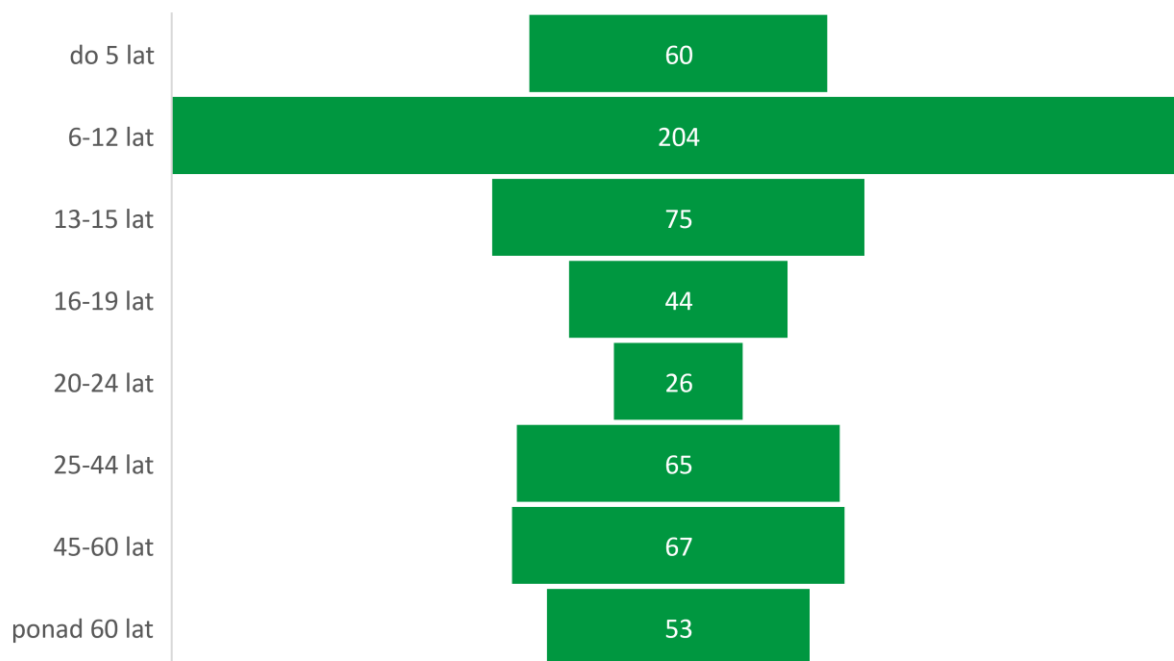
Kultura i sport

Wysoka jakość życia i zadowolenie mieszkańców wiąże się w dużej mierze w możliwościami zaspokojenia ich potrzeb w zakresie kultury, sportu i rekreacji. W związku z tym na terenie Gminy funkcjonują instytucje kultury oraz kluby sportowe, odbywają się także imprezy i różnego rodzaju wydarzenia w tym zakresie.

Głównym podmiotem realizującym zadania w zakresie kultury na terenie jednostki jest Gminne Centrum Kulturalno-Biblioteczne z siedzibą w Mikołajkach Pomorskich na ulicy Szreibera 14. Działalność kulturalna jest prowadzona na bazie 5 sekcji:

- sekcja muzyczna;
- sekcja rękodzieła artystycznego;
- sekcja aktywności ruchowej (zajęcia fitness);
- sekcja zajęć świetlicowych.

W zbiorze biblioteki na koniec 2020 roku znajdowało się 12 733 pozycji. Księgozbiór biblioteki jest stale aktualizowany, w roku 2020 zostało zakupionych 507 nowych pozycji. Biblioteka udostępnia swoje zbiory czytelnikom na miejscu oraz poprzez wypożyczanie książek na zewnątrz. W 2020 roku w bibliotece było zarejestrowanych 594 osób, które łącznie wypożyczyli 5 867 woluminów.

Ryc. 22. Czytelnicy według kategorii wiekowych

Źródło: Raport o stanie Gminy za rok 2020.

Wśród najważniejszych cyklicznych wydarzeń kulturalnych organizowanych na terenie Gminy Mikołajki Pomorskie wyróżnia się: dożynki gminne, Dzień Seniora oraz Dzień Kobiet.

Działalność kulturalna oparta jest również o istniejące świetlice wiejskie, która podlegają pod Gminne Centrum Kulturalno-Biblioteczne. W Gminie znajduje się 7 świetlic w miejscowościach: Krasna Łąka, Cieszymowo, Pierzchowice, Wilczewo, Sadłuki, Nowe Minięta oraz Dąbrówka Pruska. W świetlicach odbywają się zajęcia dla dzieci, organizowane są imprezy sołectkie, a ponadto mieszkańcy mają możliwość wynajęcia ich w celu organizacji prywatnej imprezy. Dochód z wynajmu pozostaje w danym sołectwie i wykorzystywany jest na remont czy doposażenie danej świetlicy. W związku z tym obiekty te modernizowane są na bieżąco i nie wymagają dodatkowych działań.

Bazę obiektów sportowo-rekreacyjnych tworzą „Orlik” przy Szkole Podstawowej w Mikołajkach Pomorskich, kompleks sportowy z basenem odkrytym, kortem tenisowym, boiskami do piłki nożnej, piłki ręcznej i siatkówki, boiska przy szkolne w Mikołajkach Pomorskich, Cieszymowie i Kołozębju oraz place sportowe w pozostałych miejscowościach. Basen jest darmową atrakcją i cieszy się dużą popularnością wśród mieszkańców i przyjezdnych. Ponadto na terenach okolicznych odbywają się imprezy plenerowe.

Wokół Jeziora Balewskiego, w miejscowościach Balewo oraz Stążki utworzone zostały plaże służące wypoczynkowi i rekreacji mieszkańców i turystów. Planuje się rozwój infrastruktury turystycznej w tych miejscach (złożono wnioski o dofinansowanie na rozbudowę infrastruktury wypoczynkowej w Balewie).

Bezpieczeństwo publiczne

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 Ustawy o samorządzie gminnym, utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa należy do zadań własnych gminy.

Gmina Mikołajki Pomorskie nie posiada na swoim terenie komisariatu policji. Zapewnieniem bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Gminy zajmują się funkcjonariusze z Postępu Policji w Starym Targu.

Wśród najczęstszych przestępstw na terenie Gminy można wymienić kradzieże oraz kradzieże z włamaniem.

Na terenie Gminy Mikołajki Pomorskie nie ma Oddziału Państwowej Straży Pożarnej, ale jest jedna jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Mikołajkach Pomorskich, która ujęta jest w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym.

Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne Gminy

Na terenie Gminy Mikołajki Pomorskie działalność prowadzą organizacje pozarządowe, stowarzyszenia i fundacje. Działają one w wielu różnych obszarach, m.in. zaspakajając potrzeby mieszkańców w zakresie rozwoju hobby czy pomocy potrzebującym.

Według stanu na 2021 rok w KRS zarejestrowanych było 6 fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych:

- Ochotnicza Straż Pożarna w Mikołajkach Pomorskich,
- Stowarzyszenie Kobiet Wiejskich Mikołajczanki,
- Laboratorium Wspierania i Rozwoju Społeczności Lokalnej „In Melius”,
- Stowarzyszenie Na Rzecz Aktywizacji Rozwoju Społeczności Lokalnej Integracja,
- Fundacja Vicani,
- Amatorka Mikołajki Pomorskie.

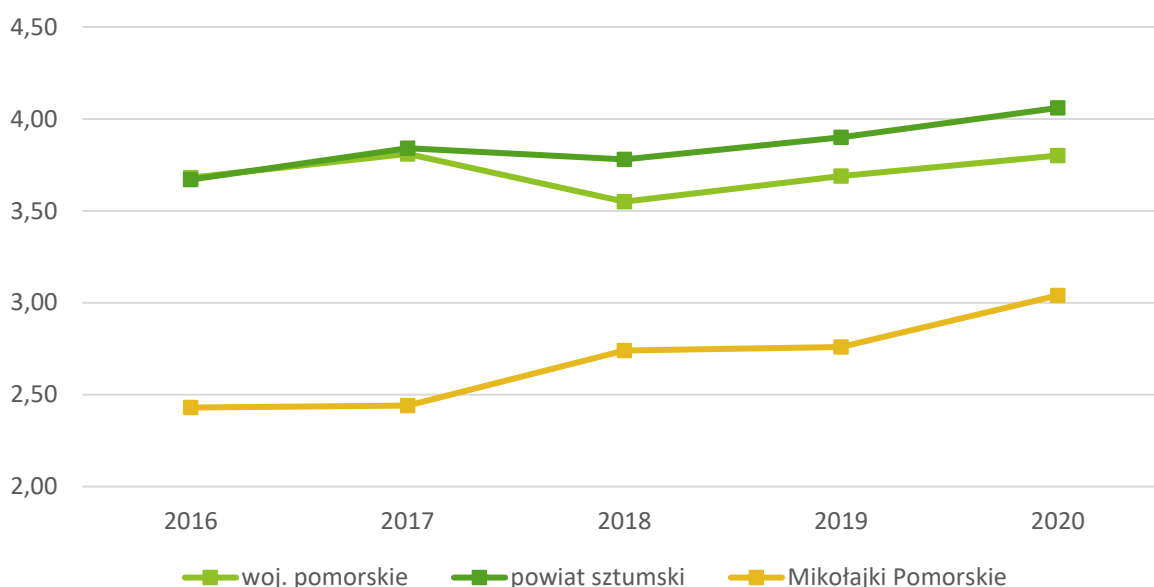
W Gminie działają również 4 Koła Gospodyń Wiejskich, w tym „Mikołajczanki”, „Sadłuki” i „Babczki”. Członkinie Kół aktywnie uczestniczą w życiu kulturalnym Gminy, angażując się w wydarzenia i uroczystości odbywające się na jej terenie, uświetniając je swoimi występami i promując Gminę poza jej granicami.

Ponadto Gmina Mikołajki Pomorskie jest członkiem Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Kraina Dolnego Powiśla”. Członkostwo w organizacji pozwoliło pozyskać dodatkowe źródła finansowania i realizacji licznych projektów infrastrukturalnych i społecznych.

Gmina należy również do Stowarzyszenia Gmin RP Euroregion Bałtyk. Jest to organizacja, która została powołana w celu wspierania współpracy zagranicznej lokalnych samorządów, w tym współpracy transgranicznej. Podstawowym założeniem jest teza, że w przypadku regionów przygranicznych współpraca z sąsiadem może być jednym z czynników wpływających stymulująco na rozwój społeczno-gospodarczy regionu.

Gmina Mikołajki Pomorskiej przynależy do Związku Gmin Pomorskich. Nadrzędnymi założeniami realizowanymi w ramach statutu przyjętego przez ZGP jest reprezentowanie i obrona wspólnych interesów zrzeszonych JST oraz wspieranie idei samorządu terytorialnego.

O aktywności mieszkańców danej gminy oraz ich zaangażowaniu w życie społeczne świadczy m.in. liczba działających na jej terenie organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców. Zestawiając ten wskaźnik dla Gminy Mikołajki Pomorskie, powiatu sztumskiego i województwa pomorskiego zauważyć można, iż charakteryzuje się on tendencją wzrostową na przestrzeni analizowanych lat. Dodatkowo warto zwrócić uwagę, iż wskaźnik ten w roku 2020 był najniższy dla Gminy, wśród porównywanych jednostek.

Ryc. 23. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 tys. mieszkańców w Gminie Mikołajki Pomorskie na tle porównywanych jednostek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

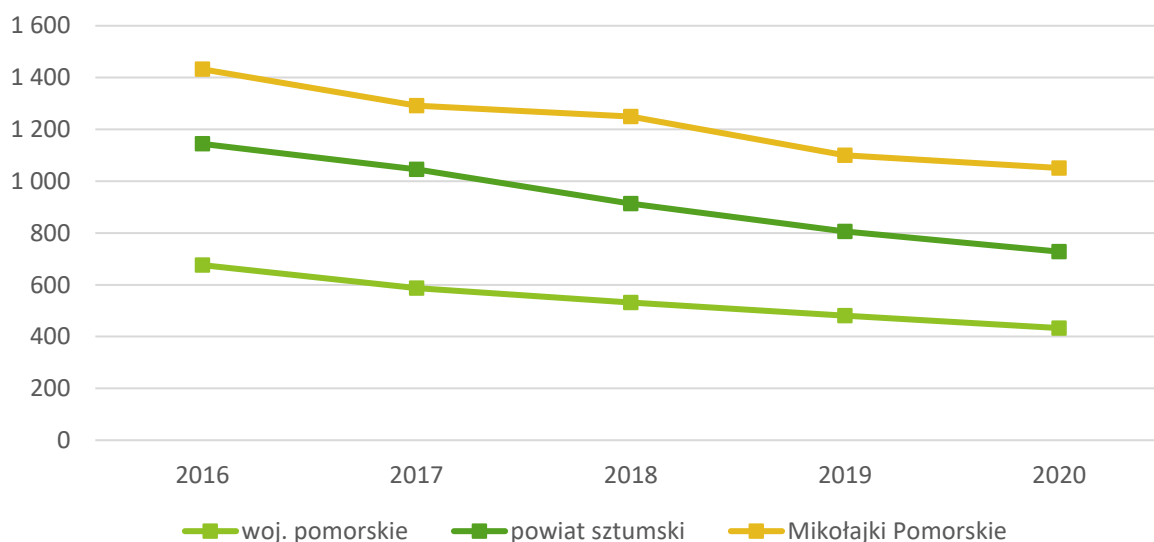
3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Mieszkańcy Gminy Mikołajki Pomorskie w zakresie ochrony zdrowia mogą korzystać z usług świadczonych przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Mik-Med” przy ulicy Dworcowej 17 w Mikołajkach Pomorskich, otwartym w godzinach 8.00-18.00. Przychodnia rodzinna posiada poradnię lekarza rodzinnego, gabinet szczepień, poradnię pediatriczną, gabinet medycyny szkolnej oraz gabinet zabiegowy. Na terenie Gminy znajduje się również gabinet dentystryczny.

W Gminie funkcjonuje Apteka „Pomorska”, zlokalizowana przy ulicy Dworcowej 4 w Mikołajkach Pomorskich. Apteka jest czynna od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00-17:00 oraz w sobotę w godzinach 8:00-12:00. Najbliższa stacja pogotowia znajduje się w Sztumie, w odległości 15 km od siedziby Gminy Mikołajki Pomorskie.

Za realizację zadań dotyczących pomocy społecznej oraz podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem w Gminie Mikołajki Pomorskie odpowiedzialny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mikołajkach Pomorskich.

W poniższej tabeli przedstawiono kształtowanie się liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w Gminie Mikołajki Pomorskie w latach 2016-2019 na tle powiatu i województwa. Liczba beneficjentów przeliczona została na 10 tys. mieszkańców. Zauważyć należy, iż liczba beneficjentów corocznie spada i jest to sytuacja charakterystyczna dla całego kraju. Dla Gminy Mikołajki Pomorskie wskaźnik ten w analizowanych latach był wyższy niż w powiecie i w województwie.

Ryc. 24. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Mikołajki Pomorskie na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Jednym z zadań Gminy jest zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych gospodarstw domowych o niskich dochodach poprzez zapewnienie im lokalu. W poniższej tabeli zaprezentowana została liczba mieszkań socjalnych i komunalnych w zasobie Gminy Mikołajki Pomorskie w latach 2016-2020. Liczba mieszkań socjalnych i komunalnych od 2016 roku utrzymywała się na stałym poziomie. W roku 2020 w zasobie Gminy było 16 mieszkań komunalnych i 18 mieszkań socjalnych. Gmina nie posiada na chwilę obecną mieszkań wspomaganych i chronionych.

Tab. 14. Liczba mieszkań socjalnych i komunalnych w zasobie Gminy Mikołajki Pomorskie w latach 2015-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba mieszkań komunalnych	18	18	18	17	16
Liczba mieszkań socjalnych	17	17	17	17	18

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy.

Załącznik 2: Wzór ankiety

ANKIETA

Strategia Rozwoju Gminy Mikołajki Pomorskie na lata 2022-2027 – konsultacje społeczne

Szanowni Państwo,

W związku z przygotowaniem Strategii Rozwoju Gminy Mikołajki Pomorskie na lata 2022-2027 zwracamy się z prośbą o wypełnienie ankiety. Ankieta jest anonimowa.

Dziękujemy Państwu za udział w zbieraniu danych, Państwa opinia i uwagi pomogą za planować działania, niezbędne do rozwoju naszej Gminy!

Część I

Proszę o wpisanie znaku X w odpowiednie pola poniższej tabeli. W przyjętej skali 1 oznacza najniższą, natomiast 5 najwyższą ocenę.

Społeczeństwo						
Jak oceniasz:	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Aktywność mieszkańców na rzecz gminy?						
Skuteczność działania pomocy społecznej?						
Dostęp do podstawowej opieki medycznej?						
Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej?						
Dostęp do żłobków / klubów malucha?						
Wsparcie osób starszych oferowane przez gminę? (DPS, Klub Seniora)						
Wsparcie osób niesamodzielnych?						
Zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy?						
Bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy?						
Funkcjonalność budynków administracji publicznej?						
Gospodarka						
Jak oceniasz:	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Atrakcyjność inwestycyjną obszaru gminy?						
Możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie gminy?						
Warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej na terenie gminy?						
Funkcjonowanie transportu zbiorowego na terenie gminy?						
Połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami?						
Dostępność usług na terenie Gminy?						
Perspektywy rozwojowe działalności rolniczej w Gminie?						
Konkurencyjność gminy jako miejsca zamieszkania i lokalizacji inwestycji?						
Konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym?						

Środowisko i przestrzeń							
Jak oceniasz:		<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Estetykę swojej gminy?							
Jakość powietrza w gminie?							
Ofertę gminy w działaniach wspierających ochronę środowiska?							
Czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających?							
Infrastrukturę melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty itp.)?							
Czystość terenów zieleni (lasów, parków)?							
Świadomość ekologiczną mieszkańców?							
System odbioru odpadów na terenie gminy?							
Efektywność zagospodarowania przestrzeni w gminie (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)?							
Walory środowiska przyrodniczego w gminie?							
Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie gminy?							
Infrastruktura techniczna							
Jak oceniasz:		<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Stan dróg w gminie?							
Małą infrastrukturę drogową (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.)?							
Bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych?							
Jakość sieci wodociągowej?							
Jakość sieci kanalizacyjnej?							
Jakość sieci gazowej?							
Dostęp do Internetu w gminie?							
Turystyka i rekreacja							
Jak oceniasz:		<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Atrakcyjność turystyczną gminy?							
Poziom bazy sportowo-rekreacyjnej w gminie?							
Poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej?							
Poziom bazy gastronomicznej?							
Wypożyczenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych							
System ścieżek rowerowych?							
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dzieci?							
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla młodzieży?							
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dorosłych?							
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla seniorów?							
Działania promocyjne gminy, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów?							

Edukacja i kultura						
<i>Jak oceniasz:</i>	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Dostęp do edukacji przedszkolnej?						
Jakość edukacji przedszkolnej w gminie?						
Jakość infrastruktury przedszkolnej na terenie gminy?						
Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych?						
Jakość edukacji w szkołach podstawowych w gminie?						
Jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)?						
Dostęp do edukacji w szkołach ponadpodstawowych (w tym dojazd)?						
Wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach na terenie gminy?						
Wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach na terenie gminy?						
Dodatkową ofertę (kółka zainteresowań, klasy sportowe, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach na terenie gminy?						
Organizację dowozu dzieci do szkół?						
Jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych w gminie?						
Dostęp do obiektów kulturalnych w gminie? (godziny i dni otwarcia, itp.)						
Działalność domu kultury i biblioteki?						
Działalność świetlic wiejskich?						

Część II:

1. Proszę o zaznaczenie 5 aspektów, które są najistotniejsze do poprawy w gminie w ciągu najbliższych lat:

- poprawa infrastruktury drogowej (chodników, dróg)
  - poprawa funkcjonowania transportu zbiorowego / zapewnienie transportu zbiorowego
  - rozbudowa ścieżek pieszo-rowerowych
  - rozbudowa oświetlenie ulicznego
  - rozwój infrastruktury sportowej
  - budowa i modernizacja sieci wodociągowej
  - budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków
  - rozwój sieci gazowej
  - budowa i modernizacja świetlic wiejskich
  - rozwój przedsiębiorczości/ ułatwienie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej
  - poprawa poziomu czystości wód powierzchniowych i podziemnych
  - poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami na terenie gminy
  - zwiększenie dostępu do Internetu
  - wsparcie dla budowy instalacji pozyskujących energię odnawialną ze słońca, wiatru, biomasy
  - stworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3
  - stworzenie miejsc opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
  - poprawa dostępu do usług medycznych
  - zmniejszenie bezrobocia
  - promocja gminy
  - inwestycje w rozwój turystyki
  - budowa obwodnicy
  - podniesienie poziomu nauczania w szkołach podstawowych
  - zwiększenie dostępności przedszkoli
  - zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży
  - poprawa bezpieczeństwa publicznego
  - rozwój kultury
  - aktywizacja osób starszych
  - inne (*jakie?*)
-

Część III:

1. Co Pani/Pana zdaniem powinno być wizytówką gminy?

.....

Metryczka

Płeć:

- kobieta
- mężczyzna

Wiek:

- poniżej 18 lat
- 18-25 lat
- 26-35 lat
- 36-45 lat
- 46-55 lat
- 56-65 lat
- powyżej 65 lat

Zatrudnienie:

- uczeń/student
- rolnik
- przedsiębiorca
- osoba pracująca
- osoba bezrobotna
- emeryt / rencista
- inne (jakie?) .....

Zamieszkanie:

- jestem mieszkańcem gminy
- nie jestem mieszkańcem gminy

Zamieszkanie:

- jestem mieszkańcem miasta
- jestem mieszkańcem wsi
- nie jestem mieszkańcem gminy

Załącznik 3: Tabela ewaluacyjna

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
I.1 Podniesienie poziomu bezpieczeństwa drogowego, ładu i dostępności przestrzennej	Rozbudowa i modernizacja gminnej infrastruktury drogowej				
	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej towarzyszącej, w tym ścieżek rowerowych, chodników, oświetlenia, sygnalizacji świetlnej itp.				
	Współpraca z Zarządem Dróg Powiatowych i Zarządem Dróg Wojewódzkich w zakresie rozbudowy i modernizacji dróg powiatowych i wojewódzkich przebiegających przez teren Gminy				
	Likwidacja barier architektonicznych				
	Dbłość o zapewnienie komunikacji zbiorowej publicznej, w tym współpraca z podmiotami okolicznymi w zakresie wspólnej organizacji transportu zbiorowego				
	Bieżąca aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zgodnie z zapotrzebowaniem				
	Dbłość o wysoką estetykę przestrzeni publicznej				
	Pozyskiwanie środków finansowych na realizację działań rewitalizacyjnych na terenie Gminy				
	Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków oraz sieci kanalizacyjnej				

I.2 Poprawa stanu infrastruktury technicznej Gminy Mikołajki Pomorskie	Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej i stacji ujęć wód				
	Współpraca z operatorami w zakresie rozbudowy sieci internetowej				
	Rozbudowa i modernizacja urządzeń melioracyjnych				
	Realizacja bieżących zadań związanych z utrzymaniem i poprawą pozostałej infrastruktury technicznej				
I.3 Czyste środowisko dzięki podejmowanym działaniom proekologicznym i wysokiej świadomości ekologicznej mieszkańców	Edukacja ekologiczna różnych grup wiekowych, w szczególności w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi				
	Regulacja systemu gospodarki odpadami komunalnymi oraz modernizacja Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych				
	Realizacja programów dotyczących ochrony środowiska i dążenie do zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń i degradacji środowiska				
	Promocja wśród mieszkańców programów i projektów związanych z ochroną środowiska, np. budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, wymiana kotłów grzewczych na niskoemisyjne, termomodernizacja budynków				
	Aktywne uczestnictwo w partnerstwach dążących do rozwoju odnawialnych źródeł energii				
	Rozwój odnawialnych źródeł energii, w szczególności elektrowni wiatrowych				
	Dbłość o zachowanie bioróżnorodności i tereny objęte formami ochrony przyrody				
	Zapobieganie skutkom suszy i powodzi				

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
II.1. Podniesienie konkurencyjności Gminy Mikołajki Pomorskie w regionie	Wspieranie lokalnych przedsiębiorców				
	Wsparcie dla nowych przedsiębiorców poprzez tworzenie i uzbrojenie terenów inwestycyjnych				
	Rozwój obecnych oraz powstawanie nowych przedsiębiorstw o pozarolniczym charakterze działalności, zwiększających dostępność usług na terenie Gminy				
	Wsparcie okołorolniczych działalności gospodarczych				
	Zagospodarowanie terenów po byłych PGR				
	Szkolenia dla rolników z zakresu nowoczesnego i ekologicznego rolnictwa i ich promocja				
II.2. Wykorzystanie potencjału przyrodniczego Gminy do rozwoju wypoczynku na świeżym powietrzu i rekreacji	Rozwój sieci szlaków pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą turystyczną				
	Poszukiwanie nowych miejsc i ich zagospodarowanie na cele rekreacyjne				
	Rozwój i modernizacja obiektów rekreacyjnych dostosowanych do potrzeb dzieci i młodzieży				
	Tworzenie warunków do rozwoju agroturystyki i bazy gastronomicznej				
	Tworzenie stanic i miejsc wypoczynku dla turystów				
	Utworzenie infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej przy plażach Jeziora Bałewskiego				
II.3. Szeroka promocja Gminy zwiększająca jej rozpoznawalność	Promocja Gminy poprzez utworzenie publikacji, map, broszur informacyjnych itp.				
	Podejmowanie działań promocyjnych z wykorzystaniem mediów społecznościowych i stron internetowych				
	Organizacja wydarzeń kulturowych i imprez sportowych przyciągających osoby spoza Gminy oraz stwarzających warunki do integracji międzygminnej				
	Promocja produktów lokalnych dzięki współpracy z organizacjami pozarządowymi, np. kołami gospodyń wiejskich				
	Promocja terenów rekreacyjnych				

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
III.1. Udoskonalenie oferty świadczonych usług społecznych i ochrona zdrowia	Zapewnienie ciągłości działania Klubu Seniora				
	Zapewnienie opieki wychowawczej dla osób starszych, niesamodzielnych i ze specjalnymi potrzebami w celu wsparcia ich opiekunów				
	Wsparcie w wyjściu z wykluczenia społecznego seniorów, osób niesamodzielnych, osób doświadczających ubóstwa				
	Aktywizacja seniorów, poprzez organizację wydarzeń i zajęć dostosowanych do ich potrzeb i zainteresowań				
	Podjęcie działań i inicjatyw prewencyjnych w zakresie przemocy i uzależnień				
	Wsparcie działań w ramach ochrony zdrowia				
	Uczestnictwo w programach profilaktyki zdrowotnej i ich promocja wśród mieszkańców				
	Realizacja działań umożliwiających dostęp do usług specjalistycznych, np. radca prawny itp.				
	Podjęcie inicjatyw służących integracji międzypokoleniowej				
	Podjęcie inicjatyw zmierzających do aktywizacji osób biernych zawodowo i społecznie				
Wsparcie rodziców w procesie wychowawczym i podnoszenie ich świadomości o istocie odpowiedniego wykształcenia					
III.2. Ciągłe podnoszenie jakości kształcenia w Gminie	Monitorowanie potrzeb w zakresie tworzenia miejsc opieki nad dziećmi do lat 3				
	Utrzymanie miejsc przedszkolnych				
	Bieżąca modernizacja bazy oświatowej				
	Organizacja zajęć pozalekcyjnych rozwijających i wspomagających				
	Zapewnienie opieki specjalistycznej w placówkach oświatowych, np. psychologa				

	Podnoszenie kompetencji pracowników instytucji publicznych				
	Kontynuacja wsparcia dla uczniów wybitnie uzdolnionych				
	Organizacja wsparcia dla uczniów wymagających dodatkowej pomocy w nauce				
	Uczestnictwo w rządowych projektach dotyczących szkolnictwa i pozyskiwanie środków zewnętrznych na rozwój oświaty				
III.3. Wzbogacanie oferty kulturalnej i sportowej	Poszerzenie oferty kulturalnej skierowanej do wszystkich mieszkańców, np. organizacja koncertów, imprez i wydarzeń kulturalnych, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży i młodych dorosłych (18+)				
	Rozbudowa i modernizacja bazy sportowej				
	Organizacja zajęć sportowych skierowanych do różnych grup wiekowych				
	Zagospodarowanie przestrzeni wokół Gminnego Centrum Kulturalno-Bibliotecznego				
	Wspieranie mieszkańców w zakładaniu nowych i funkcjonowaniu istniejących organizacji pozarządowych				